ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 03 ވަނަ ޖަލްސާ.

ތާރީޚް: 07 ޖޫން 2011 އަންގާރަ ދުވަސް.

---

1. ދުޢާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށީ.

2. ޖަލްސާގެ ރާޢީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިވަގުތު ޖަލްސާ އަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި 21 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިޢުލާން ކުރުމާއި ޔައުމިއްޔާ ފާސްކުރުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

3.1- މިއަދުގެ އެޖެންޑާ ނަންބަރަކީ؛ އޖ/3/2/2011.

3.2- އެޖެންޑާ ނަންބަރު 3.2- ޔައުމިއްޔާ ފާސްކުރުން. ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު؛ 23/2011 އިން 25/2011 އަށް 3 ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާ. އެއީ 2011 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 23 ވަނަ ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާ އިން ފެށިގެން 25 ވަނަ ޖަލްސާގެ ޔައުމިއްޔާއާ ހަމައަށް. މި ޔައުމިއްޔާތަކަކީ މަޖިލީހުގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްފަހު އެއްވެސް މެންބަރަކު އިސްލާހެއް ހުށަހަޅުއްވާފައި ނުވާ ޔައުމިއްޔާތަކެއް. އެހެންވީމާ، ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ޔައުމިއްޔާތަކަކީ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުން ޤަބޫލުކުރި ޔައުމިއްޔާތަކެއް ކަމަށް ނިންމައިފިން.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުމާއި، 5. ސުވާލު އަދި 6. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ޒާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެޖެންޑާ ނަންބަރު 4، 5، 6 މިއަދު އެއްވެސް ކަމެއް ނެތް.

7. މަޖިލީހަށް ތަޢާރަފުކުރަންޖެހޭ ބިލާއި ޤަރާރު.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

7.1- އެޖެންޑާ ނަންބަރު 7- މަޖިލީހަށް ތަޢާރަފުކުރަންޖެހޭ ބިލާއި ޤަރާރު. 7.1- ތިމަރަފުށީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްތަފާ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2009، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަން ކޮށްފައި ވާ މީހަކަށް ދޭންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމާއި އިނާޔަތްތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުމުގެ ގޮތުން އެ ބިލުގެ ސުރުޚީ މަޖިލީހަށް އިއްވުން. ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2009، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަން ކޮށްފައި ވާ މީހަކަށް ދޭންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމާއި އިނާޔަތްތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު.

8. ކުރިން ތަޢާރަފުކުރެވިފައިވާ ބިލެއްގެ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެޖެންޑާ ނަންބަރު 8- ކުރިން ތަޢާރަފުކުރެވިފައި ވާ ބިލެއްގެ ކުށެއް އިސްލާހުކުރުން. އެފަދަ ކަމެއް މިއަދަކު ނެތް.

9. އިބްތިދާއީ ބަޙުސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

9- އިބްތިދާއީ ބަޙުސް. 9.1- ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފު ހުށަހަޅުއްވާފައި ވާ މުސާރައިގެ [illegible] ޤަރާރު. މި ޤަރާރުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައި ވަނީ 12 އެޕްރީލް 2011 ވަނަ ދުވަހު. އެއީ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 17 ވަނަ ޖަލްސާގަ. މި ޤަރާރު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފަށް ދަންނަވަން.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. السلام عليكم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ޤަރާރު. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވާހިނދު، އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 10 ވަނަ ނަންބަރުގައި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ މުސާރަތަކާއި ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ކަމުގައި ބުނެފައި ވީ ހިނދު، ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ދިރާސާކުރި މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ އުޞޫލު މަޤާމުތަކާއި މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު ދިރާސާކޮށް ހިމަނާފައި ވާ ހިނދު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން 26 އޮގަސްޓް 2010 ގައި ހުށަހެޅި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑުގެ ރިޕޯޓް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމުން އެ ރިޕޯޓް ފާސްނުކޮށް އަލުން ދިރާސާކުރުމަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަށް އަނބުރާ ފޮނުވާލާފައި ވީ ހިނދު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަށް އަނބުރާ ފޮނުވި ރިޕޯޓް އެ ކޮމިޓީން އަލުން ދިރާސާކުރުމަށްފަހު 15 ސެޕްޓެމްބަރު 2010 ގައި އަލުން އަނބުރާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވާފައި ވާ ހިނދު، 28 ސެޕްޓެމްބަރު 2010 ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހުށަހެޅި މި ރިޕޯޓަށް ވޯޓަށް އަހައި މި ރިޕޯޓް ފާސްކުރިއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް 20000 ރުފިޔާ ކޮމިޓީ އެލަވަންސްއެއްގެ ގޮތުގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކެއްގެ މަތިން ދޭ ގޮތަށް މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފައި ވީ ހިނދު، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ހުށަހެޅި މި ރިޕޯޓް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރިއިރު އެ ރިޕޯޓުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ދޭ ގޮތަށް ހިމަނާފައި ވާ 20000 ރުފިޔާގެ ކޮމިޓީ އެލަވަންސް އުނިކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އިލްތިމާސްކުރަމެވެ. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ޤަރާރު ހުށަހެޅި ސަބަބު ހަމަ އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހަމަ ރަނގަޅަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. ފައިސާގެ ވާހަކަދައްކާލީމަ އަޅުގަނޑަށް ޔަޤީން ހަމަ ކޮންމެ މީހަކު ވެސް ބޭނުންވާނެ. އަދި އަޅުގަނޑު މިއަދު މިހިރަ ހާލަތަކަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑަށް ޔަޤީން އަޅުގަނޑަކަށް ހިތްއުނދަގޫ މިއިން އެއްވެސް މެންބަރަކަށް [illegible] ވަކި އިތުރުކަން އަޅުގަނޑު ބޭނުންނުވާނެއެވެ. އަޅުގަނޑު މިތީ މި ހުށަހެޅި ހަމަ ބަޖެޓުގައި ވެސް ދިވެހި ރައްޔިތުން މިކަން [illegible]. އެންމެ ފުރަތަމަ ދުވަހު އަޅުގަނޑު ވެސް މިއަދު ވޯޓު ދިނީން. އަޅުގަނޑު ވޯޓު ދިނީ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް ވެސް ހަމަ އެ މައްސަލަ ދިމާވާތީ، ކުރިމަތިވާތީ. އަޅުގަނޑުމެން ކައިރި އަށް ނިކަމެތިން [illegible] އެދި ފަރާތްތަކުން އަށް އައިސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ފަރާތްތަކަށް ދޭންޖެހޭ އެހީތެރިކަން ނުދެވި، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގައި [illegible] ދެވިގެން. ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައިރި އަށް އެ އަންނަ މީހުންގެ އަދަދާ ނިސްބަތުން [illegible] ބޮޑުވޭ. [illegible]

މުސާރަ އަށް އިތުރު 20000 ރުފިޔާ ދޭން ޖެހޭކަން ސާބިތުކޮށްދޭން ނޫންނަމަ އެކަން ޔަޤީންކޮށްދޭން މަސައްކަތްކުރި ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑަކަށް ޤަބޫލެއް ހަމަ ކުޑަކޮށް ވެސް ނުކުރެވޭ އެ ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ވިސްނޭނެ ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ވިސްނުމުގައި ރައްޔިތުންގެ [illegible] ހުރި ގޮތުން އަޅުގަނޑަކަށް އެކަން ޤަބޫލުކުރެވޭ، އަދި އަޅުގަނޑު ދާއިރާގެ ވެސް ގިނަ އަދަދެއްގެ ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑު ގާތު މި ކަމުގައި ހަމަ އެދުމުން [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ތާއީދު މި ހުށަހެޅީ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މި ހުށަހެޅި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ފަރާތުން ހަމަ މި ބަހުސްކުރެވިގެން [illegible] އެހީތެރިކަމާ އެއްބާރުލުމާ މި ޤަރާރު [illegible] ކަމަށް. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ މި މައްސަލަ މި ތަނަށް ގެނައީ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގަ. ވިޔަސް ހަމަ [illegible] [illegible] މަޝްވަރާގެ މަތިން. ނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު އަޅުގަނޑުގެ އެ މައްސަލައިގެ ބަދަލުގައި މިތަނަށް ގެނެސްދެއްވީ [illegible] ހުށަހެޅުއްވި ޤަރާރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް މި އޮތީ އަލުން އަނބުރާ މި ފުރުޞަތު ލިބިފަ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް އާދޭހާ އެކު އަދަބުވެރިކަމާ އެކު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މި ބޭފުޅުން މިކަމުގައި ފުންކޮށް ވިސްނަވާލައްވައި މީގައި އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ ކޮބައިކަން މި މަޖިލީހުން ނިންމަވައިދެއްވާށެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެޖޯރިޓީ ލިބިފައިވާ ދަނޑިވަޅެއްގައި، ނޫންނަމަ [illegible] ލިބިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ޤަރާރަށް ބަހުސްކުރުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދަށް.

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

السلام عليكم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފު މި ހުށަހެޅުއްވި ޤަރާރަކީ މިއީ މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރާ ހުރިހާ މުދަލެއްގެ އަގު ބޮޑުވެ، އަދި ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ބޭނުންތަކަށް ހުރިހާ ތަކެތީގެ އަގު އިންތިހާ ދަރަޖައަށް ބޮޑުވެފައި އޮތް ވަގުތެއްގައި، އަދި މި ވަގުތަކީ މިއީ ރައްޔިތުންގެ އިޤްތިޞާދީ ހަމަ ވަރަށް އެކި [illegible] [illegible] އޮތްދަނީ ވެސް އިތުރުވަމުންދާ ވަގުތެއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންކުރަންޖެހޭ. އެހެންކަމުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މާ ބޮޑު އިނާޔަތްތަކެއް ދިނީ ކަމަށް މި މަޖިލީހުގެ ބައެއް މެންބަރުން އެ ވާހަކަދައްކަމުން ދާއިރުގައި މި 17 ވަނަ

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މިހާތަނަށް އައިއިރުގައި މި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި އެއްވެސް މެންބަރަކަށް އިނާޔަތެއް އެއްވެސް ފައިސާ އެއް ދޭން މިހާތަނަށް ނިންމާފަ އެއް ނުވޭ. މިހާރު ލިބެމުންދާ މުސާރަ އަކީ ވެސް 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނިންމައިގެން ދެމުންދާ މުސާރަ އެއް. އަދި މިއަދު މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވާ ޤަރާރުގައި 20000 ރުފިޔާގެ ކޮމިޓީ އެލަވަންސަކީ މިއީ ހުވަފެނީ ވާހަކަތަކުން ދެނެވ. މިއީ އަދިވެސް އެކަން ކުރާން އުސޫލަކަށް ވެސް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ކަމެއް ނޫން. މި ދޭން މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅައިފި ކަމަށް ވަންޏާ، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅައިދިނީ ކަމުގައި ވަނީ ނަމަ، މިކަން ކުރުމަށްޓަކައި ދެވޭ ގޮތް ހަމަޖައްސަވައި އޮތް އެއްޗެއް. އެހެންނަމަވެސް، މި ދޭން އުސޫލެއް ވެސް ކަނޑައެޅިފައި އެއް ނޫނޭ. މިކަން ކުރަންޖެހޭ ކުރުން އުސޫލަކީ ކޮމިޓީ އަށް މިހާރު، މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހާޒިރުކުރުމަށްބަލައި އެކަން ބަދަލުކުރުމަށްބަލައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ނިންމާފައި އޮތީ މި ކަމެއް. އެއީ މި ކޮމިޓީމުން ބަދަލުވެފައިވާ އުސޫލު ރިޢާޔަތްކޮށް ކޮމިޓީމެންބަރުން ކޮމިޓީތަކަށް ވަޑައިގެންނެވީ. ހިނދަށް މެންބަރުން ވަޑައިގެންނެވިކަމަށް ކޮމިޓީތަކަށް ނުބެލޭ. އުސޫލުގައި، އެކަން ކުރުމަކަށްބަލައި އެކަމަށް ބަދަލުގެނައުމަށްބަލައި ކުރަމުންދާ ކަމެއް. މިކަމަކީ ހަދާ ކަމެއް ވެސް ނޫން. 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވެސް އަދި 15 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވެސް ކޮމިޓީތަކަށް ހާޒިރުވާ ބޭފުޅުންނަށް ކޮމިޓީ އެލަވަންސް ދެވުން ދިމާއި. މިއީ 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަދަލުކުރި އަދު ކަމަށް ވެސް ނޫން މި ކަމަކީ މިއީ. އެހެންނަމަވެސް، މިކަން ކޮންމެހެން ކުރަކަން ވެސް ބަޖެޓުގައި ވެސް ނޫން. އެކަމު ވަކި ބޭބޭފުޅުންތަކެއް މާލިކަން އައިސް ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތިވާ ބެލެހެއްޓުމަށް ދެ މެންބަރުން ބަދަލު ހަދުމަށް ވަކިން މިކަމަށް ޤަވާއިދަށް ބިޔާއި ޖަޒާޖަ އެއްޗިއް ވަކިން ކޮންމެ ރަށެއްގެ ފެނަށް ޚިދުމަތް އެއް މި ބައްދަލުވުމާއި. އިންތިޚާބުވެރިކަމުން ނިސްބަތްވާގޮތުން މިއަދު މި ފެށުނު ދެ ސިޔާސީ ދައުރުގައި. ފޯރި ބަނޑުވެރިކަން އޮތަ އަސާސީކަން ބޭނު ދިމާވާކަމު ހާލަތު ދިމާވިއަސް ބަލާ ކޮންމެ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކައިގެ މިދާ ދެއްކަން ބީ އަދުއްވަނީ. ހާލަތު ފެލޭނަވާ އައްޓަރި މިދަތު ޚަރަދުކޮށް ކަދަރު ދާދި ނަގަނީ. ކަދަލު ދި ދަޑުން ދާދި އެއް ބާރުގަނޑުވެރިކަން އުޅޭ. އަރަނިވާ، ހިވާ ދިކަން ރައްޔިތުން ކުރިމަތިކުރި ޚަލީފާއާމަކުރެވި ދަޑުނު ފަރުހަދާ ދާދި ހަކީހަ ފާދަ ޚާސްބަޔާވެލަ ކުރާ ފަލަ އަރަނިވާ ހުނު ރައްވާއިރު ދާލާހާ ކުޅޭތަކާ ފުރުސަތު ގޮތަކަށް ހިތަނަ. ދި ފަހަރު ފާހާކިރަހާ ނުކިރަހާ އަ ޙާލަތާ އެއް އަ މިރާކު ނިޔުއްކާ އަ ޙާލަތާ އަ މިރަކަށް ލިބޭނެ. އަނގަނޑު އަ ދާދި ބާއްޖެއް ނުން. ވިދާޅުވި ބައްދަލު ހުރަހެއް ކާނާޔު ހުރަހެއް ބާޒާރު ވިދާޅުވިބައްދަލު، އިޖްތިމާޢީ ގެންބަދު ވިދާޅުވިބައްދަލު، ލިމަންސަ މި ޙާލަތާ ވެސް ބާއްޖެއް ނުން. ލިމަންސަ އަނގަ މިހާރު މި މަޖިލީހުން ދި މުސާރަ ބާއްޖެއް ނުން. ޔައުމިއްޔާ ވިދާޅުވާންނުކުރި. ވިދާޅުވިބައްދަލު، ނިޒާމީ މައްސަލައެއްގައި ވެދުވ. ލިމަންސަ ބާއްޖެއް ނުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދި މުސާރަ އެއް. ލިމަންސަ ބާއްޖެއް ނުން އަ އެލަވަންސް. އިނގޭތޯ ޙާލަތުގައި ހުރިއްޔާ އަނގަ ވިދާޅުވިބައްދަލު ނިކަން. ވިދާޅުވިބައްދަލު! އިނގޭތޯ ޙާލަތުގައި ހުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އަނގަނޑު ބާއްޖެއް ނުން މިބައިން ރައްޔިތުން ފުރައިގެން ރައްޔިތުންގެ އަޑުން

ޕޮލިސީތަކާއި ހޯދައިގެން މާ ގިނަ ފައިސާތަކާއި ބޭނުންކުރާކަން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިޔާމް ވިދާޅުވި، މި ހުށަހެޅި މެންބަރު ޝިޔާމް ވިދާޅުވި، ސިޔާސަތުގެން ރައްޔިތުން އަދި ކަންތައްތައް ކޮށްދިން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ދުވަހަކު ވެސް ދެނެނެވިންޏާ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ކަންތައް ނުކޮށްދެވޭނެ. ސިޔާސަތުތަކުގެ މުސާރަ ސިޔާސަތުގެން ދިނީ ރައްޔިތުންނަށް. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންނަށް އެއްޗެހި ދީފައި ކަމަކަށްވާނީ ނޫނީމާ މި މިބުނެގެން. ކޮބައިތޯ އެ މީހުންގެ ކޮންޓްރޯލެއް އޮތީ. އެހެންވީމާ މި ތަންތަނުގައި ހުރިހާ ބާޒާރުން ސިޔާސަތުގެ މުސާރައިގެ މިނިވަން ޔުނިވަރސިޓީގެ ސިވިލް ހަރަދުކުރެވި ރައްޔިތުންނަށް. ޗޫވިސަ ނުރިހި. އާދޭސްކުރަމުން ސިޔާސީ ވޯތި ސަރުކާރުގެން މި ތަނަށް އަދިވެސް ނޫނިސް ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތްކޮށްދެވޭނޭ. ޕޮއިންޓަކީ މި މިއީ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ވާހަކަދައްކާ މިކަހަލަ ދަރަޖަތަކާ އެއްކޮށް ހަރައިގެން ރައްޔިތުން އަމަލުވެއްޖެހާ މިއަދު މަސައްކަތްކުރާތީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހަރުދަނާ މި ބޫޅުން ދޫކޮށް ނިމިގެނޭ. އެހެންވީމާ، މި ބޫޅުންގެ 30 އަހަރު ވަރަކަށް ވެސް އޮތޭ. ކަންކަމެއް ރައްޔިތުންނަށް އެބަ ކޮށްދިނީ ޒަރޫރަތްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަ ނިޒާމެއް ކޮންމެ ކަލަސް ވަސް ހިނގާތަ. މިއަދު ސަރުކާރުން އެބަ ދޭ ބައެއް ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރަން. އެހެންވީމާ ދިން ކަންތައްތައް ނުބައި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. މި ސަރުކާރު ވެސް މިއަދު އަދި ވަރަށް ރައްޔިތުންނާ ދުރުވެދާއިރު ބައެއް ކަންތައްތައް ރަނގަޅުކުރަން ކުރިއަށް ދިޔަ ކަންތައްތައް ނިމުމަކަށް ކާމިޔާބު ހުރި ކަންތައްތައް. އެކުދިން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި މިހާ ޑޮލަރު މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެން މި މިހާރު ސަރުކާރުގެ ހިސާބުގެ. އެހެންވީމާ، ކަންކަމަށް ރައްޔިތުންނަށް ފުރުސަތުތަކާއި މި ދައްކަނީ. ރައްޔިތުންނަށް ހުރިހާ އެކަކު ވެސް ނެތް. މިހާރު އަދިއަށް އުދުއްމާއި ސިޔާސަތުގެ އަދިއަށް މަސްލަހަތަށް މަސައްކަތްކުރާ މިހާރު މިޔާ އަދި މިތާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ތަނަވަސްކަން ބައްދަލު މި މަޖިލީހުގެ އަދިވެއްޖެކަމަށް މިހާރަކު ކާބުކާ ދަރަޖަ ހުށަހެޅުއްވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކަމުގެ ބާރުން ނުވާ ކަހަލަ ވަރަށް، ފައިސާ ބާރުން ނުވާ ކަހަލަ ވަރަށް، އިސާރަތް ބާރުން ނުވާ ކަހަލަ ވަރަށް އިސާރަތް ނުނަގާނީ. ޔާއްލާހަށްޓާ އިސާރަތް ނަގައިނު. އަޅުގަނޑުމެން ނަގާކަމަށް ނުޖެހޭ. އެހެންވީމާ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ޤަވާޢިދުކުރަނީ ބަޖެޓުތަކަކީ ކުރިން 100 ޑޮލަރު ހޭދަން 1285 ރުފިޔާ ހަރަދުކުރާ މީހާ އަން މިއަދު ހަރަދުކުރަނީ އެބަ 1700 ރުފިޔާ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓުގެ އަދި މިހާ މައްސަލަ އުފުލިފައި ކޮބާ ވަގުތެއްގައި ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިން ދަޢުލަތުން ލިބިގެން އުފާވެރިކަމާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޢީޝަތުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ވިދާޅުވި ސިޔާސަތުން ރައްޔިތުންނަށް ހަރަދުކުރާތަން، ކަންތައްތަކުގެ ކަންތައްތައް ކަންނެތްކަން ބޭފުޅުންނެ އެހެންވީމަ ކަމަށް ވަންޏާ، ކުރިން 100 ޑޮލަރު ދޫކުރެވުނީ މިހާ 1285 ރުފިޔާ ދީ ދިނުން ބަދަލުވެގެން މި ދަނީ 1700 ރުފިޔާ އަށް. 20% އާއި 30%އާ ދެމެދު އިތުރުވެގެން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޢީޝަތުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބޭ އިސްލާހުގެ ސަރަހައްދުން ނުހި ލިބޭނެ އެވްރެޖް ނާކާމިޔާބު، ހަމަޖެހި ވަރަކާއި ކާމިޔާބު ހަދަން

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަގުވައްޓާލުމަށްޓަކައި، މި 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ އަގުވައްޓާލުމަށްޓަކައި މި ބޭފުޅުން ހަދައިގެން ބިލުގާ ޤަރާރުތަކާއި މިކުރާ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ކުށްވެރިކުރަން. މިއީ ހުތުރު ވާހަކައެއް.

ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިއަދު ހުށަހަޅާފައި އޮތް ޤަރާރަކީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ތާއީދުކުރާ ޤަރާރެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ޤަރާރަށް ތާއީދުކުރާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ސަބަބަކީ، މި ޤަރާރުގައިވާ 20000 ރުފިޔާ އަކީ މި ޤާނޫނު ނަގާފައި މުސާރައިގެ އިތުރުން ދޭ ކޮމިޓީ އެލަވަންސް ރައްޔިތުންގެ ޝަކުވާތައް އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިހާ ހިސާބަށް ލިބުނުއިރު ވެސް މި ޤަރާރުގައި ވާ ހަރަދާ އަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބެމުންދާ ހަރަދާ އެއް ނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް މި ފްލޯރުގައި ހަރަދުކޮށްލާފައި، އަނބުރާ ދެކެވުނު ކަމަށް ވަނީ. ހަމަ އެ ދުވަހު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކަށް ވަރަށް ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން 20000 ރުފިޔާ ބޭނުންވާތީ ނުވާ ކަމަށް ވިދާޅުވެފައި ވަނީ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ އެ ދުވަހު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން ސިޓީ ފޮނުއްވާފައި 20000 ރުފިޔާ ބޭނުން ނުވާ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި ވަރަށް ބޮޑު ޚިޔާނާތްތެރިކަމެއް އެބަހުރި. ކޮމިޓީ 20000 ރުފިޔާ ބޭނުން ވަނީ، ކޮމިޓީ 20000 ރުފިޔާ ބޭނުން ނުވަނީ. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެއްކަލަ ހުށަހެޅިގެން އައީ އަޅުގަނޑުމެން އިނގިރޭސި ބިލެއް، މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުން ބިލުގައި މުސާރަ ކުރެވޭތޯ ބަލަން. ދެން އަނެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނީ މުސާރައިގެ ޙައްޤުގައި މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ފަސޭހަކުރުމުން އެކު ބޭފުޅުން އަހަރެމެންގައި ވަރަށް ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވިދާޅުވާ އެ މުސާރައިގެ ޙައްޤުގައި އެކު ކަންތައްތައް ހިނގަމުންދަނީ ނޫނެއްތޯ. ނޫނީ ހިނގަމުންދާނީ ވިސްނުން ކުރިއަށްގެން ތިމާ ގުރޫޕު ދެނެގަނެ. މިހާރުގައި އެ ވާހަކަ އެ ގާތަން ވިދާޅުވި. މިއަދު ވަނަހާކަށް ފާސްވެފައި، އަޅުގަނޑުމެން ކޮށް ބިލުގެން މި އަށް ދާއިރު އަރިސް. ދެން ވިދާޅުވަމުން ހަރަށްކިޔާ ހަމަޔޭ. މި ބާއްވާނަން އިނގިރޭސި ޤަވާއިދު ރަނގަޅު 20000 ރުފިޔާ އިތުރަށް ކުރެވޭނެ ޢުލޫމުގެ ވަކިން ސަރުކާރަށްދާ ނުވަތަ 20000 ރުފިޔާ ނަންގަވާފައިވާ. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ އެއްކަލަ ބޮޑު ބަދަލާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުކަމާއި، ކޮމިޓީގެ ވެސް ބަދަލުކުރެވި މަސައްކަތްކޮށްދޭތީ 20000 ރުފިޔާ ނުލިބި ރައްޔިތުންނަށް ފެނިފައި އުޅޭ އެހެ ކަމަކީ 20000 ރުފިޔާ ލިބޭކަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ދާއިރާއިން ހާއްސަކޮށް މި ދާއިރާ ފަސޭހަ 20000 ރުފިޔާ ނުލިބުނު ނިޒާމާއި ގޮތުން ކުރުމަށްލެވުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ހަރަދު ބޮޑުވެ، ދައުލަތުގެ އިޤްތިޞާދީ ހާލަތާ ހާލަތުން މި ދައުރު ނަގާލުމަށްޓަކައި މި

ޤައުމުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިޤްތިޞާދީ އޮނިގަނޑަށް ބަދަލުގެނެސް، [illegible]، ފިޔަވަޅުތަކެއް އަޅުއްވަން ފެއްޓެވި. ނަތީޖާއަކަށް ވީ [illegible] އެ ކުރި މަސައްކަތަށް ވަރަށް ގިނަ ތަންތަނުން ހުރަސްއެޅުން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބު އަދި ކުރިން ރައީސްކަން ކުރެއްވި މައުމޫން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ މިނިސްޓަރުން، ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރުން، ނައިބުން މި ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ 20% އިން 15% އަށް ކުޑަކުރަން. އާދެ، [illegible] [illegible] [illegible] އިން ސިވިލް ސަރވިސްގެ [illegible] [illegible] މަސައްކަތްކުރާ ހުރިހާ މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ 15% އަށް ކުޑަކުރައްވަން. އާދެ، ހިތާމަ އަކީ ސިޔާސީ މަގާމުތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން މުސާރަ ކުޑަކުރެވުނުއިރުވެސް މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ބޭފުޅުންގެ މުސާރަ އެއްވެސް ގޮތަކުން ކުޑަނުކުރައްވަން. މި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތަކުގައި [illegible] ކަމަށް އައި.އެމް.އެފް [illegible] [illegible] [illegible] އަދި މުޅި މި [illegible] ވެސް [illegible]. [illegible] ސިވިލް ސަރވިސްގެ [illegible] މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ ކުޑަކުރެވުނީ [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރަ ކުޑަކުރެވުނީ ކިހާ މިންވަރަކަށް. އެމް.އެމް.އޭ ގަވަރުނަރު އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެމް.އެމް.އޭގެ މުސާރަ ކުޑަކުރެވުނީ ކިހާ ވަރަކަށްތޯ؟ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ މުސާރަ ކުޑަކުރެވުނީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މުސާރަ ކުޑަކުރެވުނީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ކުޑަކުރެވުނީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ އާދެ، [illegible] އެއްވެސް ކަމެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފިޔަވަޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރުމުން ނަމަ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ޤައުމު [illegible] [illegible] [illegible]. މިއަދު އަނެއްކާވެސް އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މި ވަނީ، [illegible] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ [illegible] މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] މި ވަނީ. މި ޤައުމު [illegible]، މި ޤައުމު [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތަކީ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށްޓަކައި ކުރާ މަސައްކަތެއް ނޫން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުދިންގެ [illegible] [illegible] [illegible] މި ޤައުމު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތެވެ. [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ނަމަ މި ޤައުމު [illegible] [illegible]. [illegible] މި [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން މުސާރަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެ ވިސްނުންފުޅަކަށް މި ޤައުމު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތުން [illegible]. އަޅުގަނޑު މިހިރީ ސިޔާސީ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މަސައްކަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ

ދެނިކުއްސެވެ. އެއީ ޤައުމީ ބަރަހައްޓީގެ ބަޖެޓުވެސް. އެކަން ބަރާބަރަށް ދިޔަ ފިނޭންސް ކޮމިޓީގެ މެދުގައި އެމް.ޕީ.ގެ ހިސާބުގައި ނުކުތުމުގެ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރަން މަޖުބޫރުކުރަންޖެހުނީ. އަޅުގަނޑެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މަޖިލީހުގެ ރައީސަކު ސިޓީ އެއް ފޮނުވިން އަޅުގަނޑުގެ މުސާރައިގެ 20% އުނިކޮށްދެއްވާށޭ ގޮތަށްވާނެހެން ވިދާޅުވިއެވެ. އާދެ، މަޖިލީހުގެ ރައީސް އެކަން ގަބޫލުކުރައްވައި، މިހާރު ދެއަހަރާއި ގޮތަށް މި ދަނީ ގޮތުގައެކަން އަޅުގަނޑުގެ މުސާރައިގެ 20% ކެނޑޭކަން ކަނޑައެޅުމުން ފިޔަވަޅު މިނިސްޓަރު އެކަށީގެން ޖަވާބުދެއްވުމަށް. މިހާރު ކެހެރަކުވާ ގޮތް އެބަ އެނގޭ. ދުސްތޫރުގެ ގޮތް އެބަ އޮތް. ދެން ކަނޑައަޅައިދޭތީ މި ވިދާޅުވަނީ. އެހެންވީމާ، އިންތިޚާބުތަކަކީ މިފަދަ ބޮޑެތި ދަރަޖައިގެ ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު މިއަދު ރައްޔިތުން ވަނީ މާޔޫސްވެފައި. ވަޒީފާ އާއި ނަޒާހަތްތެރިކަން ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ގޮތުގައި ކަމެއް ނުކުރެވޭ ކަމަށް ދެކެން. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ބަލާ، އެހެންނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުތަކުގައި ދައުލަތުގެ ޚަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ މުސާރަތަކަށް އެކުލެވިފައިވާ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތެއް ހޯދަން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ޚަރަދުތައް މިއަދު ވެސް ކުޑަކުރަން ހުށަހެޅީ މި ބޭނުމަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިއަދު މިކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ ދައުލަތުގެ ބޮޑު ހުރަސްތަކެއްގެ ގޮތުގައި ވަނީ މަސައްކަތް ކޮށްދެވުނު ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާއިން. އެހެންވީމާ، މި ދައުލަތުގެ މުސާރަތަކުގެ ބޮޑުކަމާއި ބެހޭ، އިޤްތިޞާދީ ދަތިކަމާ އެކު ކުޑަކުރި ދައުލަތުގެ ޚަރަދު ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ ފަރާތުން ދިރާސާކޮށް މަސައްކަތްކުރަން ފެށީ. މިހާރުގެ ދައުލަތުގެ ކަމަށް ނިންމުނު މާލީ ބޮޑުކަން އެއީ މި ދައުލަތުގެ އިތުރުކަމަށް ވުރެ އެއްކޮށް ދައުލަތުގެ ޚަރަދުކުރުމުގެ ބަޖެޓުގެ ބޮޑުކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލެއްވީ ރައީސް ފަރާތުން ބާރުއަޅަމުން އަޅުގަނޑުގެ ރައީސް ނިންމެވުން. ވީތީ ޝުކުރިއްޔާ.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ނަގަމުންދާ ބޮޑެތި ފައިދާތަކާ ގުޅޭ ކަންބޮޑުވެގެން އަމިއްލަ އަށް ކަނޑައަޅުމުގައި މުސާރައާ ގުޅޭ މައްސަލަތަކުގައި، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މިއަދުގެ މި ޖަލްސާގައި އަޅުގަނޑު ގެނެސްދިން އިޙްތިރާމް ޝަރީޢަތާއި އިއްޒަތްތެރި، އަމިއްލަ އަށް ހަމަ ކަނޑައެޅުމުގެ މުސާރަތަކާއި ރައްޔިތުންނާ ކުރިމަތިލާނެ މަސައްކަތްތަކުގެ މިފަދަ ފާހަގަކޮށްލެވޭ ގޮތަށް ތަފާތު މަސައްކަތްތަކަށް މަޖިލީހުގެ ރިޕޯޓުތަކުގެ ދައުލަތުގެ ކަމަށްވުރެ މެދުވެރިކޮށް މަޖިލީހުގެ ހަމަ ގަވާއިދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްﷲ މަނިކުފުޅު ޝުކުރިއްޔާދަންނަވަން. އަދި އިއްޒަތް މަޝްވަރާކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ކުރެވޭނެ އެއް ގޮތަކީ ކަމެއް ކުރުން ވަކިން ފާހަގަ ވެސް ދަންނަވަން. މިހެން އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް އެކު އެބަ މިއީ

މި ނަމަ ކަމެއް ކުރާ އުޅޭ ޑިމޮކްރެޓިކާ. ކަންކަން ކަމެއް އުޅޭ ކަންކަން އެދޭ ޑިމޮކްރަސީއާ ރައްޔިތުންނަށް ބަނޑިއަށް، މި މަޖިލީހުގެ ހިންގުމަށް މި ދައުރު އެންމެ ބޮޑަށް ބޮޑު ނިޔާމުގެ ބޭނުން ކަމަށް މި މަޖިލީހުގެ ވަރަށް ގިނަ ބިލްތަކެއް ޤާނޫނަށް، އަދި އަޅުގަނޑުމެން ބަލާބަލާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކެއް ކަންކަމުގައި ހަމަހަމަ އުސޫލެއް ހަމައިރުގެ ދައުރުގައި މަސައްކަތްތަކާ ކަމަށް ފާހަގަ ކުރެ، ކަންކަމުގައި އެދުމެއްވާގިގައި ވެސް މިބަނޑުގައި ވެރިކަމުގެ މި ދައުރު ވެސް ބޮޑު ސިޔާސީބަލާ. އެ ބޮޑު ސިޔާސީގެ ބޭނުން މި ބަނޑު މީހުން މަޖިލީހުގެ ސަރުކާރު ހިންގާ ބޮޑުގެ ފަރާތުން ބާރުވެރި މި ފާހަގަ ހުރަހަކައި، އެ ފާހަގަ ވަނީ އަސާސީ ގެންގޮސް. ގެންގޮސް ވަނީތަން މި ފާހަގަ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރަށް އަދިއެއް ދުވަހަކު ވެސް ދިޔައީ ފައިސާއާއި ވާހަކަ އެއް ނުން މި ފާހަގައި މި އާދޭ ބުނަ އެހެންވީމާ، މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އަދިއެކަ އަށް ނަން މަސްއޫލިއްޔަތެއް މި ބާރުތަކުގެ ކަންކަން ކުރުމުން ދަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެ ކަނޑައެޅިގެން ރައްޔިތުންނަށް ކަންކަން އެކުލަވާލުމަކީ އެކަމުގެ ނާޖާއިޒު ފައިދާ ނުވުމުގައި ކުރުމުން ކަމެއް. ރައްޔިތުންނަށް ހުރި އެދުމަކީ މި އެއް ނޫން. ރައްޔިތުންނަށް ހުރި އެދުމަކީ އަދި ސަރުކާރުން މިބަނޑު ވަޒީރުންގެ ނަން ހުށަހެޅީ، އެ ވަޒީރުކަން ދުރުން ނިޔާރުވެއް ވެސް ނޫން. ސަރުކާރު ޖިނާއީ އިދާރީ ބޮޑެތި ފަރާތްތަކުން ކުރަމުންދާ ކަނޑައެޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އޮތީ. އެކަން މިއަދު ވަކިން ނުފެށޭނެ ގޮތުން، އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަތާ އެކު ފާހަގަކުރަން. އެހެންވީމާ، ބޭރުގެ ދަރަޖައިގެ ބޭރުގެ ފިކުރުތަކުގެ ވެސް އަދިއެކަ އަށް މި ބާރުތަކުގެ ކަންކަން ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ބޭރުގެ ފޯރުކޮށްދިނުމާއި ގަވާއިދުގައި ދުނިޔޭގެ މަސްލަހަތުގެ މި ކަންކަން ކުރުވައިފި ކަމަށް ވަނީ ހަމަ ތަޢާރަފު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހިތާމަ މި މަޖިލީހުގައި ޖިނާއީ ޤާނޫނު ގެނައުމުގައި ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ކަންކަން. އަދި ޖިނާއީ ޤާނޫނުގައި ވަގުތު ވެސް ބާރުން ކުރުވައިގެން ދާން. އެހެންވީމާ، މި ބާރުތަކުގެ ކަންކަން ކުރުވުމަކީ މަޖިލީހަށް މި ބާރުތަކުގެ ފާހަގަ ހުށަހަޅާ ބަދަލުގެ ހަމަތަ ހުރި ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ. ޖުމްލަކޮށް އަދި މިހާރުގެ ބޭރަށް ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ވަކިން އަދި މިހާރުގެ ރައްޔިތުންނަށް މިފަދަ ބާރުތަކެއް، ބަލައިލާ ކަމަށް ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ތިބި ފަރާތުން، އެ ފާހަގަ ވަކިކޮށް ބުނެ ވިދާޅުވި ކަމެއް ނޫން ވަކި ހަމައެކަނި، އަދި ހަމަހަމައަށް ދުވަސް ދިމާލު ކަމުގެ ތެރޭ ބަލައިލާ ގޮތުގައި މިސާލަކަށް ކަމުގައި ވަކިވެގެން ދާނެ ދައުރުގެ ބޭނުން ކުރުމަށް ވަޒީރުން ދެކެން ހަމަ ވެސް އެއީ ދައުލަތުގެ ތަރައްޤީއަށް، މިހާރު ވެސް ބޭނުންކުރާ، އިސްލާމީ ގޮތުގައި މިޖިލީހުގެ އެއް ނިޔާވުން، މިހާރުގެ ގިނަ ބާރުތަކެއް. މިހާރުގެ ގައިގައި އެކުލަވާލާ ބާރު ބޭނުން ކުރުމުގެ ޖިނާއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިދާޅު އެވެ. އެހެންވީމާ، މިހާރުގެ ދެއްކި މިނިސްޓަރުން ނަން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ އަދި މިހާރުގެ އެއް ނިޔާވުމުގެ، މިހާރުގެ ނިޔާވުމުގެ، ބާރު ބޭނުން ކަނޑައެޅުމަށް ގޮތް އެވެ އެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެހެން ބޭނުމެއް ގޮތުގައި މި ފާހަގަ ހުރިހާ އިސްލާމީ ގެންގޮސް އަދާކުރުމަށް މަސްއޫލު ނަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ހަމަހަމަ ކުރަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާ ހިތް

އޮތީ، ބުޖެހިއަށް ބަލާއިރު މިގޮތަށް ވާހަކަފުޅަށްކަވާ ސާބިތުކޮށްދިނުމުގައި ވެސް އެއްގޮތްވާކަން ހުރިތޯ ބަލާފައިވާނެ. މިއަދަކު ނޫނީ މިފަދަ ގަވާއިދުތަކެއް މިހަނދާން ހުރިހާކަމެއްގައި ފާހަގަކޮށްލެވޭ ބަލައިނުލެވުނު. މިއަދަކު ނޫނީ މިކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކާ ވާހަކައިގައި ވަގުތު ބާރުވެރިކަމާ، އެކަން ފަހުގެންގުޅުނާ ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ކަމެއް. ސަރުކާރުގެ މިބާވަތުގެ ސިޔާސަތުތަކުން މި ހަމަ މަސައްކަތްކުރާ ވަރަކުން ދެން އެ ހިސާބަށް ދާން ނުފެނޭ.

މުޅި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ދެވޭނެ ޚިދުމަތް. ކުރިޔަށް ދިއުމުގެ ފުރުޞަތު ނުލިބި ޤާނޫނީ ގޮތުން ބާރު ދެވިފައިވާ ބައެއް ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. އަދި މިކަމުގެ ސަބަބުން ޤައުމީ ފެންވަރުގައި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓަށް އަންނަ ބަދަލަކީ ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް! އަޅުގަނޑު ހަމަ ހަމަގައިމުވެސް މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަމިއްލަ ވިޔަފާރިތަކަށް ވެސް ހުއްދަ ދިނުމުގައި ރައްޔިތުންނަށް ސަރުކާރުގެ ބާރު ފޯރުކޮށްދިނުމުން، އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވާނަން. އެހެންކަމުން، މި ބާރުގެ ފުރުޞަތު މި ދަށުން ޤާނޫނުގެ ބަޔަކުގެ މަތިން ހިސާބުން ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގައި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ ހުރި ހާލަތު. މި 20 ހާސް ރުފިޔާ އަޔީ މި ކޮލެޖީ އުފެއްދުމުގެ ބަޖެޓުގައި ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުމުގައި އެކީ، މި 20 ހާސް ރުފިޔާ އަޔީ ނުވަތަ ދިނުމަށް މާލިއްޔަތު ކޮލެޖީން ޤާނޫނީ ބާރު ދިނުމަށް ދިނުމަކީ ވާ މިސާލަކަށް އަދި މިހާރުމަށް މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ބަދަލުތަކުގެ މިންވަރު ޝާމިލް ފަދަ ކަމެއް. ދެން ކޮން 20 ހާސް ރުފިޔާއެއްގެ ވާހަކަ ދައްކައިގެން މި ދިވެހިރާއްޖެ ދިމާވަން އަންނައިރު ބަދަލު ގެނެސް ދީބާ އެ ހުރި ކޮންސެޕްޓްތަކެއް މި ވަޒީފާ. އަދިވެސް އެއް ޖަނަވާރު ގޮތުގައި ކަންކަން ކުރީގެ ބަޖެޓު ކުރިން ފާސްކުރެވިފައިވާ ދޫކޮށްލުން. ވަޒީފާގެ ދަށުން ރާއްޖޭގެ މަޝްރޫއު ބޭނުންކުރާ ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކުން ކުރެވިދާނެ.

ދިރާސާ. ދެމިގެންދާ އެއް ހަމަ ޢިލްމީގޮތުން ހުރިހާގޮތްތަކުން، ހުރިހާގޮތުން، ހުއްދަ މި މަސައްކަތް މިފަދަ ހުރިހާގޮތަކުން ބުރެއްގެ ބާރުގެ ބަދަލުގައި ސިޔާސަތު މުޅިން ބުރެއްގެ ބަދަލުގެ ކަނޑައަޅައިދޭ ކަމެއް. އަދި ސަރުކާރު ވާހަކަ ދެއްކުމަށް. އަހަރެން ހުރިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ކައިރި ވިޔަފާރިވެރިން އާ، ސިޔާސީ އަދި ވަކިން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާ ގުޅޭ ކަމެއް. އެހެންކަމާ، މިފަދަ ގޮތުގެ ކަންކަމުގައި ބަދަލު ގެނައުމުގެ ހަމަ ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ބާރުތައް އެބަހުރި މި ސަރުކާރު ގެނެވޭ އިންސާފު ބިނާ ހުރިހާ މިހާރު ކުރިއަށް، އެހެން އަދި ކުރީން އުފައްދާ، އަދި ހަމަ އެހެންވެ ދެކެން ހުރިހާ މިހާރު މިފަދަ ކުރިން ހުށަހަޅަން އުފައްދާފައި ރާއްޖެ. ސަރުކާރު ދެކެން އެހެން ކުރިޔަށް ރައްޔިތުން ކަންކަން ސާބިތުކޮށްދީފިން. ސަރުކާރުގައި އެހެން ކުރިޔަށް ފައިދާ ގެނެވުނީ ދިރިއުޅުމަށް. އެހެންވީމާ، އެކަން ކުރުމަށް ބަލާ. ގޮތުގެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންގެ ކަރުދާހުން ހުށަހަޅާ ސަރުކާރުގެ ޤައުމީ ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑު ތާއީދު އެބަހުރި މި ވެރިކަން ސިޔާސަތު އެއް ނުކުތާ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންނަށް ސަރުކާރުން މި ދުވަސް ވާހަކަދައްކާތީ ފާހަގަކޮށްލަމުން ރިޢާޔަތް ހުށަހަޅަން ބަލާ. ޝުކުރިއްޔާ.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީޙް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި ޤަރާރަކީ މިއަދު މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބުގައި ހަމަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަހުސް އެއް ތަރުޖަމާ އެއްބަސްވުން އެއް އަދާހަމަ އެކުވެ ބާރުވެރިވެގެން އަންނަ ތަކުރާރުކުރާ އަޅުގަނޑު ހިމާޔަތް އެއް ފުރަތަމަ ކުރެވުނު. އަދި ހަމަ މިފަދަ މާމަލާ އެހެން ޤައުމުތަކުން ފުރުސަތު ނަމަ އިންޓަރޕޯލާއި ޤައުމުތަކުގެ އެހެން ދުނިޔޭގެ މި ގަރާރު މި ކަމަށް ހައިގެން މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވަގުތީގޮތުން ބާރުތަކުގެ ދަށުން ކުރަން ގޮސްނުވާ އިޖުތިމާޢީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ތަކުރާރުކޮށް ވާހަކަ އެއް ދައްކާނަން. އަޅުގަނޑު މިއަދު އެދިގެން އަޅުގަނޑު ބަޔާން ކުރަން ބޭނުންވަނީ ޖިނާއީ ކަންކަމުގައި އަދި އެހެނިހެން ޤައުމުތަކުން ބޭނުންކުރާ ބަދަލުތަކުގެ ވާހަކަ އެކަން ބޭނުން ވާނީ. ވަކިން ބޮޑަށް ޖިނާއީ ކަންކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަޖިލީހުގައި ވެސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ބަޔާންކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތާއި މިނިވަންކަމަށް ވެސް އަދި މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތާއި މިނިވަންކަމަށް ވެސް ދަރުމަވަންތަ ބާރުން. ސަރުކާރުގެ ހިދާޔަތް މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަ ބޮޑުކުރުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/88ގެ ދަށުން ދިމާލަށް ސަރުކާރުގެ ބަޔާނެއް. ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުސާރަ ޚާއްޞަކޮށް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަޔާން ގެ ދަށުގައި އެކަނިކަނި މުސާރަތަކާ ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނުގެ ވަޒީފާ މުސާރަތަކާއި ސިޔާސީ ސަރުކާރުގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގެ ބޭރު ޤާނޫނު ދިވެހިރާއްޖޭ ވަގުތު. ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/90 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ އެކުލެވިގެންވާ ހަރަކާތްތަކުގައި އެ މަޖިލީހުގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުން ވެސް އޮތީ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބެހެއްޓިފައި. އަޅުގަނޑު ހަމަހަމަކޮށް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރިމަތިލާފައި މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ އަޅުގަނޑުގެ ދައުލަތް އިން ކުރިޔާބޯކޮށް އަދި، މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ 62500 ރުފިޔާ މުސާރަ އެ މަޤާމަށް ކޮމިޓީ އެންމެ ހިސާބު، ކުރިމަތިލާއިރުގެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހަށް އައިސް ބޭނުން މުސާރަ އެއް ނަގަނީ. އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހަށް އައިސް ބޭނުން އެއްވަރުގެ ވެސް ނަގަނީ. އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހަށް އައިސް އަޅުގަނޑަށް ލިބޭ މުސާރައިގެ އިތުރަށް ނުލި އިތުރު އެއްވެސް އެއްޗެއް ވެސް ނަގަނީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 2006 ވަނަ އަހަރާއި 2007 ވަނަ އަހަރުގެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ބައްލަވާލެއްވިޔާ، ވަކިން ސަރުކާރު އެކިވަޒާރާތުގައި މިކަން ހިނގާފައި ވަނީ ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފާހަގަކުރައްވާ 2006 ވަނަ އަހަރު ނުވަތަ 2007 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓު ޖަލްސާ އެއް ބައްލަވާލެއްވިޔާ، މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގެ ކަންތައްތައް ގޮސް ވަނީ ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް؟ އަޅުގަނޑު ކުރިން މި ދެންނެވި ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/90 ގައި ބުނަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ކަނޑައަޅަންވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުށަހަޅައި އެ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާކުރުމުގެ ފަހުން، މަޖިލީހުން ނިންމާފައި ވާ ގޮތަށް މަތިން. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އެކަން ގެންގުޅެނީ އެ ޤާނޫނުން ނޫން. ބަޖެޓު ހުށަހަޅާ ބަޖެޓު ފާސްކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ބަޖެޓު ކޮމިޓީގެ

ޖަލްސާގައި ވާހަކަދެއްކެވުމަށްފަހުގައި މި ތަނުގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު އެ ގޮތަށް އެކަންކުރެވިދާން ކަމަށް ބުނުއްވާ އެކުގައި މުޅި ބަޖެޓު ފާސްވީއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުންގެ މުސާރަ ވަނީ އެ ހިސާބުން އެބަޖެޓް އެކުގައި ފާސްވެފި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ އެ ހިސާބުން އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެމްބަރުންގެ މުސާރަ ބަޖެޓުހުށަހަޅައި މަޖިލީހުގެ ބަހުސްކުރުމަށްފަހުގައި ކަނޑައެޅުމާ، ކަމުގައި. ދެން އަޅުގަނޑު އެބައި ދެކޭކަނޑައެޅުން އެކަންކަން އެ ގޮތުގެ މަތިން ނިންމަން ޤަވާޢިދުގައިވެސް ގަބޫލުކުރެވޭކަމަކީ އެކަން އެ ގޮތުގެ މަތިން ނިންމަން. ހަމަ އެއާއިއެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ބައިވެރިވެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ ތަނަކަށް ވީހިނދު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 100 ވަނަ މާއްދާގައި ވެސް ދައުލަތުގެ އެންމެ މަތީ ވެރިއަކަން ހުންނަ މިހާ ވެސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ތިންވަނަދައުރުގެ ހާއި އިތުރުވާނަމަ އޮންނަ ހަނދާންކޮށްދެއްވައި، އަދި ހަމަ އެއާއިއެކުގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުންނާއި، އެ ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ބުނުން ދިވެހިން ނޫނީ އެކަން ހުރުމުން ނަމަ ބައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ. އެހެންކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވެސް ވިސްނަން އެބަޖެހޭ މިއަދުގެ އިޤްތިޞާދީ ހާލަތާއި، ބައްޔަކާ ކަންކަންހުރި މަތިން، މުސާރައިގެ ކަންތައްތައް ކަނޑައެޅުން ފާހަގަ، އެ އަންހެން ބަދަލުކުރުމާއި، އާއިލީކަމާއި އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވެސް އުޅުމަކީ އެންމެ ބޮޑުގަދަ ގޮތެއްކަން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މެމްބަރުންނަށް މުސާރަދެވޭގޮތުން ވަރަށް ދުރުމިނުގައި ހަމަ އެއާ ގުޅުންހުރި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ބާއި އަދިވެސް އެ ނޫން ފަރާތްތަކުގެ މުސާރަތަކާއި ކަންތައްތަކާއި ހުރި ކޮންމެކަމެއްކަން ވެސް ބަލައި، އެ ހުރިހާ މުސާރައާއި އެލަވަންސް ބެލުމަކާ އިސްލާހުކުރާ އެ ބަލަހައްޓަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ދުވަސްކޮޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތަޖުރިބާކުރި ކަމެއް ކަމަކު އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ ގައިމުވެސް މުސާރަ އަދި ބަދަލުދިނުމުން އެކަމުގެ ދިރާސާކުރާ އިސްލާހުކުރަންޖެހޭކަން މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ވެސް. އެހެންނަމަވެސް ރައްޔިތުންނަށްޓަކައި ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތާއި މި ދައުރު އޮތް ގަވާއިދުތަކާއި ގުޅުން ބަދަލުކުރާ ހާލު ހިފަން ގަބޫލުކުރަން މިހާރު އަޅުގަނޑަށް. އެހެންނަމަވެސް އެއީ އަދި އަޅުގަނޑަށް އެކަމުން އެހެން ޤަބޫލުކަން ނުވާ ވިސްނުމުގެ، ނުވަތަ އަޅުގަނޑަށް އެކަމުން އަނެއްކާ ބަހުސް ގޮތުގައި ދޫކޮށްލެވޭނެ ދޭހަ ހަރަކާތެއް ނޫން. އެއީ މި ދައުރުގެ މުސްތަޤްބަލުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް އެކަން ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ހުށަހެޅިފައި މި ވާ މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އާމީ، އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ގިނަކަމުގެވެސް މިހާތަނުން މިހާރު މި ތަން އެފަދަނުހަނު ފެށޭ އެއާ ވެސް ނޫނޭ. އަދި މުސްތަޤްބަލުގައި މިފަދަ އެގޮތަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހެން އަޅުގަނޑަށް ނުހިނގާނެ އަޅުގަނޑަށް މިހާރު މި ވިދާޅު އަސާސް އިން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި އިތުރުވުން ކަމުން އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެ. އެހެންވީމާ، އަދި ހަމަ އެއާއިއެކުގައި ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ބައިވެރިވެ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި އެކަން ދެމެހެއްޓުމާ ކަމާ ވާ ނުހަމަ އެ ހިތްހަމަ އިންސާފާއި

އަޅުގަނޑަށް ވެސް ލިބޭނެކަން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު މިއަދު ދަންނަވާނީ މި މައްސަލަ ދެން މިހާރު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ހުއްޓާލަންވެއްޖެއޭ. މި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރުން ދެން ހުއްޓާލަންވެއްޖޭ. އަޅުގަނޑުމެން ތަންކޮޅެއް ރަނގަޅު ގޮތުގައި މިކަންކަމަށް ކޮޅު މަގެއް ހޯދައި، އިދާރީ ގޮތުން މި މަސައްކަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާ ނިންމުންތަކެއް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ބޭނުން ވެސް ނިންމުމުގެ ފުރުޞަތު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އޮތް ކަމަށް ފެންނާނީ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މި މައްސޫލިއްޔަތު މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ޢަމަލު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް އެކަމެއް، އަޅުގަނޑުމެން އެއްގޮތަށް ހަމަހަމަކަން ނުލިބޭ މިކަންކަން ނިންމާފައި މަގުން ހޯދިޔަ ދެއްކުމަކީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ، އަޅުގަނޑަށް ދެއްކޭ ފެނިގެން ދެވޭނެ ފުރުޞަތަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު.

މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އެންމެ އުފާ ވަނީ މިއަދު ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އެންމެހައި ދޮބުވެރި ރައްޔިތުން މަޤްބޫލުކުރާ ހުޅުވިފައިވާ ދާއިރާއެއްގެ ޕާޓީ ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ އިސްލާހަށް މި ވަރުގެ ބިދޭސް ނުވަތަ ޤައުމުގެ ހުރިހާ ކުދިކުދި ދެކުނު ރައްޔިތުން ދައްކަވާ ދެކުނު ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން ޝުކުރުއަދާކުރަން. އަޅުގަނޑު މި މައްސަލައިގައި މާ ގިނަ އެއްޗެއް ބުނާކަށް ވެސް ބޭނުމެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ކުރީގެ ބަޔަކު ޢަމަލުކުރި އެގޮތަށް ދެކެން، ކަންމަތިވެސް އެއްޗެއް ބޭނުމެއް އަޅުގަނޑަކު މިއަދު ވާޖިބުވެފައި ވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ފެނިކަމެއް މި ބަދަލުކުރި ރަނގަޅު ހުރި ފެނިކަމެއް ރައްޔިތުންނަށް ކަންތިރިކުރެވެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ހުރި ފެނިކަމެއް ކަންތިރިކުރެވެނީ ހުރިހާ ފެނިވަރު ޕްރޮސެކިއުޓަރ، ކުރިމީގެ މުޅިއުމުރު ނަޝީދު މިއަދު އެންމެހައި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވިއިރު އެ ބޭފުޅާ މިތަނަށް ފުރަތަމަ ފެނިވަޑައިގަތީ ބިލާދުއް، އެއީ ތިރީގައި އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފުރަތަމައިންނެ ނިންމި ރާއްޖޭތެރޭގެ އެކި ރަށްރަށް ޒިޔާރަތްކުރައްވާ އިސްތިއުފާ ހިންގުމުގެ ފުރުސަތު ބިލަށް ފަ ގޮތް، ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި ބިލަށް ފުރުޞަތު ވެސް މަޖިލީހުގެ ހުރަހަށް ދެވިގެން ކަންކަންދާނީ. އެހެންނަމަވެސް، އާދެ ތަރުތީބުގައި ހިނގާ ދިޔަ، ކުރިކުރި ކަންތަށްތަށް އަޅުގަނޑު މި ވަގުތުގައި މުޤާރަބާކަންބޮޑުވާ އެންމެހައި ރައްޔިތުންނަށް އޮތްފަރާތާއި ރައްޔިތުންގެ ހުރިހާ ކަމުގެ ވަކިކުރުން އަޅުގަނޑު ދެކެން. ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްތިއުފާ އަޅުގަނޑުމެން ކަންތަށްތަށް ކަންތިރިކުރެވެނީ ހުރިހާ ފެނިވަރު ރައްޔިތުން އަމާޒާ ހިސާބުގައި ކުރުމުގެ ކަމަށް

ފޮނުއްވި ބިލަށް ގަޑުބަޑުކުރަމުން، ގޮސް އެންމެ ފަހުން ގޮސް ކައުންސިލުން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ
ވަރުގެ ދުރުގަނަ ހަމަޖެއްސީ ޕާއްކުރަނީއެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްކާތެރިކަމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނިކަމެތިންނަށް އާމްދަނީ
ހިސާބުގައި ކަންތައްތައް ކުރުމަށްޓަކައި އެންމެ ފުރަތަމައިން އަޅުގަނޑުމެން ކުރި އެންމެ މުސްކުޅިވެރިންނަށް 2000
ރުފިޔާގެ އިނާމެއް ދިނުން. އެ ދަންފުރިހަމަ ބޮޑު، ހުރޭ، ފަހިކަމާ ނޫނީ އެ ކަމަކާ ކުޑަކަމަކުން. މިއަދުތޯ ގޮސްދުންނަން
ގޮތްގޮތް ހަދަންފެށީ. އެންމެ ފަހުން ގޮސް އޮތީ ބޮޑުކުރަމުން، ގޮސް ކައުންސިލުންގެ އަދަދު ދި ގުނަ
އަށް ހަދައިފި. އަނއްކޮކުރުން ގޮސް ދި ގުނަ އަށް ހަރަފަދުހަރި، އެބައި ޖިހިނގާ މުސާރަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން
ވަރަށްވުރެ ވެސް ގަބޫލުކުރާނީ. އެއީ ޕާޓީތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އެންމެހައި
ރައްޔިތުންނަށް ނުވަތަ ހިއްޖެތޮރި ގެންބަހުންނަށް މި ވިސްނުންތެރި އަޅުގަނޑު އުފާކުރަން. އަދި އެކަމަށްޓަކައި
ބަދަލުގައި ޝުކުރުއަދާކުރަން. މުސާރައިގެ އިސްބަރުދަށް އަދި ހަރަދުކުރަނީ އެ ކައުންސިލުން ބަލަހަރު ހައްކުހުއްދަ މި ގުޅިގެން ވާ
ގޮތަށް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮވައިލުމުން ތާއީދުކުރިން، އަޅުގަނޑު ދެކެން ގޮވައިލުމުން އެ ފައިސާ ދިނުމުގެ ކަންތައްތައް
އާއްކޮށްފައިވާ ކާޑުތަކުގެ މުސާރަ ބަދަލުކުރަނީ، ކާޑުތަކުގެ ކަންތައްތައް ހަމަޖެއްސުމަކީ 70 އަހަރުން
ޕިއްލުކުރަނީ، މަދު އަދުރަން ވެސް ކަންތައްތައް ކުރަނީ. މިއީ ޕިއްލުކުރަނީ. ހުއްޓުވިކަމާ ކަނޑަ ސަރުކާރާ
އިންޖަސްޓިސްކަމަށް ތަމާޖެ އަން ފިބަ އިޤްތިޞާދު ފުރަފުރަކަނޑާއިތުރުކަމަށް، ވިބާ ޗޮރި ހުސްއެކަނި މުސާރަ
އަން ހަރަދުކުރަމުން ކަންތައް ކުރަމުން ދިރި ގޮތް. އެކަމުގައި އިސްވެ ތަފާތު އަދި އިންސާފު ދިއްގަދު ދައިރާގެ
ހިއްޖެތޮރި ގެންބަދު، އަދި މިއަދު ރައްޔިތުންގެ އިންސާފު އަށްދަނު ނަޖާތް އަޅުގަނޑު އެހެން ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ
ހަނދާންކޮށްދިން. އެ ކަންތައްތައް ކުރަމުން ހިއްޖެތޮރި ނަހަބު ރައްޔިތުންގެ މުސާރަ ވެސް ބޮޑުކުރި. އަދިވެސް ހަމަ
ނަގަމުންދަނީ ހަމަ އެ ބޮޑު މުސާރަ. އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑުގައި މި އެގޮތް މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ހަރާ އެންމެންގެ
މުސާރަތައް ބޮޑުކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ ހިއްޖެތޮރި މަޖިލީހުގެ ހަރާ މެންބަރުންގެ މުސާރައިގެ ތަފާތު ކަމުގި
އެއްވަރުސާ ހިއްޖޭ އެއްވަރުސާކީ ދީ ގޮތަށް އާގޮތް އަށް ހިމަނާފައި އެކަމު ފަލަކާ ކަންވަރުދަރަޖައިގައި މި މަސްގައި
ބިލު، ތަޖުރިބާ ފާސްކުރަން ނިންމާފައި އެކީ ޖަލްސާގައި އަޅުގަނޑުމެން މުސާރައިގެ ތަފާތު އެއްވަރުސާއިގެ 20000
ރުފިޔާ ފަހަރު އާދޭ، އަޅުގަނޑުމެން އިންކާރުކުރިން. އިންކާރުކުރުމަށް އާއްމު ބޮޑު ޕާޓީ. މާލޭ އެ މީހުންނަށް
މުސާރަ ދެއިރުގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކަށް މުސާރަ ދެއިރުގައި މުސާރަ ނުދެވޭނެ. އެ މި ބިލު ތަޅާގައި އިނީ.
އެތަން ބައެއްގެ ބަޔަކުތަކާ މި 77 މެންބަރުންގެ ބޮޑުގައި އަޅުވާލައި، އެ ދެ ދަންނަވަމުންދިޔައިރު އެ ބިލު ފާސްކުރަން
ނިންމީ. ތަރުތީބުން، ގިނަ މެންބަރުން އެއަށް ވޯޓު ދެއްވި. އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން. ނާނާގުޅޭ ތަޅާގައި ވެސް
ނަބަހިކަމާ ކުރިޔަށް. އެކަމަން އާންމުން ތަޢާރަފުން. ނަމަވެސް ތަޢާރަފުން. މާލޭން އެދުން. އިންސާނުން
ކަނޑުކުރޭ. އިންސާނުން އެ ކަނޑަ މާލޭން ވެސް އެދުނީބުން. އެ ގޮތުގެ މަޑުން އަޅުގަނޑުމެން އެންމެހައި
ބިއްޖެތޮރި ގެންބަދު މިއަދު މާލޭން އެދުންނާކަން. ހަމަޖެހޭނެ ކައުންސިލްގެ އެންމެހައި ބިއްޖެތޮރިންގެ

ގޮތުގައި ހޮވުނު މެންބަރުންނަށް ތަޢާރަފުވެފައި ވާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް މި ހެޔޮވިސްނުން ވިސްނަވައިދެއްވުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރެއްވިއެވެ އެންމެހައި ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރުންނަށް އަދިވެސް އެއް ފަހަރު ޝުކުރުއަދާކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ. ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވާނެކަމަށް ކަށަވަރުކޮށްދިނުމައި އަޅުގަނޑުމެން ހޮވިފައިވާކަމެއް ކުރަން ފުރިހަމަ، ކާރިސާއެއް މި ހުއްޓުމެވެ. އެންމެ ފަހުން އިންތިޚާބުގައި ދުރުދުރާސްތާ އެއް ނޫން، އިންތިޚާބުގައި އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން، އަޅުގަނޑުގެ ކާމިޔާބީއެވެ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން ޝުކުރުކުރަން. ބަދަލުން. ބަދަލުން ޢަބްދުﷲ ހަމީދު އިއްޔާ. އިންތިޚާބުގައި މެންބަރަކަށް ވީމާ، އަޅުގަނޑު ކާމިޔާބުވުމަކަށް ވީމާ، އަޅުގަނޑު ވާހަކަ އެދުރުން ބަދަލުން. އިއްތިހާދުގައި ހައްސާސް މިނިސްޓްރީގެ ސަވާރުކުރުމުގެކަމުގައި އެ ބާރުތަކާ ހުރަހަށްއެޅި. ހިތްހަމަޖެހުން. މިނިސްޓަރު މި ބަނަން އައިއްސަ ވަގުތުތަކުގައިވެ ޤާނޫނުތައް ހުށަހަޅާފައި ދިޔައީ. ކާބައިތޯ މީގެ މަސްލަޙަތު އަދި، ކާބައިތޯ މީގެ ފައިދާ އަދި މެންބަރުންނަށް ކަމެއް. މެންބަރުން ޖަވާބުދާރީކުރުވާނެކަމަށް ހާމަކުރި މި ޤާނޫނު ވަކި، ހަމަ މެންބަރުންގެ ހައްޤު ވިއްކާލައި ކުރާ ސިޔާސީ ޤާނޫނުތަކަށް ހަމަ ހަމަހަމަކޮށް ދިޔައީ. މީގެ ނަތީޖާ ފެނިގެން ދިޔައީ. ސ. އަތޮޅު އަތޮޅުތެރޭގެ ކަންކަން، އެ އަތޮޅުތެރޭގެ ކަމަކުން ކުރި މީހާ ފެށި ބަދަލުކުރީ. ކ. އަތޮޅު ތެރެއިން ދަތުރުކުރި މީހާ ފެށި ބަދަލުކުރީ. ސަރުކާރުގެ ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުޑަކޮށް ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ބާރުތައް ހަވާލުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކުރިއަށް ގެންދަނީ ކޮބައި ފެށި ބަދަލުކުރީ، މިހެން ދުވަހެއް ކުރިއަށް ދިޔަ ކަންކަމެއް. މި ކަންކަން ފެށި ބަދަލުކުރީ. ހުރިހާ ވިސްނުން ފުރިހަމަ ނުވަތަ ހުރި ވިސްނުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުސްތޫރުގެ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ މުސްތަޤްބަލު، އިޖްތިމާޢީ މުސްތަޤްބަލު ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ކަންކަމާއި ގުޅޭ ކަމަށް ދިފާޢުކުރުމުގެ ހަމަ ކަމެއް އިސްލާމްދީނާއި ގުޅުން ހުރި ކަމަކަށް ވެއްޖެނަމަ ކަމެއް ކުރަން. އޭރު އެ ބާރުދިން ހަމަޖެހިފައިވާ ދާއިރާ ފާސްކުރި ކަމެއް ފެށި ބަދަލުކުރީ. ކަމަކަށް ނުވެ ބާރުދިން ތަނަވަސްކުރުމުގެ ދާއިރާ ފާސްކުރި ކަމުގައި ހުރި ވަރަށް ދެތިން މަސްއަލަ، ހަމަ ހަމަގައި ހުރި ފަރާތްތަކަށް ހަވާލުކުރަން. އަޅުގަނޑު އުފާކުރަން ހުރިހާ ދާއިރާއެއް ކާމިޔާބުވި ގޮތުން ފެށި ބަދަލުކުރީ މިހާރު ހާމަވަމުން އަމާޒާއި ހަމަ ޤާނޫނީ އިދާރާތަކުގެ ދާއިރާތަކަށް ބަލާއިރު ތާއީދު ގިނަ ދާއިރާއެއް ނެތް. ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ބާރު ކާމިޔާބުވެފައި ވާ ދާއިރާތަކުގެ މަސައްކަތް ހުރިހާ ދުވަހެއްގައި ހާމަވާއިރު ހަމަ ހަވާލުވެވޭނެ ތަނަވަސްކަމެއް ނެތުން، އަޅުގަނޑު ގަބޫލު ކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާރުތަކުގެ ނަމުގައި ދުއްވަން ސިޔާސީ ފަރާތްތަކަށް ހަމަ ދެކޮޅަށް ކަމެއް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދެކެމުންދާ އެކި ވަރުގެ ހުރަހަކާ މިކަހަލަ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ބާރުތަކުގެ ހަމަ ހުރި ކަންކަމާއި ބެހޭ ޙަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވި ވޯޓުދިނުން. އަޅުގަނޑު 20000 ރުފިޔާގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ނަތީޖާ މި ބަޔަކު ވަނީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަނިވެރިކަމާއި ގުޅޭ ޤާނޫނު ކުރީ 62500 ރުފިޔާ އެބަބަލަހައްޓާ އިދާރާއި ފެށި. އަޅުގަނޑުމެން، މިހާރު ނިންމަވާ މައްސަލަ އޭރު

ނެތް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރޭގަނޑު 12 ޖަހަންދެކަން ވެސް ކޮމިޓީތަކުގައި މަސައްކަތްކުރަން. އެހެންނަމަވެސް ހެޔޮއެދޭ ގަޑޮޅު ދެކުން ދާއިރާގެ އިއްޖަތޮޕިކު މަންހަޖު އަސާސީ މަރުހަލާ ދިރާސާ ބަޖެޓް ޓޮޕިކްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރަން މި ތަނަށް ބަޖެޓު އޮއްވާ ވެސް މުސާރަ އިން ނުކެނޑޭ ގޮތަށް ފުރާވަތައިގައި، ކޮންމެކަން ކަމެއް އަޅުގަނޑަކަށް ނުނެގޭ. މިކަމަށް ކަންތައްތައް ކުރުމުން އަޅުގަނޑަށް ގޮތް ހިއްނުވޭ. އަޅުގަނޑުގެ ދަރިންތަކު ކުދިން، މި ކަރަފް ކަންތައް ކުރިމާ އަޅުގަނޑު ހުރީ ނަސޭހަތްދެއިދީނުވޭ. އެ ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު މަސްދުވަސް އެދުން މުސާރަ ކަނޑާ ގޮތަށް ކަނޑާލެވޭ ތަނެއް ބޭނުމިތަކު މަސައްކަތްކުރިއްޔާ. މިތަނަށް ގެނ އަށް ހާޖަރުކުރިވަރަކުން އަޅުގަނޑުމެން ހިތައްދެވޭ ކުއްޖަކު ހިއްވަރު ދިނުމުން. ބޭއިތޯ ދަރިއްޔާނަން ހުރީ ވެރިޔާ. މަނަކަށް ބޭކަޅުވާ ބައްޔަކަން ފިޔަވަޅު ހިފި. އަކަދަކު، ރަދަ ބަޖެބަރަން މުސާރަ ނަގާއި. ކޮބައިތޯ ދަރިއްޔުންނަން ހުރިހާ އެނގުނީ މިރަކީ، ދަރިއްޔުންގެ މަސްދުބައްގެ ގޮތުގައި އެއީސް، ގިނަ މިސާލުތަކުން މިހާ ނުލިބޭ. މަޖިލިސް ފިރުހާއި ލިބޭ ހުރަހެއް ވެ، އަދި ނުދޭ. ކޮމިޓީތަކުން ނުލޭ. މި އޮތީ. ދަނަގަދަން ކަލެދާ އަޅުގަނޑުގެ ދިމާލުކަން މި ހުސް ގޮނޑިތަކަން ދިވެހިކަރުދާސް ލިބި ފިޔަވަޅު ހަދާ ދަރިކަލުން ދިމާލު. ކޮބައިތޯ ގެ އަރ. މި ގާ އަތޮ 9 ޖަހާއިރު. ގޭއަކަން ހުރިހާވަރުގެ ނުކުނި. ޔައްކޮ ތިނި، އަޅުގަނޑު ގޭ އަކަ ނުކުންނަން ގޭގެ ލިބި ކަނޑާލިއްޔާ. އަކަމަކު، ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުސާރަ އިން ހަމަ އެބައި ކަނޑާލެނި. އަކަމަކު، ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުން ހަރުއްދަ ކާރިގެން އެ މުވައްޒަފުގެ މުސާރަ އިން 20% ކަނޑާލިމަ، 15% ކަނޑާލިމަ، އެ މުވައްޒަފުން ދަނަޖެހުނީ. ކޮންމެކަކުންކޮ ދުނި. މި އަށީ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާ ހުރިހާ އެއްކޮޅުތަކަން ހަމަޖެ އަދި ލިބޭ ހުރިހާ ލިބި އެއް ބަޔާވަން ނިންމާލީ. ކޮންކޮންތަކަކާދޮ އެ ކަންތައް ކުރި. ތި ހުރިހާ ކަމެއްގެ ބާރުއެއްގެ ގޮތުގައި އިންސާފު، މިހާރު ހަރުއްދުންގެ މަޖިލީހުގެ ހަރަސްއެއްގެ ގޮތުގައި އިންސާފު، ދިއްގަދު ދާއިރާގެ އަސްލަމު ނަޖިމްކަން އަޅުގަނޑު ހިތްވަޅާ އެކު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު އެއްމިދުކުރަނީ އަސްލަމު ނަޖިމަން ވެސް ހުރި ވިސްނުން ދެއްވައި، ރާއްޖެގެ ތަރައްޤީއަށް ކުރަނީކާއި ކުރަމުންދާ ކަމުގައި ފިލްމާތުގެ ޒުވާނުންގެ ގެންނަނީ ބަދަލުތަކާ ގެނެސް، އަންގާރަ މުސާރަތަކާ ކުޑަކުރި، އަޅުގަނޑުމެން ދިބެސާ ޒަރައިގެން ދާރިތަކާ ދިބޭ ބައްއަކަން ދަނޑުގެން އެ ކަންތައްތައް ރައްޔިތުންނަންބަކައި ކޮރުދުން. ވައްސަލާމް އަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

މިޔަންދު ދާއިރާގެ ފެންބަރު އަލީ ރިޔާ ވަހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޖަތޮޕިރި ރައީސް. އާދެ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަމުގައި ބުނެފައި ވާއިރު، އަދި އެ ގޮތުގެ މަތިން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން މުސާރައިގެ ޢަނިގަނޑު އެކަކަށްވުރެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަން 20000 ރުފިޔާގެ އެލަވަންސެއް އިތުރުކުރި ވާތީ، އެފައިސާ ބޭނުންވާ ކަމަށް ނުވަތަ އެއީ ބޭނުން ފައިސާ އެއް ނުން ކަމަށް

ހުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެ ގޮތުގައި އެކަން ކުރުމަށްޓަކައި މިއަދު ހުރަހެޅިފައި މި ވާ ފަރާތާ ބާރު ގޮތުން މި ފަރާތުން ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ވެސް ދަންނަވަން. މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކާއި ދުވަހުން ދުވަހަށް ބޮޑުވެ ދަމުން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދު ދުވަހުން ދުވަހަކަށް ބޮޑުވެ، ލިބޭ އާމްދަނީ ދެރަވެ ދިމާވެގެން ދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފޫދުކުރަންޖެހޭ ބަދިބަޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަން މިހާރު ލިބޭ އާމްދަނީން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނިސްބަތުން. އެހެންނަމަވެސް، ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ، އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ 2010 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓް މި ތަނަށް ހުށަހެޅުމުން، މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިގެން އައިއިރުގައި ވެސް ސަރުކާރުން މިހާރު ހަރަދުކުރަމުން އައީ، މިވަނީ ވަގުތު ބޮޑުވާ، މަޖިލީހުގެ އަދަދު ބަޖެޓް ދިރާސާކުރާ ކޮމިޓީން މި ބަހުސް ނުނިމޭ. އަދި އިތުރަށް 200 ނޫނީ 800 މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކުރަންޖެހޭނެ. ފެށުން، އޮޅުމުގައި ވިލި ބައެއްގެ މޫސުމާއި މި މަޖިލީހުގައި އޮތީ، އެ ބޮޑުވުން ބުނުން ގޮތަށް އެކިއެކި ބިލުތަކާއި، އެކިއެކި ކަންކަމުގައި ކުރަމުން ދިޔައިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސަތު ބޮޑުކަމަށް ދިރިއުޅުމުގެ ކުރަމުން އެ ދުވަހު ވިސްނުމުގައި ހުރި ގޮތް ކަމަށް ވެސް. ފައިދާގެ އިންޑަސްޓްރީ ހަމަ ބޮޑު އަސާސީ ބޮޑެތިގައި އޮތްއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޓޫރިޒަމަށް އެތަނުން ދިލީ ދަތުރުކުރަން ފޫދުކުރުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ދަތުރުދޭއްސުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ޓޫރިސްޓުންނާ ވާސިލްވާ ކަމަށް. އެ ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑަކީ ހިފެހި މިގޮތް މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލުމަށް ނުވަތަ އިޤްތިސާދީ ކޮމިޓީން ވެސް ނޫނީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންވީ އެ މުސާރަތައް ކުޑަކުރުމަށް ގެންދަނީ ނުވަތަ އިސްލާހުތައް މަގުބޫލުކޮށްގެން ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން ޒީރޯސަމްގެ ސަރުކާރުން ޒިންމާދާރުގޮތުގައި ބަޔަކު މަތިން ހުރި ވަޒީފާތަކާ ސަރުކާރު ވަޒީފާތައް ވެސް، އަދި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާތަކުން ވެސް 20% ވަރު ހަމަ ދިރުވި ބަޔަކުމުންނާނަށް ކުޑަކުރެވިދާނެ. އެހެން ވެސް އަނދާސީ ހިސާބުން ހަރަދުވާ ކަމަކަށް ވަރަކަށް 300 ނުވަތަ 500 މިލިއަން ރުފިޔާ ދޮރެއްގައި އަހަރުގެ މައްސަލަ ކުރެވިގެން ދާނެ. އެ ފައިސާތަކުން ހަދަ ގައުމުވެސް ބަޔަކުމުންނަކަށް ބޭނުންވެފައި އައްސާ ހިދުމަތްތައް ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅި މަސައްކަތްތަކުރަމުން ކުރިއަށް ދިޔާ ނަތީޖާ އާއި ބޭރުނާއި، ފުރުޞަތުގައި، ސްކޮލަރޝިޕް، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ހިދުމަތްތަކަށް ކުރުމަށްޓަކައި ހަމަ ގައިމުވެސް އެ ފައިސާތައް ހޭދަކުރެވޭނެ. 8 ބިލިއަން ރުފިޔާ ދައުލަތަށް ލިބޭއިރުގައި 12 ބިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކުރަންޖެހޭއިރުގައި ކުޑަ ކުރެވިދާނެ ވެސް މީހާ ފުރިހަމަ ދަނޑިވަޅެއް ދަތުރުދޭއްސުމަށް ޖެހޭ އާއްމުން މި އުސޫލަކީ ހިތްހަމަޖެހޭ ލިބޭ އާއްމުކަމަކަށް ބަލައިގެން ހަރަދުކުރަންޖެހޭ. ސަރުކާރުން ދައްކާ އިޤްތިޞާދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދައްކާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ފުށުން އެހެން ވިސްނުމަކަށް ބަދަލުކޮށްގެން ހުރަހަގައި އޮތް ލިބުނުމަކާއި، ނުވަތަ އަންގާއި އޮތް އަންގަނުވުމާއި. ބަދަލުގެ ނިސްބަތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަދަލުކޮށްގެން އުފެދޭ އުޅުމުގެ ތަރައްޤީގައި އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހޭ އެ ދުވަހު އެ ލިބުނުމަށް ލިބުނުއިރުގައި ސަރުކާރުގެ ހަރަދުކުރަމުން، ހިސާބުގެ ހަރަދުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ގޮތަށް ވެސް ނުވަތަ އެކަމަށް ޖެހޭގޮތް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހިލުން ނުވަ، ފަހަރު ފަސޭހަވީ ދުރަށް ވިސްނާލުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ކުރެވޭނެ

އެއްޗެއް ދަންނަވަން. ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަޤީޤަތަކީ، މިތާ އެއްކަލަކުން ދުރާލާނުޖެހިގެން އުޅޭއިރުގައި ސަރުކާރުން ވެސް ވިސްނަންޖެހޭކަން، ދުވަހުން ދުވަހަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދުތަކެއް ކުޑަކޮށް އެ ޚަރަދުތައް ފުދޭއެއް ގޮތަކަށް ބައްޓަންކުރަން. އެހެންނޫނީ ހަމަ ދައުލަތުން ނަގަން، ނުވަތަ ސަރުކާރުން ނަގަންޖެހޭ ދަރަނި ދުވަހުން ދުވަހަށް ބޮޑުވެގެންދާކަން ދާނީ. އާދެ، ޖުމްލަކޮށް ދަންނަވާކަމަށްވާނަމަ ދެންނެވީ އަބަދުވެސް މަސައްކަތްކުރަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމޭ. އަދި ހަމަ މިއަދު މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގައި މިހާރު ފާސްކުރި ބިލުގައި އެއް އަދަދު ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ. ކޮންމެ ގޮތެއްގައި ހަމަ ވިސްނަން މި ކަންކަމުގައި ހުރިހާ އަދި މިނިވަން މުސްތަޤްބަލު މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަ އިން ވެސް އަޅުގަނޑު ކުރިން މި ކަންތައްތައް ކުރެވޭނީ މިހާރު ވެސް ކުރެވިދާނެ 20% ކުޑަކުރުމަށް މި ޚަރަދުތަކުން ވެސް ކުޑަކުރެވޭ ބަޖެޓްގެ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ކަންތައްތައް ކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް އިއްވުނު. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ދަރުބާރު ވަޒީފާ އަދާ ކުރި ފަރާތްތަކުގެ ކަންތައްތައް ކުރާ ވަޒީފާ. އެވެސް ކުރަމުންދާއިރު ވަކި ކަމަކަށް ދެކޭ ކަމަކީ އެންމެ ކުރީގެ އެކި ސިޔާސީ ވަރަށް ބޮޑު ކަންތައްތަކެއް ކުޑަ ތަނަކަށް ކުރިން ފަރާތަކުން ދެވޭނެ އެކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަށަވަރުކޮށްދެމުން. އާދެ، ދެންމެ އަޅުގަނޑުގެ ކުރިން ވަޒީފާއިން އިއްތިފާޤު ވެސް މަސައްކަތް ކުރަން ބަލަން ވެސް ކަންތައްތަކަށް ހުށަހެޅުއްވި. އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާލާނީ އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް އެއް ވަގުތު މި ތަޙުރީރު ބަޔާންކުރި ވަޒީފާ ދަރަނިވެރިވުން އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާތަކަށް ހިންގާގޮތަށް. ޝުކުރިއްޔާ ދައްކަވަމުން ފުރުޞަތަކަށް.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލްފާޟިލް ނަޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑުގެ ބަދަލު ބޭނުން ގެނެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ކުރީގެ އެކަކުވެސް ކަންތައްތައް ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަންކަން ކުރާއިރު އޭގެ އިތުރުން ވަޒީފާތަކުގެ ކުރީގައި ފުރަތަމަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަށަވަރުކޮށްދެނީ ނަހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ މުސާރަ ޖެހުނު ބަޔަކަށް ވެސް މުސާރަ 2 ނުލާބަ އެއް ވަރުގަނޑު އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ތިރީގައި ނުލާބަ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުސާރަ އާއި އިންސާފުވެރި ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ އިޖްތިމާޢީ އެ މިހުންގެ ވިސްނުން ހުރި ކަނޑައެޅި އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަން. ކަންކަމުގައި ވެސް ޝަރީޢަތް ޤަބޫލުކުރަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުސާރަ އާއިއިންސާފުވެރި އަދި މިހުންގެ ކުއްލި ބޮޑު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިއްރު ފަރުވާ އާއި އަދި ރައްކާ ޖީސީޖީ މިހުންނަ ހުރިހާ އިންސާފުވެރި ބޭނުން ރައްޔިތުންގެ މުދަލަށް ވަރަށް ބޮޑު ވަޒީފާއެއް. އަދި މި ވަޒީފާއެއް ގޮސް ފަރާތަކުން ދިރިއުޅުމުގައި ހުރިހާ ވެސް ހަމަ އިދާރާގެން. އެ އަޅުގަނޑުމެންނާ އެއްވެރިކަން ނޫން އެ ވަޒީފާއެއް ހުރިހާވެސް. ދެވަނަ ނުލާބަ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުސާރައިގެ ވަޒީފާދާއިރު އެއްވެސް މިހާރަކު ވިސްނާލުމަށް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ރާއްޖެ މުސާރައާ އެއްވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހުންނަ

ޚިދުމަތްކުރެވެއެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އައު ބިލުތައް ހުށަހެޅުއްވުމާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކަށް އައުމާއި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކަށް އައުމާއި، އަދި ހުށަހެޅޭ ބިލުތަކަށް ބަހުސްކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރުމެވެ. މިއީ ވަރަށް މުހިއްމުކަން ވިސްނަންޖެހޭ ނުކުތާތަކެއް. ކޮންމެ މީހަކު ވެސް އެ މީހަކަށް ކުރެވޭ މަސައްކަތުގެ ނިސްބަތުން މުސާރަ ހާމަކުރުމުގެ ވިސްނުން ގެންގުޅުމަކީ ވަރަށް މުހިއްމުކަމެކެވެ. ބަޖެޓުގައި ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަ މުސާރަ އެއް މިންވަރަށް ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް [illegible]، ނަރުހުން، ޓީޗަރުން، [illegible] މުސާރަ ލިބުމުން [illegible] މި ހާޟިރުވުމާއި ހާޟިރުނުވުމުގެ ގޮތުގައި، އެ މީހަކަށް [illegible] ހާޟިރުވުމާއި ހާޟިރުނުވުމުގެ ގޮތުގައި އެ މީހަކަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަ މަސައްކަތާ [illegible] އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ކުރުވާފައި ނުކުރުމުގެ މައްޗަށް މީގެ ހިސާބުކުރެވޭނީ. މިއީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ބޮޑަށް ވިސްނަންވީ 2 ނުކުތާއެއް. ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ ބައެއް މިއީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ [illegible] ވިސްނުން ތަމްސީލުކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ ރައްޔިތުންގެ ވިސްނުން ހުރި ގޮތް ބަލަންޖެހޭ. [illegible] ވިޔަސް އަދި [illegible] ކަމަށް ވިޔަސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުސާރަ ބޮޑު [illegible] ވާހަކަދައްކަވާ މެންބަރު [illegible] ނޫން. ހަމައެހެން ދެންމެ [illegible] ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] ވިދާޅުވިން [illegible] ވިޔަސް މަޖިލީހުގެ [illegible] ނޫން. [illegible] މަޖިލީހަކަށް [illegible] އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން މި ބޭފުޅުން [illegible] ނޫން. އެހެންނަމަވެސް [illegible] ވާހަކަދައްކަވާ [illegible] ވަރަށް [illegible]. އަދި ރައްޔިތުންގެ [illegible] ވިސްނުމާ [illegible]. އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ނިންމާލަމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން [illegible] މިއީ [illegible]، [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް [illegible]. އެހެން [illegible] ވަރަށް ބޮޑަށް [illegible] ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަމުން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހުރަވީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ދައުލަތުގެ މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު ގެންނަންޖެހުން ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ވެސް ގެންބަދުންނަން 20 ހާސް ރުފިޔާގެ އިތުރުވަނަސްވެއް ދޭ ގޮތަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ކަނޑައަޅައިގެން ދިޔައީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މިއީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ވަކި މި ވުޒާރާގެ ވަކި ފެންވަރެއްގެ ވަކި ބޭފުޅުންގެ މުސާރަ އެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ޤަރާރުގެ ނިސްބަތްވުމައި މިއޮތީ ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ހިތާމައާ އެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން މިއަދު މި ވާހަކަދައްކާލަނީ މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި 77 މެންބަރުންގެ އަމިއްލަ ޖާގައި އެ ބޭފުޅުންގެ ނަފްސަށް ރައްދުވާ ގޮތަށް ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ވާހަކަފުޅުދައްކަވާފަހު އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަކުރާ ވާހަކަދަންނަވާލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިކަމަކީ މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތެއް. ޤާނޫނީ ވާޖިބެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރަން މި އުޅޭ ކަމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ 3 ބާރުގެ ތެރެއިން އެއް ބާރު އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރައިގެ ވާހަކަ. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން، 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއްވެސް މެންބަރެއްގެ މުސާރަ އަދި އިނާޔަތެއް ދޭކަށް އިތުރެއް ވެސް ނުކުރޭ. އެހެންނަމަވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅައިގެން 102 ވަނަ މާއްދާގައި ލިޔެވިފައި މި އޮންނަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސާއި ނައިބު ރައީސާއި މެންބަރުންނާއި މިނިވަން ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކެއްގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. އެހެންވީމާ، އެއައި އެގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތެއް ކުރަން އަމުދުން އަމިއްލަ ނަފްސަށް ރައްދުކޮށް އަމިއްލަ ހަށިގަނޑާ ދިމާ އަށް އިނގިލިދިއްކޮށް މި ވާހަކަ ދެކެވުމީ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމައާ އެކު މި ވާހަކަ ފާހަގަކޮށްލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޖިލީހަކުން މި މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް ބޭފުޅެއްގެ އިނާޔަތެއް ވެސް އަދި އެހެނިހެން ގޮތަކުން ވެސް މާލީ އެހީތެރިކަމެއް ލިބޭނެ ފަދަ އެއްވެސް އިތުރުކަމެއް އަދި އެއްވެސް ބިލެއް ވެސް ފާސްވެފައި ނޯންނާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް މިގައި ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ވެސް އެބަޖެހޭ ވާހަކަދައްކަވާކަމަށް ފުރުޞަތު ލިބިގެން ދިޔައިމަ ތުހުމަތުކުރާގޮތަށް ދައްކަވާކަން. އިހްތިރާމްކުރެވޭގޮތަކަށް ދައްކަވާކަން. ހަމަހިމޭންވާކަން ދައްކަވާކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންނޫނަސް އަމިއްލަ ނަފްސަށް ތުހުމަތުވާފަދައި އަޅުގަނޑު މިއަދު ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ މި ގައުމުގެ މާލިއްޔަތަށް ބުރަޔާ އެއް އިޖުރާއަތް ގޮތު އަޅުގަނޑުމެން ހަދަންވީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިގައި 2 ދުވަހާ އަދި ހަކުރު ހިލޭ އެއް ލިބުނީ މިއަދު ނުދެއޭ 2 ދުވަހާ އަދި ހަކުރު ހިލޭ ނުވަތަ ހަކުރު ހިލޭ ހަދަން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކޮށްދޭކަން. އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ ހަފްތާގެ އަދަދު މުދަލުގެ އަދަދު އަދި ބަދަލުކަން އެ ގިނަވި ދުވަހާ ލިބޭން އެހެން ގޮތެއް ފަހުމަކު ނުހުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފަސޭހަކުރާ ގޮތުގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މިއަދު ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ މި ގައުމުގައި އިންސާފުވެރިކަން ހުރަސްއެޅުމަކަށް ހުރިވައި

ހުރި ޤާނޫނުތައް ނައްތާލައި، މި ޤައުމުގެ ބޮޑު އިންވެސްޓަރުން އަދިވެސް އިންވެސްޓުކުރެވި މި ޤައުމަށް ބޮޑު އާމްދަނީ

ލިބޭނެ ގޮތް ވާނެ. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، މިގޮތުން ބަޔަކަށް ސަރުކާރުން ސަރުކާރުގެ މުދަލުން ބޮޑު ބައެއް،

އަތޮޅުތަކު މި ދައުލަތުގެ އާބާދީގެ ދަރަނިވެރިވުމުގައި އެއްބަޔަކު، ނަގަމުން ދަރަނިވެރިވުމުގައި އެއްބައި މިހުނަރެއް މިއަދު

ދިރިއުޅުން ދަރަނިވެރިވުމުގައި މި އޮޅި ދަރުމަވަންތަ ސަރުކާރުން ލިބޭ އާމްދަނީ އެއްކަލެއް ގައުމުތަކަށް. އެކަން ބިނާވެގެން، އެ ލިބޭ

މުސާރައަކުން ޖެހުނުވެގެން މި ޤައުމުގެ ސަރުކާރުގެ ތޮރިއިން ބޮޑު ބައެއް އުޅުމުން މި ދަނީ. މިހެންކަމަކާއިރު

ވިޔަކަށް ކުރެއްވި، ވިޔަކަށްތަކުން މި މުސާރައެއް ބޮޑުކުރުވިފައި މި އޮތީ، ސިއްސާ މަޑުބަނދަރުތަކެއް ހާސިލުކުރަން

ކަމަށް އަތޮޅުގެ ދަރަނިވަރަށްޖެހޭ އިއްޔަތުގެ ރައްޔިތު. މިހެން ސިވިލް ސަރވިސް މުންބަރުންގެ މުސާރަ އާއި އަދި

ހުރިއްދު ކަމަށް އެކިއެކި ވިޔަކަމުންނާއި ޔަގީންތަކުން އެ ވާހަކައެއް ދަށްކަމުން މި މުސާރައިގެ އަދި

ދައުލަތުން، ޤައުމަށް ހަމަ އެ ވަގުތަކަށް އަނނަ ނުބައި، ނުރައްކާތެރި ބަދަލުތައް ގެނެސް ކުރެއްވުމާއި ހިސާބުތަކެއް

ފެސް އަތޮޅުކުރުމުގެ މިޖާޒުތަކުންނާއި އަދި ވާހަކަދެއްކޭ ޔަގީންތަކަކުން ވަކި ބައިކަން ވަކި އެއްކޮށް ކުރެވިދާނެ އެ

ބޮޑުވުންނަށް ހަމަދުރުވެގެން، އާގާފިރިވެގެން އެ ކުރުކުރުމަށް މިނިވަނު އިދާރީކުރަން ދިފާއުސްފިރިވެގެން ޖެހޭ ހަމަ

ތިމަން ނިދި ފެސް ނަހިސާބުގެން އުޅޭ މަންޖަރު އަތޮޅުގެމުގެ ޖީލުތަކުން ޔުނިޓި. އެގެތެރެމަވެސް މިގެ

ބަދަލުވެ އަތޮޅުގެމުގެ އެ ބާވަތުގެ ވާހަކަތަކުން ދުރުވި މިއަދު އަތޮޅުގެމުގެ އެބަޖެހޭ ބަދަލު މަސްސަލަ އަނު ރުޖޫރު

ވަން. ބަދަލު މަސްސަލަ އަޔަ މި އުޅުނު އަތޮޅުގެމުގެ ހަރަދުކުރާ ރުފިޔާ މި ޤައުމުގެ ނުނުރުވިގެން. އަތޮޅުގެމުގެ

ކުރަނީ ކަމަށް އަތޮޅުގެމުގެ މިއެ ވަކި ބާރުވެއްގެ ވަކި ބާރަކަށް ލިބޭ އިސްތިހާރު ކުރަކުރުން، އެއް މި ޤައުމުގެ

އެއްޗެހިކަން ފެސް މާލި ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުވިގެންދާނެ ކަމެއް ކަމަށް އަތޮޅުގެ ނުދާކަން. އެއް ކުރެވިގެން ދާނި ވަރަށް

ކުރަ މިނިވަރުއް ކަމަށް ވަނީ. އަދި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ބާރުގެން ކަމަށް މިހެން، އެ ބާރުގެން ދިރިއުޅުން

ހަމަޖެހިގެން އެ އަނނަނި ކުރިން ލިބިދެން އައި މުސާރައާއިގެ މަގުސަދު ކަމަށް ބަލާއިރު، އެ ބާރުގެން މުސާރަ

ކުރެވޭ، ނުވަތަ ވަކި ބައެއްގެ މުސާރަ ކުރެވިގެން، އުނިވެގެން އެލިބޭ ތަނުގެ ތަރައްޤީކުރުމުގެ ނަތީޖާއަށް އިއްޔަތު

ރައްޔިތު އަތޮޅުގެމުގެ މި ޤައުމުގައި އިތުރު ފައިސާ ޖެހިގެންދާނަށް، ނުކުވުން ގޮތެއް މި ޤައުމަށް އަތޮޅުގެމުގެ

ހުރިއެޖެއްޤާ. އަތޮޅުގެމުގެނަން މި ޤައުމަށް ވަގުތު މާލީ ވަރަށް ބޮޑުތި މުސާރަތަކަކާ ކުރިމަތިވެފައި އޮތް

ދަރަނިވެރިކަމުގައި ހަމަ ވަރަށް ބޮޑުން ހިލާން 20000 ރުފިޔާ 10000 ރުފިޔާ މިހެން ޔާ، މިއީ ބަޔަކުމަކައި ފެސް

ބައިކަން ލިބޭ އެއްކޮށް. އެހެންނަމަވެސް، އަތޮޅުގެ ފަހަރުކަންވެރިން ބޭނުން އަތޮޅުގެމުގެ މިއަދު ޤައުމުތަކުނަން މި

އިސްލާމީ 17 ވަނަ ޤައުމުތަކުގެ މަޖިލީހުގެ ޖުމްހޫރީ އަތޮޅުގެމުގެ އަމިއްލަ ނަފްސަން ތިބޭގެން އަތޮޅުގެމުގެ

އިޤްތިޞާދީ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމުތަކުނަން ދައުލަތް މި ލިބޭ މަސައްކަތުގެ ނަތީޖާ، މާދަމާ ފެންނަނީ

އޮންނާނީ މި މުޅިކަން ނުވޭ. އެހެންކަމުން، ޖުމްލަ މުޅިއެކަމަށް ހުރިހާ އިސްލާމީ ޖުމްހޫރީ ފެސް އަތޮޅުގެމުގެ

ކަމަ ވިސްނާލަން ފުރިހަމަ ނުކުތާ އެއް މިއީ. މިއަދު އަތޮޅުގެމުގެ މި ދައުލާ ވަރަކަ އަޔަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމުތަކުގެ

މަޖިލީހުގެ ވާހަކަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ 17 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި 77 މެންބަރުންގެ ވާހަކަ އެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. މިޤާނޫނުގައި މިހާރު ބަހުސްކުރެވެމުން މިދާ ޤާނޫނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވާހަކަ. މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އޮންނަން އަޅުގަނޑުމެން 77 މެންބަރުން ގިނަވެގެން ތިބިއަސް. މަދުވެގެން ތިބިއަސް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަމެއްގެ ނަތީޖާ ފެންނާނީ ދެން އަންނަން އޮތް 18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވެސް 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ އަންނަން އޮތް މަޖިލީސްތަކަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކާއި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު މިކަމަށް މި ޖެހުނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަޔާ އެއް ދަންނަވަން ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުން ބުނޭ މި އަމިއްލަ ނަފްސަށް ބުނެދެވޭ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރަ [illegible] މިއީ މި ޤައުމުގައި މިހިރި އެހެން އާބާދީގެ 3 ބައިކަ ބޭބޭފުޅުން ބިލިގެންފަރަން ވެރިވަނުވަރު އެއް ކަމަކީ ހިސާބު، އެ ބޭބޭފުޅުންނަށް ކޮންފްރެންސް ހެދުންކަހަލަ ކަމަކީ ހިސާބު، މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަބަބަކީ މިއީ އެއްވެސް ސަރުކާރުތަކުގައި ވަކި ބަޔަކަށް ވަކި ބޭބޭފުޅުންނަށް އެއްކަލަ ދިނުމަން ކުރިއަށްގެން ދިޔަ މަސައްކަތްތައް ނޫން. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އެ ކަނޑައަޅައިގެން ނިމިގެން އެ އަދި ގަވައިދަކާ އެއީ. މިހިރީ ޢަދާލަތުގައި ދައުލަތުގެ އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ހިމެނޭ އެއްކަލަ ބިލިގެންފަރަން މަސައްކަތާ އެއް ކަމަކު ވެސް ނުވާނެ، މިގެ ބަޖެޓު މަސައްކަތާ އަދި ރުޖޫޢަވާ މި މަސައްކަތާ އަދި ވިޔަފާރިގައި ބައިވެރިވާ އެމްބިރާ ބޭފުޅުން ބަހުސްކުރަމުން ގެންދެވުމަކާ އަޅުގަނޑު އެކަމާ އެދެމުން ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ފުވައްމުލަކު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ޙަސަން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް ޤަރާރާ ބެހޭ ގޮތުން ދަންނަވާލަން ބޭނުނީ 2010 ވަނަ އަހަރުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ އެންމެފަހު ޖަލްސާގައި ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑު މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ހުށަހެޅިގެން ދިރާސާކުރެވި އެ އޮނިގަނޑު ފާސްކުރުމަށްފަހުގައި ވޯޓު ދިން އަޅުގަނޑަކީ ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އެކަމާ ވެސް ހަމަ ވަރަށް ކަންބޮޑުވި، ވަރަށް ބޮޑަށް ހަމަ ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑު ބޭނުމީ ނޫން [illegible] އެ ވަގުތު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރާއްޖޭގެ އަދި މި އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ދަށުން އަހަރު ބޮޑު ބަދަލުގައި ދައުރުގެ 3 ބާރުގެ ތެރެއިން މުސާރަ އަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ބޮޑު ބަދަލު ގެނުވީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މި މަޖިލީހުން މި 17 ވަނަ މަޖިލީހުގެ ނިންމެވި ނިންމެވުމުގެ މައްސަލައެއް ނޫން. 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ އަށް ގެނެވި ބޮޑު ބަދަލު. އާދެ، ވަރަށް ކުޑަ މުސާރައަކުން 62500 އަށް މުސާރަ އާއި އެލަވަންސް ހަމަޖެއްސި ޖެއްސެވުން. އާދެ، އެ ނިންމެވި ނިންމުމަކީ ދައުރުގައި މި މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑުމެން

ސްކޮލަރޝިޕާއި އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޒާމްކޮށް ކުރިމަތިލިއިރުގައި ވެސް މި ދެންނެވި ގޮތަށް މުސާރަ އާއި އެލަވަންސް ޤާޟީ ހަމަޖެހިފަ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މި އުޅެނީ ދައުލަތުގެ 3 ބާރުގެ ތެރެއިން މުސާރަ އަށް ބޭނުން ބަދަލެއް ކުރިއަރުވުމާ އެންމެ ފުރަތަމަ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. އާދެ، އެ ދައުރު އޮވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހަށް އައީ. އޭގެ ފަހުން 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރުގައި ސަރުކާރު ބަދަލުވުމާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންނަށް ދައުލަތުން މި މުސާރަ އަށް ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްދިނެވެ. އޭގެ ދުވަސްކޮޅެއް ފަހުން އިޤްތިޞާދަން އަދި ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން އަނބުރާ އެއް ނިސްބަތުން ޕާސަންޓޭޖް އުނިކުރެއްވި. އެންމެހައިވެސް، ބަޖެޓުގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާއި އަދި ހައިބްރިޑް ސަރުކާރު ކުންފުނި އާއި އެ ބަޖެޓުގެ މުސާރަ ބޭފުޅުން ޕޭސްކޭލާއި ނިސްބަތުން، މިދެންނެވި މުއްދަތުގެ ތެރޭގަ. އާދެ، މި 3 ބާރުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މިހާތަނަށް އައިރުގައި ވެސް ޕޭ ކޮމިޝަނަށް ވެސް ނިމުނުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން އެދި ވަކިން އެކި ދާއިރާތަކުގެ މުސާރަ ދިރާސާކޮށް، ހަމަހަމަ އުސޫލުތަކެއް ނެތް ދެމުން މިއައީ އެވެ. އެ ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މި އުޅެނީ ޝަރުޢީ ދާއިރާ އަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ މުސާރަ އިތުރުކުރަން ފާސްކުރެއްވި އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅަށް ދިރާސާކުރެވިގެން ކުރެވޭ ވަކި ބާރުތަކަށް ދިނުމުގެ އަދި ބަދަލެއް ނޫން. އަދި ތޯރާގެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ ނޫން އަޅުގަނޑު ވަކިން ހިނގަމުންދާ ކޮށްދާ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރަ އަށް 20000 ރުފިޔާގެ އިތުރުވުމެއް އަދި ގާތްގަނޑަކަށް ކާމިޔާބުން ނިންމަވާ އުސޫލުގެ ދަށުން ދައުލަތުން އެއީ. އެހެންނަމަވެސް، މިދެންނެވި ގޮތަށް ހަމަ އެ ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކުގެ ޤާޟީންނަށް ދޭ އެކަމާ އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީ ވެސް. އާދެ، ދައުލަތުގެ މަޖިލީހުގެ ނަމަވެސް ދަރަޖައިގެ މުސާރަ އަށް އަދަދުކަން މި ލިބި ތަފާތު ދަންނަވާލަން. އޭރު ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަކި ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ ޤާނޫނުތަކެއް ހުށަހަޅައިގެން ވަކި ދަރަޖައެއް ލިބޭ ނަމަވެސް ހަމަ އެ ދާއިރާ އަކީ ނުވެއެވެ. އިނގިރޭސި މި 3 ބާރުގެ މުސާރައިގެ ޝަރުޢީ ވަކި ޤާނޫނުތަކުން ހަމަޖެހިގެން ދިއައިރުގައި، އެޕްސެލޭޓު ކޯޓު ދެން ކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކުރާ މި ދެންނެވި އަޅުގަނޑުމެން މި ޝަރުޢީ ޖަމްޢިއްޔާ ކުރާއި މި ޙިމާޔަތްކުރި މަޖިލީހުން ދިނަ މުސްތަޤްބަލު ދެއްކިން ވެސް ވަކިން ޝަރުޢީ ދާއިރާއަށް ޚާއްޞަ ތަމްރީނު ދިނުމަށް ވެސް އިންޑިޕެންޑެންޓް އަދި ދަރަޖައިގެ ހާލަތު އަކީ އެ ދެން ވެސް މުސާރަ އަކީ އެ ދެން ވެސް ކުރިއަށްދަނީ ވެސް އެއީ ވަކި ބާރުގެ އެއް ކަނޑައެޅި ބޭފުޅުންގެ ބޭސްފިޔަވަޅުގެ އުސޫލަށް ބަދަލުވެގެން ތަރައްޤީގެ އެއް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ބެލެވޭ. ބައެއް އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރެވިފައި ހުރި ތަފާތު މުސާރަ ކޯޓުތަކުން ހުއްޓުވުމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ އެއް ކަމެއް. އާދެ، ކޮޅު ބޭފުޅުން ވެސް އިންޑިޕެންޑެންޓް ހުރިހާ ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި ކޮމިޝަނަކުން ވެސް ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނެއް ބޭފުޅުން އޭގެ މުސާރައިގެ ނިސްބަތުން އެކަށީގެން ހަމަޖެހުމުގައި ވެސް ޝަރުޢީ ދާއިރާގައި ތިބޭ ބޭފުޅުން ހުރި. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޝަނުން ކަނޑައެޅި ހަމަ އެ ކުރުމަށް

އޮންނަނީ. އާދެ، ކޮންމެއަކަސް އަޅުގަނޑުމެން މި ދެތިން [illegible] މަތިން [illegible]، [illegible] މިހާތަނަށް އަދި އިރުގައި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް [illegible] [illegible] [illegible]. މި މުސާރައިގެ [illegible] 20000 ރުފިޔާގެ [illegible] [illegible] ކޮމިޓީން ނިންމަވާ އުސޫލެއްގެ މަތިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަމަޖެއްސުމާ ގުޅިގެން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުން ކުރަންޖެހޭ ބައިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް ވަރަށް މުހިއްމު މަސައްކަތްތަކެއް ހުރި އިރުގައި [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] އެބަ [illegible] މި [illegible] [illegible]. [illegible] ރައްޔިތުންގެ ކަންބޮޑުވުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޓީ [illegible]. އަޅުގަނޑަށް [illegible] ގޮތުގައި މި ބިލު [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި [illegible] ބިލު ނިމި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އާދެ، [illegible] [illegible] ވެސް އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] މި އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް އެއްޗެއް ނަގަންޖެހޭ ވަގުތެއް ނޫން. [illegible] [illegible] މިކަން [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އާދެ، އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަމުން ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްރަޙީމް އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު އަސްލު ފުރަތަމަ ގަސްތުކޮށްގެން ހުރީ މި ޤަރާރަށް މިއަދު އެއްވެސް ވާހަކަ އެއް ނުދައްކަން ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް މި [illegible] މި ޤަރާރު ހުށަހަޅުއްވާ ގުޅިގެން ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތައްއެރީ އަޅުގަނޑު ވެސް ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން. އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ގިނަ އިން މިތަނުން ފެންނަމުންދާ މަންޒަރެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މަޖިލީހަށް ބިލެއް ހުށަހަޅުއްވީމަ، އެ ބިލާމެދު [illegible] އެ ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރަކަށް [illegible] އެ މެންބަރަކަށް މި ތާނގައި ވަރަށް [illegible] [illegible] މަންޒަރު. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މި [illegible] މި ރައްޔިތުންގެ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް [illegible] އެ ބޭފުޅަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދަސްތޫރީ ގޮތެއްގެ މަތިން. މި މަޖިލީހަށް ބިލާއި ޤަރާރު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮވެއެވެ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅަކަށް
ލިބިވަޑައިގަންނަވާ ގޮނޑި ގޮތުން ލިބިވަޑައިގަންނަވާ އިމްތިޔާޒުތަކުގެ ބޭނުން ހިފުއްވައިގެން ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމަކީ ޖާގަ
ގޮތުން ބޭފުޅުންނަށް ދިމާކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް ކަމުގައި އަދުލުވެރިކަމާ ޚިލާފަށް ބޭނުންކުރުން. ހަމައެކަނި ވެސް އަދުލުވެރި މި
އުފެއްދި ގަވާއިދު ދުވަސް ދާއިރާގެ އިންތިޚާބީ ނިޒާމު އަސްލުގައި ފަރުދު ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތަށް އަދުލުވެރި ތޯއިދުކުރާ
ވާހަކަ ދަންނަވާލަންޖެހޭ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އަދުލުވެރި ދަންނަވާ އަދުލުވެރިކަން މި މަޖިލީހުގެ އިންތިޚާބީ ފަދަ
އެންމެ ބޮޑު ހިފެހެއްޓެވުން ބަހައި އަދުލުވެރިކަން މި އިންތިޚާބީ ދައުރުތަކުގެ މަޖިލީހުގެ އިންތިޚާބީ
މެންބަރުންނެވެ. އެ ހިފެހެއްޓެވުމަށް ބިލުގެ މި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ވަގުތު. އެ ބިލު ހުށަހަޅުއްވާ ބޭފުޅާ ދިމާވާ
އަދުލުވެރި ދަންނަވާ ހަމަ ވަރަށް އަދިވެސް ހިތާމަވެރި އެ ބޭފުޅުން ދައުރުތާ ގޮތަށް ފަހަރަ ދައުލަތުގެ ނޫން. ދެން
ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އަދުލުވެރިކަން މި ޤާނޫނުގައި މިއަދު މި ދައުލަތު މިއަދުގެ ސަރުކާރު
ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކާއި ވާދަ، އެމް.ޑީ.ޕީ އަދި ނިސްބަތްވާ ބައެއް އިންތިޚާބީ މެންބަރުން މި
ވަރަކަށް ދައުލަތުން ދައުރުތަކަށް ލިބޭ އެއްބަސްވުން މިއަދު ސަރުކާރު ނިޔަމުގެ ވަރަށް ވަރަށް ގިނަ އިން އެބަ ދައުލާ.
ހަރުދަނާ ބެލެވޭ ވަގުތު ފަރާ ވަރަށް އަދުލުވެރިކަމާ ޚިލާފު މި ދަރަނި ހަމަ ދުވަހަށް ސިޔާސީ
ބޭރު މުސާރަ ލިބޭ ސިޔާސީ މަޤާމުތަކުގެ އުފައްދައިފައި، އެ ބޭފުޅުންނަށް ތާއީދުކުރައްވާ ބޭފުޅުންނަށް މަޤާމުތައް
ދައްކަވަން ގެންދަވާއިރަކު އަދުވެސް ހާލަތުގައި ވިސްނާވަޑައިގަންނަވާ މި ދައުލަތުގެ ލިބޭ އެއްބަސްވުން ދައުރުގެ
ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، އަދުލުވެރިކަން މުޅިއަކުން ފަރުދުކުރުވާކަށް ނޯވޭ ދައުލަތުގެ ލިބޭ އެއްބަސްވުން ދައުރުގެ ހިސާބުން
އެބަ ކަމަކަށް. ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބޭނުން ދައުލަތުގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރައިގެ ވަރަކަށް ދައުލަތުން
މި ޙާލަތުގައި މިހާރު ވަގުތު ހަދަން ދައުރުމަތި އަދުލުވެރި އެއްބަސްވުނު ވަސީލަތް ތާއީދުކުރާ ކަމެއް ނޫން. ހަމަ ކޮންމެ ބޭފުޅަކު
ވެސް އެބަ ވިދާޅުވާ ޤައުމާއި ދައުލަތުގެ ނަންނަމުން ބޭނުންކުރުމުގައި ވަގުތު ބާރުތަކާ އިޚްތިޔާރުތަކުގެ ހިނގާފައި. އެހެން ވިދާޅުވާފައި،
ދެން އެހެންކަމަށް ހަމަ މިފަދަ ކަމެއް ޤާނޫނީ ހުރިހާވެސް، އެ ފަރާތަށް ވަރަކަށްދައުލަތުން މިއަދުގައި 2 ވަނަ 3 ވަނައިގެ
ހުރިހާ ދައުލަތުން އެބަ ގެންދޭ. ދެން އަދުލުވެރިކަން ނޫނީގެ އިޚްތިޔާރީ ވަގުތީ ކޮންމެ ބަދަލުކަން ކަމެއް. އެއްބާރުލުމައި
ފަރާތްތަކުން ބޭނުން ބަޔާއި އިންތިޚާބީ މެންބަރުން ވަރަކަށްވެސްގައި ވަރަށް ބޮޑު ގެނެއްސަދޭ ކަމުގެ މުޤާބިލުގައި
ނުވަތަ މި މަޖިލީހުގެ ނަޒަރު ރައީސް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންތިޚާބީ މެންބަރު އަނބުރާ ނަންބަރަށް
ނިސްބަތްވާ ފަރާތަކީ، ވަރަކަށް ވެދައްކަވާ އަދުލުވެރި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވެސް ނުވަތަ އަދުލުވެރިކަމާ ހިފާއި އެއްބަސް
ސިޔާސީ މަޖިލީހުގެ ކަމުގެ ނިސްބަތް ނިސްބަތްވާ އެއީ ހަމަހަމަ އެ ކަމުގެ ބުނެވިފައި ނިސްބަތްވެފައި ބޮޑެވެ.
ނުވަތަ މި އަދުލުވެރި ގޮސްފައިވާ އެ ވިސްނުންތަކާ ދެވަނަ ކޮންމެވެސް ދެކުނު ހަމަހަމަ އަންނަވާ ނަންބަރު ވަކި
ދައުލަތުން ބޮޑެވެ. މި ފުރުސަތު ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު ބޭފުޅުންގެ ސިޔާސީ ދައުރުގެ އިޚްތިޔާރުތަކަށް ގާތް
ހަސަދަ އެއް ފުރުސަތު ވިސްނުންތަކެއް ބޮޑެވެ. ދެން ބަޔާއި ބޭފުޅުން މި ވިސްނުންތަކެއް ތިބެނީ މަސައްކަތް ވަކި ދިމާއިރުގައި

ނޭނގެއޭ އޭގައި 20 ހާސް ރުފިޔާ ހިމެނިފައި އޮތް ކަމެއް ވެސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެހެން ވިދާޅުވާން ފަރުވާތެރިވެވަޑައިގަންނަވަންވާނޭ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި މިތާ ތިބެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯޓު ދެވޭ އެއްޗެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭ ކަމަށް ވަންޏާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ތަޞައްވަރުކުރެވުނީއޭ. އެ ވާހަކަ މި ތާނގައި ވިދާޅުވާން ފަރުވާތެރިވެވަޑައިގަންނަވަންވާނޭ. އަޅުގަނޑެއް ޖަދުވަލް ނުކުރަން ހަމަ އެކަނި އަޙްމަދު ނާޝިދު ބޭނުންކުރު ވާ ގޮތަކަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ކަމެއް ނިމިގެންދާން ކަމަކަށް. އަނެއްކާ އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން އެނގޭ މިކަން ކޮމިޓީން ނިމިގެން ދިޔައީ މި މަޖިލީހުގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ އެންމެ ބޮޑު ދެ ޕާޓީގެ ހަމަ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ރުހުމާ އެކުގައި. ހުރިހާ ބޭފުޅުން މަޝްވަރާކުރައްވައިގެން ނިންމަވާ އަޅުގަނޑުމެން މިތާނގައި އުޅުމުންދަނިކަން ހިނދު ކަމެއް މިއީ. އެހެންވީމާ، މިކަމަކީ ކޮންމެހެން އަޙްމަދު ނަސީމު އިސްތިއުނާފުކުރާ އަޅުވައިގެން އަޙްމަދު ސާބިތު ދެއްކެވި ވާހަކަތަކުގައި ވެސް ދޭން ހަމަ ބަޖެޓު ރިވައިޒްކުރުމުގެ ގޮތުން މި ނިޒާމުގައި ޖަމާކުރީ ކޮށް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދެކެން މި ދަންނަވާހެން ހަމަ ވަރަށް ގޯސްކޮށް ތުހުމަތުކުރަން މަސައްކަތްކުރާ ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ މަންފާ މުސާރައާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ ޝަރުޠު ހުއްދަ ހާސިލުކުރެވޭ ދާއިރާގެ އިޖްތިމާޢީ މަންފާތަކާ ދިމާ މި ސަރުކާރުގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ޖަމާޢަތުގައި އިސްނަގާ ހުއްދަ ނަގާފައިވާ ފައިސާ ވިޔަފާރިތައް އަނބުރާ ލިބޭނެ ނޫން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތަށްއެރީ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެ ދެކުނު ގޮތަށް. ފަހަރު ފަހަރު ދައްކާ ދައްކާ ވާހަކަ.

އަޅުގަނޑު އިޖްތިމާޢީ މަންފާ ރައްކާތެރިކަމުގެ ހިދުމަތްތަކުގެ ހިދުމަތް ދޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ ޝަރުޠު ވެސް މި ކަންކަމުގައި ފުރިހަމަ ދުވަސް ދަތުރުކުރުމަށް ގާނޫނީ ގޮތުން އެބަހުރި. އާދެ އެ ގަވާއިދުތައް އަނެއް ކަމުގެ ނިޒާމު ހިފެހެއްޓުމަށް ވާ ނަމަވެސް ކަމަށް ބާރުއަޅާ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ބަދަލުކުރުމުގެ ޢަމަލު ގެ ކަމެއް. އަދި އޮތީ ސާފުކޮށް މި ކަމެއް ނޫން. ނުވަތަ އިޖުރާއަތުގެ ފުރިހަމަ ގޮތް ހާސިލުކުރެވޭ ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓު ޓީމެއް ބުނީ ކަމެއް ނޫން. ދެން ހަމަ ސީދާ ދާއިރާގެ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުން ނަޒަރު ހުރިހާ ކަމެއް އެކަށީގެން ކަމެއް ނޫނޭ، ކަމުގައި ބަޔާން ފާހަގަކޮށްލާ ދައުލަތުގެ، ރައްޔިތުންނަށް މި ފަރާތް އިޤްތިޞާދު މިއީ މުއައްސަސާ ސަރުކާރުގެ ބަޔާން. މުއައްސަސާ ސަރުކާރުން ބެލެހެއްޓޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ކުރެވިގެން. އެއީ ސަރަޙައްދު ނޫން އެއް ނޫން.

62000 ރުފިޔާ މެންބަރުންނަށް ލިބޭނެ ދާއިރާ އެ މުސާރައަށް އެ 62000 ރުފިޔާ އިން ގިނަ މެންބަރުން ދެކޭ ޖަމާޢަތުން އެކުލަވާ ބަޔެއް އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުން ބޭނުންކުރެއްވުމާ ސަރުކާރު ހިނގާ ފުރުޞަތު ގެންނަވައިގަންނަވާނެ. އެކަމަކު މި މުސާރަ އެބައި ޓިކެޓުން ކުރެވޭ ނުކުތާގައި އެ މުސާރަ އެކަމަށް ޓީމެއް އެ ބައްލަވާ އެ ކުރުމާ ވަޒީފާތަކުގެ ދެލަސް އިޚްތިޔާރު ހަމަ މެންބަރުން ހާމަކުރަން. މިކަމަކީ އެއަށް ބޭއްވޭ ސަރުކާރުގެ ބެލުން ހިފީ ބައްލަވާލާ ޖަމާއަތް. މިހުރީ ވަޒީރުން އެބަ ބަޔަކު ބަނޑުވެރިކަމަށް ފައިދާވާނެ އާދަޔާ. އަޅުގަނޑުމެން ބަޔާން އެއީ ގައުމު ދާއިރާގައި އިޖްތިމާޢީ މުސާރަ އަދާކުރާ މަސައްކަތްތަކުގެ މަންފާ ލިބިގަތުމުގެ ވިސްނުމެއް ވީ ކަމެއް ނޫން. މިހެން ވަރަށް

އަޅުކުރަން ބޭނުންވާތީ، އެބަ ވިދާޅުވި އަޙްމަދު މަނިކުފާނު ހުށަހެޅުއްވުން ވިސްނުންފުޅުގައިވާ ނުވަތަ އެ ވިސްނުން ދެއްވީ ގައްދޫގެ ރައްޔިތުންނަށް ތިމަންނަމެން ޝުކުރުވެރިވަން. އެގޮތުން ހިނގައިގެން އުޅޭ ކަމެއް ނޫން މިއީ. އާދެ، މިވާހަކަތައް ދަންނަވާލަން ވެގެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ. ބަޖެޓުތަކުގައި އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރަން ކޮންމެހެން ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ ހަމައެކަނި މި ބޭނުންތަކުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާތީ ތިމަންނަމެން ބޭނުންވޭ. އެކަމަކު މި ބައިގައި ދާއިރާގެ ވާހަކަތަކުގެ ބޭއްވުން އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުން ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ބޭބޭފުޅުން ބައިގައި ގައުމީ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުންނާއި އަދި މަޖިލީހުގެ ނަޒަރު ދިއުމުގެ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރު އަބްދުﷲ ނާޖިހު ޙަސަން ދާއިރާގެ ވަރަށް ފުރާނަ ވާހަކަފުޅުގެ ތަރައްޤީއާއި ބަޖެޓުން އަޅުގަނޑު ބަލާނަމަ ބޭނުންވެސް، މިދާ ހަރަކާތްތަކުގެ މަޖިލީހުގެ އިންތިޚާބުތަކުގައި މި ކުރިއަށް ވާހަކަ ދައްކާއިރު މިއީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއް ނޫން ވާހަކަ ދައްކާ އެއް ހަމަޖެހުމުގައި ހުރިހާ ޕާޓީތަކުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައި ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން އެބަ އުޅޭ ކަމެއް ވާހަކަ ދައްކަވާތީ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމީދު ޢާރިފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ހުށަހެޅިފައި އޮތް ޤަރާރަށް ތާއީދު ބޭނުންވީ ދިނަމަ ވަކާލާތު ދޭނަމު ޤާނޫނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ދެއްކެވި. ހަޤީޤަތަކީ މި މުއައްސަސާތަކުގައި ހަމަ މި މާއްދާގައި ހިމެނޭ 77 މެންބަރުންގެ ތަރައްޤީ ވަނަ ބައިގެ ބޭނުންތަކަން ގެނެވުން ބަދަލުގައި މިއީ. މިއީ ކޮންމެހެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މުވައްޒަފުން ބަޖެޓުން ޚަރަދުކުރާ މުވައްޒަފުންގެ އަދިއްޔާ ބޭނުންވާތީ މިގޮތަށް ޚަރަދުތަކުގެ ސަބަބު ވަޒީރުގެ މުސާރަ ބޭއްވުމަށް ވުރެ ކުޑަކުރުން ކަމެއް ނޫން މިއީ. އެމް.ޑީ.ޕީ އާއި ޑީ.އާރް.ޕީ އަށް ބޭނުން ވެސް މިވަރު ހިއްސާވާނޭ ބައިވެރިވާނެ އެއްވެސް ކަމެއް ނެތި ކަމެއް މިއީ. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާހުރި އަދިވެސް ދަންނަވާލަން އެބަ ވެސް ވާހަކަދެއްކުން ކަމެއް ނޫނެވެ. ދެން މި މަޖިލީހުގެ ހުރަސްއެޅުމަކީ ގަޑިއާ ދެކޮޅު ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރު ބަޖެޓުގައި ގަވާއިދާއި ވެސް އެއްޗެހި ފަދަ ކަމެއް ނޫނެވެ. ދެން އަދިވެސް އަޅުގަނޑު މި ބަލާއިރު ކަމަކީ ބާރުތަކަށް ވާހަކަ ދައްކާފައި ވިދާޅުވި މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާތަކުގައި ދިނުމަށް ބާރުތަކުގެ މުސާރަ ކަނޑައަޅަން ވެސް ކަމެއް ނޫނެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާރުތަކަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތަކުން ކަމެއް ނޫން. ހަމަ އެ ކަމުގެ ބަޖެޓުގައި އަދިވެސް ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ 77 މިލިއަން ކަމުގެ މިހާރަކު އެ ފަރާތުން އެބަހުރި ހަމަ މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަ ބޭނުމާ ގުޅިގެން ސަރުކާރު އެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޖެޓުމެދު މިނިވަންކަމާއި އަދިވެސް ދެކޮޅު އެ ފަރާތުން ސަރުކާރުގެ އަދިވެސް އެކަމާމެދު ހަމަ ދާއިރާގެ ބަޖެޓު ނޫން. ކަމަކީ ސަރުކާރު މިހާރު ނޫނީ މުސްތަޤިއްލު ނޫނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުގެ ހަމައެކަނި އަދި މުސާރަ ނޫން އަދިވެސް އެއްގޮތަށް ވެސް ކުރަނީ. ދެން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި މި އޮންނަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި މިނިވަން މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާތަކުގެ މެންބަރުންނާއި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހާ މި ހުރިހާ ބާރުތަކުގެ މުސާރަ

ކަނޑައެޅުން މަޖިލީހާ ހަވާލުކޮށްދީ. އަޅުގަނޑުމެންނާ މި މައްސަލަ ހަވާލުވެފައި އޮތޯރިޓީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ހިފުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މުސާރަ ވެސް ކަނޑައެޅުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާ އަށް އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކޮށްފައި އޮތޯރިޓީ އެއީ މައްސަލަ އެއް ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ވާހަކަ ނުދެއްކޭ ކަމަށް ވަންޏާ ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރަން މަސައްކަތްކުރުވިޔަ ނޫނީ ކުރިމަ ތަނަވަސް. ދެން ދެ ކޮމިޝަނެއް ގާއިމުކުރަން ބިލެއް ހުށަހަޅައި އެބައޮތޭ. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގައި، އެ މައްސަލަ ދެ ކޮމިޝަނާ ހަވާލުކުރަންވީ. ބަޖެޓަރީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާރު ދެންމެ ހަމަ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން އަބްދުއްރަޙީމު އަބްދުﷲ ތޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ފަދައިން މިއަދުގެ ސަރުކާރާ ނިސްބަތްވާ ބައެއް ބޭބޭފުޅުން، ބައެއް ބޭބޭފުޅުން އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ބައެއް ބޭބޭފުޅުންނަށް ހިތަކީ ކަންނޭނގެ އެ ބޭބޭފުޅުންނަށް ލިބެންޖެހޭ އެއްޗެއް ރަސްމީ ދިނުމާ އެކަމާ ދިމާލަށް އިންޑިޕެންޑެންޓްކޮށް އެއްކަލަ ގޮވާލުމަށް. ސަރުކާރު ދާއިރާތަކުގައި އެކަކު ބިންމަތީ ލައިން އަނެއްކާ ޤައުމުގެ ނަންބަރު މައްސަލަ ދެނީ. އެހެންނަމަވެސް ވާނީ އެއީ. ބަޖެޓަރީ ރައްޔިތުންނަށް ދާއިރާ ހުރި ގޮތްތަކާ ވާހަކަދެއްކި ކޮށްލުމުގެ ވާހަކަ ރައްޔިތުން ބޮޑުވެގެން. އެ ނޫން ގޮތަކަށް ދައްކާ ވާހަކަ އެއީ ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެން ހިތުން ނުވާ މިއަދު ބޭފުޅުންނަށް ވަރަކަށްއަރާނެ. އަޅުގަނޑު ވެސް އެދެން އެބަހުރި ވަކި ބަދަލެއް ކަންތައްތައް މި ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންނަށް ކޮށްދިނުން އެދި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ކުޑަކޮށްލައި ވެސް އަޅުގަނޑު ބޭނުން އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ގާބިލްކޮށް މުހިންމު އާއި، ސްކޫލުތަކުގެ ލޫގެ މައްސަލަ ނިންމައިދިނުން. މުކުންދޫގައި ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ބޮޑު ދައުރެއް ދިރާސާކޮށްގެން މިގޮތުން އެދޭން އެމް ހުސްނުގެ ތެދުގެ މައްސަލަތަކުގައި އެއްގަމު ބޮޑުން ބޭނުން ބައެއް ވެއްޖެއްޔާ އާދޭ. ހަމަ އެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން އަންހެން ފެށިން ކޮށްދިނުމަށް ސަރުކާރު ދެމުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކޮޅު ކައުންސިލްތައް ވިއްސާ. މިކަހަލަ ވާހަކަ މި ދައްކާނީ ބަޖެޓުގައި މިކަހަލަ ޤާނޫނުތަކާ މި ތަނަށް އަދި ބޭރޭ ބޭބޭފުޅުން ޚިޔާލުތަކާ ޚިޔާލުފާޅުކުރަން ފުރުޞަތު ހޯދުމަށް، އަދި ބޭބޭފުޅުން ފަދައިން މިކަހަލަ ހާލަތުގައި ވެސް އެބަ ވާހަކަދައްކާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އިދިކޮޅުގެ މެދުގައި ހުރީ ހަގީގަތުގައި ނޫނީ ހުރަހަކާ މިހާރު ކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަކު ވެސް ވާހަކަދައްކާނެ ކަމެއް ނޫން. ތާއީދުކުރަމުން ޕްރެޒިޑެންޓް ނިކަމެތި. މި ފެނިގެން އެއީ ބޭރު މިއަދު ހަމަށްހުރި އެއް ބޭބޭފުޅުން މަސައްކަތްކުރާ ދުވަސް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހިސާބު ހަރަދު. އެކަމަކު އެ މަޤާމުތައް ޕާސްކުރަން ފޮނުވައިލާ. ދެން ބައެއް ބޭބޭފުޅުން ވިދާޅުވި ރިޕޯޓުތަކަށް ނުނިމޭ އެއީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ކޮމިޓީ އިދާރާތަކުން ހިމާޔަތް އޮތް ކައުމު. ނިންމެވީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރުމަށްވުރެ މި ބޭނުމަށް ރިޕޯޓު. ބައެއް ބޭބޭފުޅުން ވިދާޅުވި ރިޔާސަތު އަދި އިސްލާހު އޮތްކަން، އެހެންނަމަވެސް މުޅި ބަޖެޓު ފޮނުވިފައިވާ ނިޒާމުގައި ރިޔާސަތު ފޮނުވިއެވެ. މައްސަލަ އެއް ނެތް. އެކަމަކު ނުނިމޭ ވިދާޅުވާ ބޭބޭފުޅުން މިހާ ރިޢާޔަތްކުރާން ވެސް ކަމެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މައްސަލައިގައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މައްޗަންގޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޖިލީސްގެ ގަވާއިދުގައި އޮންނާނެ ސުލޫކީ މިންގަނޑެއް ވާހަކަދައްކުމަށް. އަޅުގަނޑު މި ތަންގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް ހަޅުއްލެއް ނުލަވަން. އެހެންވީމާ، ނިޒާމީ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މި ނެގީ އަޅުގަނޑު މިތަނުގައި ހަޅުއްލެވި ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅުގައި ފާހަގަކުރަމުން ދާތީވެ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް [illegible] [illegible]. ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] [illegible] ވާހަކަދައްކަވުން:

އާދޭ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible]. އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] [illegible].

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] [illegible] ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެވަނަ ފުރުޞަތެއް އަޅުގަނޑު ޢާއްމުގޮތެއްގައި މި ކަންކުރާ ގޮތަކީ ވީހާ ހަމަހަމަކޮށް ކަންތައް ކުރުމަށް ފާޑުގެ އެހެން ބޭފުޅުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި ފަހަރެއްގައި ބޭނުންފުޅުވާ އެއް ފުރުޞަތުން ހުރި ވާހަކަތައް ބައެއް ފަރާތްތަކުން ދަންނަވާލީ، އަޅުގަނޑު ހަނދާންކުރަނީ ދެ މިނިސްޓަރުންވަނީ ބޭނުންވާ ވާހަކަ އަދި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކަށް ދެއްވީ. އެއީ، އަޅުގަނޑު މިހާރު ދެވަނަ ވާހަކައަކަން ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ...

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުން އެދެން.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލްފާޟިލް އަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ދެވަނަ ވާހަކައަކަށް އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތުގައި ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވާހަކައަކީ މި ވަޒީފާ މެދުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެމު، ކުރީ ފުރުޞަތުގައި އާއި ސަރުކާރުން ދަންނަވައިލީ އަދަދަކަށް ރައްޔިތުން ފުރުޞަތުގައި ދަންނަވައިން ވަރަށް މުހިއްމު ދެ ސަބަބު. 1 އެއީ ރައްޔިތުންގެ އިޖުތިމާޢީ ރައްޔިތުންގެ ވިސްނުމައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާހަކަތަކާ ވަރަށް ބޮޑު ގުޅުމެއްވާ ކަންކަން. ހާލަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި މި ހުރިހާ ދާއިރާތަކުން ގޮތުގައި ބަޔާނުކުރެވިފައި ފުރުޞަތު ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ މުސާރަ އާއި އަޅުގަނޑުމެން ލިބޭ އާމްދަނީ ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ސަބަބުތައް. މި ދެ ސަބަބެއްކަމުގައި އަޅުގަނޑު މި ދާއިރާގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކަށް ވަރަށް ސާފު ފުރުޞަތުތައް ދޭން. އެކަމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު މި ފަރާތްތަކުގެ މުސާރަ މިހާރު ދަރަޖަތަކާ ނުލާ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަތަކަށް ނަޒަރު ހިންގާ ދިޔަ ހުރިހާ ކަމެއްގައި ކަމާގުޅުންހުރި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ގެނެސްދެއްވުމަށް މި ތިބި ނަމޫނާ އެއް. ދަރަޖައިގެ ގައުމީ ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި އަދާކުރައްވާ ވަރަށް ބޮޑު ޚިދުމަތް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް ލިބޭ މުސާރައާއި ސަރުކާރުގެ ހިދުމަތުގައި ތިބި މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ ދިނުމަށް ހަމަޖެހިފައި ވާ ގަވާއިދު، އެ ގޮތުން ދަރަޖަތައް، އެ މިނިސްޓަރުގެ ކަންތައްތަކާ އެކަށޭނަ ގޮތަށް ބަލައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ލިބޭ މުސާރަ އަދި ބޭނުން ހަމަ ހަދާ މުސާރަ އަދި ކަނޑައެޅުމަކީ، ވަޒީފާގެ މުސާރަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިންގަވާ ދާއިރާތަކުގެ މުސާރައިގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއްކަން ބަލާ ގޮތުގައި ސާފު ސަރަހައްދުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ބަދަލު ގެނައުމުގެ ހަމަ މި ދަރަޖަ ދަރަޖަތަކުގެ ބައިވެރިކަމާއި ދެ ކަމަކީ ވަރަށް ރަނގަޅު ބަދަލެއް. ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާތަކުގައި. އެހެން ފުރުޞަތު މިކަމަށް ހުރި ދަރަޖައެއް ހިމެނޭ ކަމަށް ގޮސް ހުރި ސިޔާސަތުތަކަށް އެކަން ކުރަނީ ބަދަލު. އަޅުގަނޑު ވަޒީފާ ކުރަން އަޅުގަނޑު މި އެއްބަސްވުމަށް ހަމަ ހުރިހާ އެންމެން ވެސް

ބޭނުންވާނެ ޗާޖި އިތުރަށް. އަދި މާލޭގައި މިހާރު ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަށް ބަލާއިރު ގޭގެ ކުއްޔާއި ޚާއްސަ ގޮތެއްގައި ޚަރަދުގެ އަގު ބޮޑުވެގެން ދިރިއުޅުމަށް ކާބޯތަކެއްޗަށް މި އައި ބަދަލު ކާބޯތަކެތީގެ އަގަށް މިއަދު އަގުބޮޑު ވަރަށް ބޮޑެން ބޮޑުވެގެން ދިރިއުޅުމަ ހަމަ ނުފުދިގެން އޮންނަނީ. މުސާރަ އިން އޮންނަނީ ދަތުރުކުރަންޖެހިފަ. އެހެންވީމާ، އިތުރަށް 20 ހާސް ރުފިޔާ ލިބުމަކީ ހަމަ ކާންބޯ މިރަށް ވެސް އެކީން ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާ ރަށްރަށުގެ ކަމުގެ ބަޔަކުތަކެއް ދި ފަރާތަށް ވިސްނާފައި ވާހަކަދައްކައިދިޔާ މިއީ އަޅުގަނޑު ދަރިންނަށް ބޭނުންވަނީ މި ކަމަށް މިއީ ނަމޫނާ އެއް ދައްކަނީ ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރުދިނީ ސަރުކާރޭ. މިހާރުގެ ހިތުގައި އެ މިހާރުގެ ހިތުގައި ހުރިހާ އެއްޗެހި އުނގެނި އެ މިހާރަން. ދެން އެކަން ދެކެވޭގޮތުގައި މާތް الله. އެހެންވީމާ، ބޭރުދުރަން ފެންނަ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ތަރައްޤީކުރާނީ. އަހުމަދު މަހްލޫފް ތަރައްޤީއާއި އަސާސް ތަޢާރަފު އަދި އާއްމު އިޖުތިމާޢީކަން ނިމިގެން ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ކަންތައްތަކުން ހަރަކާތްތެރިވުމަ އެއް ފާހަގަ ކަމުގައި، އެހެން ވާހަކަދެއްކުމުގެ ބަހުސްގެ އެއްވެސް މިހާރަން ދިމާގެންނެތްނޫން. ކުޅިވަރުގެ ޖާގަތަށް އިސްލާމީ އުއްމަ، ގޮތުގެ ކުއްލިއަށް މަސައްކަތްކުރުމާއި، މަދުކުރުމަށްޓަކައި ހަރަކާތްތަކާއި އޮތް އިސްލާމާއި، މި ހުރިހާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަމުން ވަސް ބޮޑެން ފަރީނާ ތިބި ބާރުދޭސީ އެ މަސްވެރިންގެ ފަތުރުވެރިކަމާއި އިޤްތިޞާދީކަން. ޤައުމުގެ ކަނޑައެޅިގެން ކަންބޮޑުވެވޭއިގެން ފުރުޞަތު އިސްލާހުކުރުމުގެ ބާވަތްތަކާއި ކުރާ ރިޢާޔަތް ހިތްވަރާ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބޮޑުވެއްޖެ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، މި އިސްލާހު ދެއްކުމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ އަދި ޢިލްމުވެރިން ކޮލަމުގެ ދަރުސްތަކުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަނީ:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މި ވަގުތު މި ތަޖުރިބާ ބަދަލުކުރުމުން އުނދަގުލާއި ތަފާތު އިތުރު މެންބަރަށް ހަމަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ މިހާ ހިސާބުން ފެށިގެން ބޭނުމެއް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ހުރިހާގޮތްތަކުން އިސްލާހުތަކުގެ ފުރުޞަތުތައް އަޅުގަނޑު ގޮތުގެ ބޮޑުކަން އަދި ކުރުމުގެ.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދައްކަވަނީ:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ފުރުޞަތު ދެއްވީތީ މި ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވޭއިރު މި ކަމަށް ތާއީދުކުރައްވާ ބޭފުޅުންނަށް، ތާއީދުކުރަނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަނީ:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ބެލިއިރުގައި މިހާރު މިއަދު ވަކި ގަޑި އެއް ވިދާޅެއްނުވޭ. އާއްމުކޮށް އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް މި އޮންނަނީ 1 ގަޑިއިރު. 1 ގަޑިއިރު މިހާރު ފުރިހަމަވެގެން ހިނގައްޖެ. އެހެންވީމާ، ދެން މި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތު ބަލަހައްޓައިގެން މި ތިބީ ހިރިނެއްތޯ. އަޅުގަނޑު ސެކްރެޓަރީގައި އިސްކަން މި ދިނީ މަޖިލިސް އިބްތިދާއީ ބަހުސް ނިންމާލެއްވުމަށް ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގެ ބަލަހައްޓައިގެން މި އުޅެނީ. ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ނުހަނު ފާއިތުވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، މި ވާހަކަ...

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނަންގަވާ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއީ ކަމަކަށް ބަލައިގަންނަވާކަށް ނެތް. ސަބަބަކީ، މިދޭ ކުރިން ވެސް ޢަމަލުކޮށްފައި އޮންނަނީ އުސޫލަކީ އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް ކަނޑައެޅިފައި ވަނީ 1 ގަޑިއިރު ކަމަށް ވީ ކަމަށް ވިޔަސް އެ މައްސަލަ ނިންމުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކަމަށް ވަންޏާ، އަޅުގަނޑުމެން އެ މައްސަލަ ނިންމާލެވޭތޯ މި ބަލަނީ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އިތުރު މައްސަލައަކަށް ދާކަށް ވެސް ނެތް. ހަމަ މިއޮތް ތަރުތީބުން އިބްތިދާއީ ބަހުސް ދާ ގޮތަށް އޮތީ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވަގުތު މަޖިލީހަށް ވަޑައިގެން ނުވޭ. ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތުމާ އެއް ވެސް ނެތް. މިއަދަކީ އެއްވެސް ކޮމިޓީ އެއް ވެސް ބައްދަލުކުރެވިފައި އޮތް ދުވަހެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި މަޖިލީހުގެ ގާތަށް ފުރަތަމައި، އެހެން އެއްވެސް ކަމެއްގައި ވަޑައިގެން ތިއްބެވުމުގެ ފުރުޞަތު މިއަދަކު ނެތް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދަވާ.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިން ވެސް ދަންނަވާލިހެން މި ދޮގުތަކުން ތާއީދުކުރައްވައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށާއި، ޙާޟިރުވެވަޑައިގަތުމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ފާޑުކިޔުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހަމަ ހިތުން ޝުކުރުއަދާކުރަން، އެ ބޭރުގެ ހާލަތަށް އަޅުގަނޑު

ހަމަ އިހުތިރާމުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ގައިމުވެސް އެއްވެސް ހާލެއްގައި މި އުޅެނީ މިކަން މަސްއޫލުވާކަން ނޫން، ހުރަހަޅައިގެން އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުތްތަލިބު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުތްތަލިބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަނިކުފާނުން ދެންމެ ރޫލިން ދެއްވިއިރުގައި ވިދާޅުވި އިތުރު، މިއަދު ޖާއްމު ގޮތެއްގައި މި މަޖިލިސް ގެންދަވާފައި ހުރި ގޮތަކީ އިބްތިދާއީ ބަހުސަށް 1 ގަޑިއިރު ހަމަވުމަށްފަހު މައްސަލަ އެއް ނެގިއްޔާ ނުނިމިހުރި މައްސަލަތަކަށް ވަޑައިގެންނަވަނީ. ނުނިމި ހުރި މައްސަލަތަކައް ނިންމުމަށް ފަހުގައި އަލުން އިބްތިދާއީ ބަހުސްކުރެވުން މައްސަލަޔައިގައި އަލުން ބަހުސްކުރައްވަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތަށް ޤަވާއިދާ ގެންދިޔުމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުފެނޭ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން މި މައްސަލައިގައި ބަހުސްކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މަނިކުފާނުން ޖާއްމު ގޮތެއްގައި މަޖިލިސް ގެންދަވާ އުސޫލު ޚިލާފަށް މިއަދު މަޖިލިސް ގެންދަވާ އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަނީ. ޖާއްމު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިނިވަން މެންބަރުންނަށް ވީމަ، ވާ ގޮތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ފުރުޞަތު އެބަ ދެއްވާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވޭ އެހެން ބޭފުޅުން ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅު ވެސް އަހާލަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ފުރުޞަތު ލިބޭ ގޮތަކަށް މިމި ގެންދެވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު އަމިއްލައަށް ވެސް މަޝްވަރާކުރަމުންދާތީ، އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ހަމަ އެ ގޮތަކަށް ގެންދަނީ ނޫން. އިބްތިދާއީ ބަހުސްގެ 1 ގަޑިއިރު ހަމަވަން ކައިރިވެފައި އޮންނައިރު، މަދު ބޭފުޅުންތަކެއް އެދިވަޑައިގެންފައި ކަމުގައި އޮތުމުން އަޅުގަނޑު ބަލައި ގަނެ އެ ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު ދޫކޮށްލާފައޮތީ. މިއީ ކުރިން ވެސް ކަންތައް ކުރަމުން އައި ގޮތް އެއީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ނުކުތާތަކަށް އަޅުގަނޑު ބަދަލުކުރާކަން ނޫން. ގަމު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދަވާ!

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު މަންސޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިތުރު ނިޒާމީ ނުކުތާ އެއް ނާންނާނެތޯ؟ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ އިރުއިރުކޮޅާ ހުއްޓާލަންޖެހޭނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިން ވެސް ދަންނަވާލިހެން ހަމަ މި ޤަރާރަށް ތާއީދުކުރެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށާއި، ތާއީދުކުރެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށާއި، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހަމަ ދަރުކުރުން ސުވާލުކުރުމަށާއި، އެ ދަރުމަވަންތަ އެ ހައިރާން އަޅުގަނޑު ކަ އިރުގެ ވަރަށް ގ ގަރުބާނައިވާ ފަށްފަށުން ސުވާލުކުރުމުގެ ރިޢާޔަތުގައި، އެ ޝަރުޠުތަކަކީ އެ ހަގީގަތް އަޅުގަނޑު ހަމަ އިންސާނިއްޔަތުގެ ދުސްތޫރުގައި ހަމަ މި ޖުމްހޫރިއްޔާގައި ވެސް ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ އިންސާފު ހިމާޔަތާ އެކު ދަންނަވާލަން ބޭނުން އަޅުގަނޑު މިހާރު ލިބިފަ، އަޅުގަނޑާ ދިރާސާކުރަން ވަރަށް ބޮޑަށް ގެނެސްދެއްވި ގެނެސްދެއްވުމަށް. އެއްވެސް ހުށަހެޅުއްވި އަޅުގަނޑު މި އިރުން އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރާ ރަން. އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރަން މިއަދު ބަލައިލީ ސަރުކާރުގެ މި އިރުން ދަލަހައްޓަން. އެއީ އެ ޓެކްސް އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރަނީ ވާހަކަ. އަހަރެން ޓެކްސް، މިއީ އަޅުގަނޑަށް މި ތަނުން ލިބޭ ފައިސާ އިރުގެ ތަނަވަސް އަޅުގަނޑު ބަލާ ބަޔަކު ދަރަނިވެރިވާ ޕްރޮގްރާމް ބަޔަކު، އަޅުގަނޑަށް ބަލާނަމަ ޚިދުމަތް، މިއަދު ފުރުގެ އިހުލާސްތެރި އަޅުގަނޑަށް މިއަދު ލިބޭނީ އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ހުކުރުއިރުގައި އަޅުގަނޑު ދަރަނިވެރިވުން އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރާ ކުރިން ރައްޔިތުންގެ ވިސްނުންތައް ފުރިހަމަ ހިންގުމެއް ކަނޑައެޅުނު އެ އަޅުގަނޑަށް ޓެކްސްކޮށް ކުރުވައި އެއް ކަމަކަށް ވާ ނަމަ، އެކަން ބަދަލުކުރަން ބައެއްފަހަރަށް ހުރިހާ. އެއްވެސް ކުރިމަތިލާނެ އެކަން، މި ޓެގްސް ...

އަޅުގަނޑު މިއަދު ހުރިހާ ކަމަކީ މި ހުރި ހަމަ އެކިއިރުއެކަށީގެންވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދަށުން ވެސް އެއާ ބައްޔަކު އެއްވެ، ވެސް އެޅުއްވުމާއި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އެނގޭ އެއީ ހަރުފަތް ދޫކޮށްލަން ކަމެއް ކަމަށް ވެސް. ނަމަވެސް، މިއަދުގެ ޒަމާނީ އަޅުގަނޑަށް ރައްޔިތުން ރޮގެ ޓެކްސްކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް މިއީ ވަކިން ނޫނީ ވެސް ނުލިބޭނެ. އެކަން އިއްޒަތްތެރި ބަޔަކު މެންބަރުން އެ މިދިޔަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޖެޓުގައި މިހާރު 20 ހާސް ރުފިޔާ މި އެދޭ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ރައްޔިތުން މިހާރުވެސް އެ ލިބިދޭމެއްސަކަށްނުވާނެ. އެކަމަކު ކޮންމެ ރާޅެއް އެއް ހުރިހާ ރުފިޔާއިން ބޮޑު ހުރިހާ ރުފިޔާއިން 82000 އަށް އެރީ މިއަދު ހުސްވަރު ބަދަލުކުރޭ. އެކަމަކީ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް. މި އުސޫލު އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންތިހާބުގެ ސަރުކާރުގައި ރައްޔިތުންގެ ރަމާކޮންތާކަމެއް.

އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އުސޫލު ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އޮތް އިލްތިމާސް ރައްޔިތުން ދިފާޢުކުރަން. އެކަމަކީ، މިކަމުގައި އެއްވެސް ހަރަކާތެއް އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ކިބައިން ވަރަކަށް ތަންކޮޅެއް ދަރުވަޅުކަން ކުރިމަ، މުޅި ރައްޔިތުންގެ އެއްބާރު ވިލާގެ ކަމުގައި ވިހެން ހަމަ ގައުމުވެސް އަޅުގަނޑުގެ އެއްވެސް މުޅިގޮތް ޖަހާކަން، ދުންނަމަ އަދިއެކަ ފައިދާ އެއް ހާސްވާގޮތަކަށް އެއްވެސް ނިމުމެއް ނެތް. ހަމަ އަޅުގަނޑު ހާމަކުރިން ޓެކްސްކޮޅުކުރެވޭނެ އެ ދުވަހު އަޅުގަނޑަށް ވާޖިބުވެސް ހަމަ ޑިސްކޯނަށްކަން ޓެކްސްކޮޅުގެ، އެކަމަށް ރައްޔިތުންގެ ހިޔާލަ މާލަން އެދުވަސް، އަޅުގަނޑު ހަމަހަމަކުރީ ކަމެއް އެއްޗެއް. މިކަން ހަމަ

ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވެސް ހަމަ ވޯޓު ދެއްވުމުގެ ޙައްޤު އެބައޮތް. ހަމަ ނިންމާލުމުގެ ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ވިސްނުންތެރިކަމާ އެކު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ނިންމަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މި ހިސާބުން މި ޤަރާރުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް މި ނިމުނީ. މިއަދު ވޯޓަށް އެހުމުގެ ވަގުތުގައި މި ޤަރާރަށް ވޯޓަށް އަހާނަން.

10. ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތްތައް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

10.1- އާދެ، މިހާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު މި ދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 10 އަށް. އެއީ ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތްތަކަށް. އޭގައި 10.1- ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/91، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ އަށް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ވާހަކަދައްކަވަމުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި އޮތީ އެންމެ މިނެޓެއްގެ ވަގުތުކޮޅެއްހެން. އަޅުގަނޑު ދައްކަން ހުރި ވާހަކަ ތަންކޮޅެއް ގިނަ. އެހެންވީމާ، ވެސް އިޚްތިޞާރުކޮށްލަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައިގެން ކުރިއަށް ދާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި އިސްލާޙު ހުށަހަޅުއްވަމުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވައިފިން މުޖުތަމަޢު ބިރުވެރިކަމަކުން ސަލާމަތްކުރުމުގެ ވަގުތުގައި ނިޒާމުގައި ހުރަހެޅުމަ އިސްތިޤްރާރު ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަޔާ އެއްކޮށް ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވަނީ މުޖުތަމަޢު ބިރުވެރިކަމަކުން ސަލާމަތްކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްލާޙުގައި މަޖިލީހުގައި ހުއްޓާ ތަޢާރުފް އެއް ބާއްވައިގެން ސަސްޕެންޑް ޤާނޫނާ ކިޔާ، މަޝްހޫރުވެގެން ދިޔަ ޤާނޫނު އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށްގެން އަދި މުޖުތަމަޢު ކުށްކުރުމުން ސަލާމަތްކުރަން ނުކުތީ ކުށްތަކުގެ ޙިމާޔަތުން ޒާތުގެ ސަލާމަތް ރައްޔިތުންނަށް އަމާންކަމާއި ރައްކާތެރިކަން މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ދުވަހު މި އިސްލާޙާ ކުރަމުންދާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިދަންނަވާ ބިލުން ވޯޓުދޭން ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ނޫނީގެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 340 ކުޑަކުދިން ސީރިއަސް ކުށްތަކުގައި ހިފެހެއްޓިފައިވާ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ، ނޫނީ

މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި އުޅޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ޚަބަރުތަކުންނާއި އަދި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކުން އެނގެމުންދާއިރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް އިތުރަށް ރަނގަޅުކޮށް ހަރުދަނާކުރަންޖެހޭކަން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އަބަދުވެސް ދަންނަވާ ވާހަކަ އެއް އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ކޮންމެ ފިކުރެއްގައި ތިބި ކަމުގައި ވީ ނަމަވެސް، އަދި ސިޔާސީ ކޮންމެ ފިކުރަކަށް ތާއީދުކުރި ނަމަވެސް ރައްޔިތުންނާއި ޤައުމުގެ މަޞްލަޙަތަށްޓަކައި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޒިންމާދާރުކަމާ އެކު [illegible] [illegible] [illegible] ކަމެއް. އެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރުމުން ނަމަ ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ވިސްނުން ބަހައްޓައިގެން މި މުޖުތަމަޢުގައި ވެސް އަދި އެހެން ގޮތްގޮތުން ވެސް މަސައްކަތްކުރުމުން ދިޔަ ނަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކާކަށްޖެހުނީސް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ވަނީ 15 އަހަރަށް [illegible] ވެސް އެކަން [illegible] ނޫން. 15 އަހަރުގެ ކުރިންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި [illegible] ދުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނާނީ [illegible] [illegible] ކުރިން މިފަދަ ކަންކަމުގައި [illegible] ވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކިއެކި [illegible] އެކިއެކި [illegible] [illegible] [illegible] މި ދަނީ [illegible] އެކިއެކި [illegible] [illegible] އެކި [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] ވާހަކަ [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް [illegible] [illegible]. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް ވާ ނަމަ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް [illegible] އަޅުގަނޑު ފަހަތަށް ފުރުސަތު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް، އާދެ، [illegible] [illegible] [illegible] އޮތް ގޮތް ހަމަޖެހި ކަމަށް ވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު ހިސާބުން 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަރުވަން.

[ހުސްވަގުތުކޮޅު 10:30 އިން 11:00 އަށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ވަގުތު ބާކީ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މަޖިލީހުގެ ކޯރަމް ހަމަވެފައިވާތީ މި ކުރިއަށްގެންދާނީ މަސައްކަތަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި މި ވަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10.1. އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10.1 ގައި

މި ވަނީ ގަބޫލު ކުރުން ޢާއިލާގެ އިޖްތިމާޢީ މެންބަރު އަހުމަދު މަސްއޫލު ހުރަހަރުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/91 ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލަށް ފާހަގަ ދައްކުމަށް މިހާރު އަޅުގަނޑު ކުރިމަތިލައި އެބައޮތް އިޖްތިމާޢީ 2 ބައްޔާއްގެ.. (ވަގުތީގޮތުން ކުޑަކުދިން ބެލުން) މިހާރު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހުރަހަރުވެދާނެކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށް މި އަރުވަނީ ނިޔަންތު ޢާއިލާގެ އިޖްތިމާޢީ މެންބަރު އަދި ރިޝްތާ އަށް. ބަލަންދޭ ނަމަ މައްސަލަ ހުރަހަރުވެދާނެ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ނިޔަންތު ޢާއިލާގެ މެންބަރު އަދި ރިޝްތާ ފާހަގަކޮށްލުން:

އިޖްތިމާޢީ ރައީސް، އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުން ބަލަހައްޓަނީ މިހާރު މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގައި ކުޑަ މެންބަރުން އެބައިތީ. ކޮމިޓީތަކުގެ ކުޑަ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް އެބަހުއްޓޭ. ދެން 2 ވަނަ ކަމަކީ މި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ހަމަޖެހިފައި ގައުމީ ކޮމިޓީތަކުގައި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ހަމަކުރުމަށްޓަކައި ދެންނެވިއްޔާ ތަރުބިއްޔަތު ކޮންމެ ފަހަރަކު. މިއީ ބޭނުން ވަރަށް މައްސަލަ އެއް. އަދިވެސް 20 ހާސް ރުފިޔާގެ އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުކުރަނީ. އެހެންވީރު ބޭނުން މި ވަގުތުތަކާ އެއްކޮށް ފަސް ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާ އެއްކޮށް، ކުރިމަތިލައި ވަގުތުތަކާ އެއްކޮށް ދެންނެވި ނޫނޭ. ކޮބައިތޯ މިއާ ގުޅޭތޯތަކާ ބިލު މެންބަރުންނާއި މިހެން. މިދެން ތަންކޮޅަށް ބޭރުފަރާތް ނޫނޭ. ކުރަމް ހަމަޖެހިފަ ދިރާސާ މިހެން ގޮތެއްގެން ގޮސް އާދޭސްކޮށް ކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މި އަޅުގަނޑު ފަރުމާކޮށް ގޮތަށް ހަމަ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް. ރައީސް ޖެހޭނީ މި ކަމަށް ގޮތެއް ނިންމަވައިދެއްވުން މިއަދު.

ރިޕޯޓުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އިޖްތިމާޢީ މެންބަރު މި ހުށަހެޅުއްވި ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް މަޖިލީހުގެ އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީ އިޖްތިމާޢީ މެންބަރަކު ވެސް ފިސާރަތަކީ އިޖްތިމާޢީ ވަކިން ކޮމިޓީތަކުގެ މައްސަލަ އެއް. މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ މެންބަރުން ޕާޓީތަކުގެ މެންބަރުން ފާހަގަކޮށްލާ ގޮތެއް ނިންމަން ކުރައްވާ ދަނީ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ކަމަކު ހަމަ އެ ގޮތުގެ މަސައްކަތް މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ދެވޭނެ ކަމަށް. މިހާރު އަޅުގަނޑު ކުރީން އިތުރުކުރުމަށް ފަހަރެއް މި ބިލަށް ފާހަގަކޮށްލުމުގެ ކުރިން އެއް.ވެ.ދި ވަނީ މިހާރު ފަހު ވަގުތު ހަމަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އެއް.ވެ.ދިގެ އިޖްތިމާޢީ މެންބަރުންނަށް ކަނޑައެޅިފައި ވާ ވަގުތު މި ވަގުތު ފަހު ހަމަޖެހޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ކުރިމަތިލައި މިއަދު އިޖްތިމާޢީ 2 މެންބަރުންގެ ނަން ފޮނުވައި އެބައޮތް.

އެހެންނަމަވެސް އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ވަގުތު ހޯލުގައި ވަޑައިގެން ނުވޭ. އެހެންވީމާ، މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ކަންތައް ކުރާނެ ގޮތެއް އަދުވަސް.. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓާލުން) ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅުއްވުމަށްޓަކައި މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަހީމް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދުވަސް ވެސް މި ކުރީ ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް ނަގަން. ދާއިރާގެ ނަން ވެސް މިހާރު ރައީސް ތި ކިޔަނީ ނުބައިކޮށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ނިޒާމީ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި އަދުވަސް މި ވާހަކަދައްކަނީ އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ލިބިފައި ވާ ވަގުތުގެ ތެރެއިން އަދުވަސްދެމުންނަން ލިބެންޖެހޭ ވަގުތު ވެސް އޮންނަން. އޭގެ އިރުވެސް ރިޔާސަތުން ވަނީ މި ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދެވުން ކަމާއި ބަހުސް ނިންމާ ކަމަށް ވިދާޅުވެފަ. މިހާރުގެ އިތުރު މެންބަރަކު ނުލާ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ މި ވިދާޅުވި ވަކިން އަމިއްލަ ގޮތުން އެއް މެންބަރަކު މިހާރުގެ ނިސްބަތާ. އެހެންވެއްޖެކަމަށްވާނަމަ އިއްޔާ އަންނަނީ މި ބިލުގެ ބަހުސް ނިމިގެން ޖެހިއްޖެ ގޮތަށް. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ވަގުތު ހަމަވީ ނަމަ އެ މެންބަރު މި ހާލަތުގައި ވަޑައިގެންނެވުމުގެ އިއްތިހާދު ބިލުގެ ބަހުސް އެންމެންގެ ނިމިދާނެ. ވާހަކަ އަހާ މިއަދު މިކަމަށް ވޯޓަށް ވެސް އެހެނިހެން. އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތަށް ތަސްދީގުކުރިގެން ގޮސްގެން ވޯޓަށް ނާރާ ގޮތަކަށް ރިޔާސަތުން ކަނޑައަޅާ ކުރާ ގޮތުގައި އަދުވަސް ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް މި ނަގާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަދުވަސް ބޭނުންވޭ މި ބިލާ ދުރު ވާހަކަ ދައްކަން. ފުރުސަތުގެ އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ހަރުދަނާކަމާއި އެއްގޮތަށް ވަކިގޮތަކަށް ބާރު ބައި ސިޔާސީ އަސްލު އަދުވަސް ބޭނުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން މި ބިލަށް ވަކާލާތުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިޔަ ހުށަހެޅުއްވީ ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގެންނެވޭނެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ހަމަޖެހިގެންދާ އުސޫލުގެ މަތިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުސަތުލިބިގެން މި ދަނީ. އެހާ ހިމާޔަތް އެއްވެސް ކަމެއް މިއަދު ހިނގަމުންދާ ކަމެއް ނުދޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހެޅުއްވީ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. މިހާރު.. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓާލުން) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް، މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަދުވެސް ސާފުކޮށް އެއްޗެއް ދަންނަވާނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި އަދިވަޑައިގެންނެވި އިރުގައި އާދޭ އިއްޒަތްތެރި 2 މެންބަރުން އެމް.ޑީ.ޕީން އަދިވަޑައިގެންނެވީ. ހާޒިރުވި ވެސް

ވަނީ ބާކީ 2 މިނެޓްހާއިރު އޮތީ. މިއަދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވައިފި. އެހެންކަމުން އެ މެންބަރުގެ ވާހަކަދެއްކެވުމާ އެކު މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ކަނޑައެޅިފައި ވާ މި ބިލަށް ވާހަކަދެއްކެވުމަށް ކަނޑައެޅިފައި ވާ ވަގުތު ހަމަވެގެން ދިޔައީ. އެހެންނަމަވެސް، އެވާހަކަ މަޢްލޫމާތަށްޓަކައި ދަންނަވާލަން އިނގޭތޯ. އާދެ، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހުށަހަޅުމަށް މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު ޒާހިރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުހައްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް މި ނެގީ މި މަޖިލީހު ހިނގަމުންދާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކަންތައްތައް ދާތީވެ. މަޖިލީހު ހިނގަމުންދާ އުސޫލަކީ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާފައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވީމަ އެ ނިމުނީ. ދެން އެ ބޭބޭފުޅުން ދެން އެދިހިފައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ދޭތެރޭގައި ތިއްބާ ޗިކަރައިގެން ގެނެސްގެން އެ ބޭފުޅުން ޖައްސާ ވާހަކަ ދެއްކެވުމުގެ އުސޫލަކީ އަދި މި މަޖިލީހުގައި ކަންހިނގަމުން ދާ އުސޫލެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް. މިހާ ހިސާބުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޖެހިވަޑައިގަންނަވާނީ މި ބިލުގެ ބަހުސް ނިންމާލައްވާފައި ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމުގެ ފުރުޞަތުއަރުވަން. އިތުރު ފުރުޞަތެއް ދެން ވަޑައިގަތަސް އެ ބޭނުންނަކަށް ނުދެވޭނެ. ދޭތެރެއިން ޗިކަރައިގެން ގެނެސް މީހުންނަށް ފުރުޞަތުދިނުމުގެ އުސޫލަކީ މި މަޖިލީހުގައި ހިނގަމުންދާ އުސޫލެއް ނޫން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވިދާޅުވި ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫނަސް، އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން އަމަލުކުރަން ރަނގަޅު އުސޫލެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި 2 މެންބަރުންގެ ނަންފުޅު ދަންނަވާލައި އޮތީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. އެހެންނަމަވެސް އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަގުތު ނެތުމާ އެކު މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ބިލުގެ ބަހުސުގެ މަރުޙަލާ މި ނިންމާލަނީ. ނިންމާލުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެއީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމަށާއި އަދި މި ބިލަށް ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރައްވާފައި ވާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް ފަހުބަސް ވިދާޅުވުމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމައިންނެވެސް މަނަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާބިރު ދެންމެ އެ ވިދާޅުވި ހިތްވަރުދޭ އިޚްލާޞްތެރި ބަސްފުޅަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ބޮޑަށް ފާހަގަކޮށް އެކަމަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވެސް މި މަޖިލީހަށް އަލުން ވަޑައިގެންނެވުމާއި ވޯޓު ތާއީދު ވެސް މި ކަމުގައި އިސްނެގުމާ، މިކަންކަން ކުރައްވާތީ. އަޅުގަނޑު ފަހުން އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ސޮއިކުރެއްވިއިރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރިގެން ދިރާގެ ވަރަށް ހިތްހަމަޖެހުމާއެކު ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ މި ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށްވުރެ ހަމަ މަޖިލީހުގެ ވަޑައިގެން އެކަން ރައްޔިތުންނަށް އެބަޖެހޭ ދައްކާލައިދިނުން ދެއްކި. އަޅުގަނޑުމެން، އެ ގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދުމަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ނަސޭހަތްތެރިވަން. އާދެ، މި ބިލާ ގުޅިގެން ހަމަ މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެ ބޭފުޅުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތް ވަކި ހިތްވަރާއެކު. މި ބަހުސްގައި ވަރަށް ބޭފުޅުން ބައިވެރިވެވަޑައިގެންފައިވޭ. ހަމަ ކުރިއަށް ގެންދާ ސުވާލުތަކެއް ދެކެނީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޚާއްޞަކޮށް ދެކޭ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ ބަހުސްކުރެވޭގޮތުން ދިރާސާކުރައްވަން ބައެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވަކިން ބޭނުން އެހެން ކަހަލަ ގޮތަކަށް ވާހަކަދައްކާފައި ވޭ. މިސާލަކަށް ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވިދާޅުވި އިން ކުޑަކުދިންނާ ބެހޭ ކޮމިޝަނެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް އެކި ރަށްރަށުގައި ހުރި ތަންތަނުގައި، ހާމަ ދަރިންނަކީ 18 އަހަރު ކަމަށް ވިދާޅުވެފައި ވާކަމާއި އޭގެ އިތުރުން ވިޔަފާރިވެރިއަކަށް ވާ ފަރާތަކާ އެއް ނޫން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. ސަބަބަކީ ކުރިން ޒަމާނުގައި ވެސް އެ ޤާނޫނަކީ އަދި އާއްމުކޮށް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ވިސްނުމުގައި ނޫންނަމަ އެހެންކަމުން ބަދަލުކުރަން ބޭނުންވޭ ކަމުގައި ވިދާޅުވި އެ ފުރުޞަތުގެ ގުޅިގެން ގޮތުން އެ މުޢާމަލާތް އޮންނާނީ. އެހެންވީމާ، އެކަން ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން. މި މަޖިލީހުގައި ހުރިހާ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް މިއަދު މާރާމާރީ އާއި، ވަގުކަމާއި، ޑްރަގާއި، ބަލާތްކާރާއި، މިހެން ގޮތަށް މިއީ ކަންތައް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ސަމާލުކަމެއް. ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. އެ މުޖުތަމަޢުގައި މި ދާއިރާތަކުގައި ފަރާތުން ވެސް ކޮންމެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއްގެ ސިޔާސީ ފިކުރާ އެކަހެރިވެގެން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކުގެ ސަލާމަތް، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަ އުނދަގޫ. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ގެނެވޭ ހުކުމް ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިހާރު ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަސްއޫލިން ބޭނުން ބިލަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ބިލާ ބާރު ގޮތުން އިތުރު އެއްކަމަށް ބެންދުމުގެ ގޮތުގައި ނިންމާން އެމް.ޑީ.ޕީ މިއީ މީހުން ގަސްތިއްޔާ ބަނޑަށް ނޫން. އެމް.ޑީ.ޕީ އަކީ މީހުން ގަސްތިއްޔާ ބަނޑަށް ނޫން. އެހެންވީމާ، ރިޔާސަތުން އެކަހަލަ ކަންތައްތައް ހުއްޓުވަންޖެހޭނެ. އެމް.ޑީ.ޕީ އަކީ އެއްވެސް ހާލެއްގައި މެންބަރުން ގަސްތިއްޔާ ނުވަތަ ވާކުޖިން ހުކުމާހަމައިވާ ފަހަރެއް ނޫން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހެޅުއްވި ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއީ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ހަމަ ޖަލްސާގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެއްބާރުލުއްވުން ދިނުން ވަރަށް މުހިއްމު. މި ދަންނަވަމު ވާހަކަދައްކަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް އަދި އަޑު އައްސަވާން ތިއްބެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ހަމަ ޖަލްސާ އަރިހުން ކުރިއަށް ދުވޭން ކަރަދު ގޮވާލަން މި މާބަރުދުރު ބޭއްވުމާއި އާ މިހިރަކަން ކަމުގައި ދެކުނު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރުސަތު ވިދާޅުވުމަށް މި ފުރުސަތު އަރުވަން. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް ފުރުސަތު ވިދާޅުވުމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ، ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވާހަކަދައްކާއިރު ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަދުން ތިއްބެވި ކަމަށް ވާ ނަމަ އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ އަޑުއެހުމުގެ ޤާބިލުކަން ނޫންނަމަ ހަޖަމުކުރެއްވާ ކަމަށް ވާ ނަމަ އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ފިއްޓަން ހަމަ ދައްކަވަން ގެންދަމުން. އުނދަގޫކުރާތީ އިނގޭތޯ މައްސަލަ އަޔޭ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް މި މަޖިލީހާ ގުޅިގެން މި ތަނުގައި ބަހުސްކުރެވެމުންދާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނާއިރު ފެންނަނީ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުންތަކެއް ފާޅުކުރައްވާ މަންޒަރު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަ ދައްކަމުން ގެންދާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ދަތިނުވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އަދި އަޑުއައްސަވަން ތިއްބެވި މެންބަރުންނަށް ވެސް ދަތިނުވާ ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރައްވާ ބޭނުންފުޅުވުމަށް އިލްތިމާސްކޮށް އަރުވަން.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފު ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު ހަމަ މިހިރަ ގޮތުގައި ދެމިހުންނާނަން. އަޅުގަނޑު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑު އިންތިޚާބުކޮށްދިން ގޮތަށް ހަމަ މި ގޮތުގައި ހުރެގެން މަސައްކަތްކުރެވޭތޯ ބަލާނަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް ކޮންމެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއްގެ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް މިއީ. ނަމަވެސް ދިމަކަން އެއާ ގުޅުންހުރި ބިލެއް ވަނީމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ އެ ބިލުގައި ބޮޑުކުރާފަ ހުރީ. އެއާ ދެކޮޅަށް ވާހަކަދައްކާފަ ހުރީ. މިސާލަކަށް އިއްޔެގައި ގެނެސް ކާނޑާ ބާރު ގާނޫނުން އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި އިސްލާޙު ވެސް ވަނީ ބޮޑުކުރެވިފައި. ކޮބައިތޯ، އެ ވާހަކަ ފަހަރެއްގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި އިސްލާޙަކީ ވެސް އެއްކަމަކަށް ވިޔަ އެއީ އަޅުގަނޑު ޑީ.އާރު.ޕީ މީހަކަށް ވުމާ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބައެއް މެންބަރުންނަށް އެއަށް ތާއީދުނުކުރެއްވީ ކަމަށް. އަދި އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއްގައި މިއޮތް ޒާތީ މަސްލަހަތުގައި ވެސް އެ ބޭނުންތަކަށް ޕާޓީގެ ބޭނުންތަކުގެ ވެސް ކަމަށް. އެކަމަކު އެހެންނަމަވެސް ނުން ދެއްކޭ މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން މި އުޅެނީ އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމުގައި އޭގެ ސަބަބުން ހުރި ފުށުއަރާ ބައިތަކާއި ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަޖުރިބާކުރުމޭ. އަދި އެހެންވީމާ ދެކޮޅުގައި ގޮތްގޮތަށް ބަދަލުކުރި ތަނެއް ވާހަކަދައްކައިގެން އެ ގޮތްގޮތަށް ވެސް އެކަންކަމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވީ ގޮތަށް. އެއްވެސް ހަރުއްކަތެއް މި ކަމަކީ ވެސް މިއަދު ހުށަހެޅުނު މިއޮތް ކުރެވިދާނެ ކަމުގެ ހައްގުތަކާ ގުޅުވައިލެވޭނެ ބޭނުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ މި އުޅޭ އިސްލާޙަކީ އެއްވެސް ގުޅުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމުގައި އެހެން ހަމަޖެހިފައި އޮތް އެއްޗެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ހީވާ ގޮތުގައި ފިކުރުގެ ހުރިހާ ފަރާތަކުން ހިމެނޭ ގޮތަށް އެއީ ހަމަ ވެސް މިހިރަ ވެއްޖެނަމަ މިއީ ފަރާތްތަކުގެ ތާއީދު ގާއިމުކުރައްވާ.

ހައްޔަރުކުރުމާއި ދައުވާކުރުމާއި ޝަރުޢީ މަރުޙަލާއާއި އަދި އެހެންމެ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ވަކި ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރަންވާނޭ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވީ ނަމަވެސް، އެ ނިޒާމު ނެތީމަ، މިއަދު މި ވާ ގޮތަކީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ، ކިޔަވާ ހިނގާ 17 އަހަރުގެ ކުއްޖަކު މީހެއްގެ ގަޔަށް ވަޅި ހަރައިގެން ޙުކުމްކުރި. އޭނަ މިއަދު އޭނަ ބަހައްޓާނެ ޖަގެއް ނެތީމަ، މި ޖެހުނީ މާލެ އަށް ދުރުކޮށްލާފައި ބަހައްޓަން. އޭގެ ސަބަބުން އޭނަ އިތުރަށް އެ ކުށްތަކަށް އަރައިގަތުމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް މަގުފަހިވެގެން އެބަދޭ. އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ހިފެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމު މި ދަރިވަރާ ކުއްޖާ އަދި އަދުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގައި ބަހައްޓަން ހުރިކުދިންތަކުގެ ކުއްޖެއްގެ ވާހަކަ އެއް ނޫން މި ދުނިޔެއިން. ބިރުވެރި. މުޖުތަމަޢަށް ބިރުވެރި ކަމުގައި ވާހަކަދައްކައި، އަނިޔާވެރިވުން، ތަރައްޤީވުން ބިރުވެރި މާރާމާރީގައި މިބާވަތުން. އެހެންވީމާ، މިކަމުން ސަރުކާރުން އަދުގަނޑުގެ ވިސްނުމުގައި މި ދަންނަވާ ތަރުބިއްޔަތުގައި މަޝްވަރާކުރެވިފައިވާ ހާލަތްގައި އޮތް އެއްޗެއް މީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ މިއީ ދޯދި ދެންތެރި ވިސްނާވަން. މިއަދު އެއްވެސް ޖަލުގައި ކަސްރަތުގެ އަދި ބަލަހައްޓާނެ ތަނެއް. ބާރު އިޖުތިމާޢީ ފަރާތްތަކުން ފުރުޞަތު ދެވިފައި ނުވާތީ. މިކަމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތަމްރީނާއި ތަޢުލީމް ދެވިފައި ނެތީމަ އެ ކުދިން އެކަނި ބެލެހެއްޓުން ވަރަށް ދަތިވެގެން ދިޔައީ. މިކަމުގައި އޮތީ އެ ފަހަރަ އަޅުގަނޑުމެން ނޫން. މިކަމަށް ފުރުޞަތުދީ އޮތް އެކަމާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުން ތަރުތީބުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އިސްލާހު ހިމެނޭ މަރުކަޒުތަކެއް ހުއްދަކުރާ ކަމެއް ނުވެއެވެ. މިހާރު ވެސް ފަހަރު ޢާއިލީ ރަނގަޅު ވަޒީފާތަކެއް ހޯދައިދީ ތަޢުލީމު ދެވިދާނެ ގޮތެއް ނެތީ. މިހާރު ތިބި ކުދިން މިފަދަ ގޮތަކަށް ބަލާއިރު ދެ ކުދިން ރަނގަޅު ތަޢުލީމާއި މަސައްކަތް ނުލިބޭ. އެމީހުން މީގެ ކުރިން އިސްލާހީ ނިޒާމުގައި އޮތް ފަރާތްތައް ހިމެނޭ ގޮތަށް ނިމުނު. ކޮމިޝަނުން 100 ޕަސެންޓް ޓީމެއް ތެރޭގައި މިހާރު ތިބި ޖަލުތަކުގައި ތިބި އެ ކުދިން ތަމްރީނުކުރެވޭ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ޤާނޫނު ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ދެކެނީ ކޮމިޝަނުގައި ވަކި ބައިވެރިވުމަކީ ރަނގަޅު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި. މި ސަބަބުން ވަޒީފާއަށް ތަމްރީނާއި އެއްބާރުލުން ދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ކޮމިޝަނުން ޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އަޅުއްވާ. އަޅުގަނޑު މިއަދު އެދެނީ ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން މި ފާސްކުރި ބިލުގައި ވަކިން ކަންތައް ކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް. ވަޒީފާއަށް އެ ތަޢުލީމު ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން، ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުން ފެށުން ސަރުކާރާ ވާހަކަ ދައްކާ ތަޢުލީމީ ޚިދުމަތް ދެވުނު. އަދި، އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރި އަޅުގަނޑު މިއަދު މިޖުލީހު މިއަދަށް 7 ދުވަސް 2011. އަޅުގަނޑު ބަލަން ކޮންމެވެސް އެޗް.އާރް.ސީ. ފާހަގަ ކުރެވޭ ސަރުކާރު އެ ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ގޮތް. މިފަދަ ކޮމިޝަނުން ވަކިން ސަރުކާރު ޚިދުމަތް އަޅުގަނޑު މިރޭ ބަލަން. ކޮމިޝަނުން މި ދުވަސްވަރު ފާހަގަ ކުރަން ފަރާތް އެއް. ޤަވާޢިދުތަކުގެ ބޭނުން ކުރެވޭ. ކޮމިޝަނުން ނިންމާފައި. އަޅުގަނޑު މިހާރުގައި އިސްތިއުފާ ދެއްވާ ކޮމިޝަނުން އަޅުގަނޑުގެ

އެއްވެސް ޗާޖެއް ނުވޭ. އެއީ ރައީސް ނަޝީދު ވިޔަސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ އިއްޔެ ބަޖެޓުގެ ކަމުގައި ވިޔަސް ނުވޭ. އަޅުގަނޑު މިކަހާ މަސައްކަތެއް އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސީ ވިސްނުމާއި ޚިޔާލުގައި ޤާއިމުކަން އެންމެ ފައިދާވާނެ ގޮތަކަށް އެއީ ކަމަށް ދިރިގެން ކުރި ކަމެއް. އަޅުގަނޑާ، އެމް.ޑީ.ޕީން ހުރަހެއް ކަމުގައި ވިޔަސް ޑީ.އާރް.ޕީން ހުރަހެއް ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅޭ ވާހަކައަކީ ރަނގަޅުކަމެއް ވެއްޖެއްޔާ އެކަމަކަށް ތާއީދުކުރެވިދާނެ ވާހަކަ. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ދެރަވާ ދުވަހެއް މި މަޖިލީހުގައި ހިނގި މި ބަހުސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޖަލްސާތަކުން ހުށަހަޅައިފި ދިރިއުޅުއްވާ ބޭފުޅުން ބިލު، މި ބަރޯސާގައި ހުށަހެޅުން ބަހުސްކުރަން ހުށަހެޅި ކަމެއް ނިންމާލުމަށް؟ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އަދި އެ ދުވަހު ވިލާވަރިން 5 މިނިޓަށް ވީމަ އެއަށް ތިބޭ ޖަހަން. މިއީ މަޢުލޫމާތު އެއް. ކޮބައިތޯ އާދި އެއްޗެއްކުރިކުރުމުން ކޮށް ގެއްލުމެއް. އަޅުގަނޑު، އެ ފުރުސަތު މިޔާ އެބަޖެހޭ ފާހަގަކުރަން. އެ ވިސްނުން ހަމަ ރަނގަޅު ގޮތުގައި ދިރިއުޅެން ޖެހޭ ގޮތުން ކަމަށް ވާ ނަމަ، ސޮނޑުނަމަ އޭރު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ދިރިއުޅޭކަމަށް ވާނަމަ ކަމަށް ވާ ނަމަ، އަޅުގަނޑު ހަމަ އެދެން މި ބިލުގައި ފެށި ހަމަ ރަނގަޅަށް ވިސްނާވަޑައިގެން މި ކަމުގައި ރަނގަޅު ގޮތުގައި ހުޅުވާލައިދިނުމުން. އުމުރު 15 އަހަރުފުރުމަށް ހުރިހާ ޒުވާނުން ކަމަށް ވާ ނަމަ، މި ކުދިންގެ ޖިންސީ އުފުރަށްޖެހުން ގޮތަށް މިގޮތަށް ބައިންލާރުޖެހި ރޮބީއާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަރިންނަށްތަން ބެލުން ދެނިހާގެ އެވަގުތު ޤަދަރުވެއްސަގައި ޖިންސީ ކުރިން ކުރިމަ އުކަޅުގެ ޖިންސީ އުފުރަށްޖެހުން އުމުރު ވަރަށް ކުޑަކުދިން އުޅަބުރި. 8 އަހަރުގައި ޖިންސީ އުފުރަށްޖެހުން ޤަދަރު އުޅަބުރި. 12 އަހަރުގައި ޖިންސީ އުފުރަށްޖެހުން ޤަދަރު އުޅަބުރި. ޔައުމިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގައި ކުރުކުރީ އަދި އަދިވެސް މިހާރު މި ބައިންކުރަނީ ވަރަ ތަނަކަށްވާތީ ބައިންކުރުމުގެ ހިސާބު. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުލަތް މިދިޔަ 2 އަހަރު ތެރޭގައި 21 ޖަލުއަށް މަރުވި ވާހަކަ. މުރާފާތިގައި ފެހިރަށުގައިގެން. އަޅުގަނޑު، މި ކަންބޮޑުވުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ޢިއްފަތް ހަދަޤާތް ދަނީ. ކުޅަކުރުވުމުގެ އުމުރު ބަދަލުކުރަނީ. މި ކުޅަކުރުވުމުގެ ގުޅުވާލާ ދަކާޅަށް ކުރުވޭ ކަލެ. ނޫން. އަޅުގަނޑު ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ރަށުން އެހާ ގޯސްކަން އެކި ކަމަކަށް ވާ ނަމަ ހުރިސްކުރުން މިކަމުގައި އެއްބަސްވެވޭގޮތެއްގެ ގޮތުގައި ބަހުސްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ވަކިކުރި ދާއިރާގެ އިއްތިޙާދުގެ ދަށުގައި ނުނިމި ހުރިސްކުރުމުގައި ދިއުމެއް. ކޯސްތަކީ ހުރިސްކުރުމުގެ ޤަވާޢިދު ބަލައިލަންވީ. އަޅުގަނޑު ދިރިއުޅޭ ހިތްވަރު ބަހަށް ޚާއްޞަ ބަހުސްކުރުމެއް ގެނެސްދިނުމުގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަމުން. ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީގެ ޕްރޮގްރާމް ވާހަކަދެއްކީމުން. އަޅުގަނޑު، މި ކުޅިވަރު ޒުވާނުންގެ މަޝްވަރާގެ މަރުކަޒު މި އޮޅޭ. ދެން އެކަމަށް މި އިސްލާމީ މަޖިލީހުގެ އިސްލާހުތަކުން މިކަން ދެކޮޅަށް ވާހަކަދައްކާލަން ކޮމިޓީން ބަހުސްކުރީ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވުމަށް ހަމަ އެ ނިންމުމަކަށް އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސްކުރަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެހެން ވެސް މި ވާހަކަ މިދަންނަވާލީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާ ހިސާބުން އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10.1 ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަޙްލޫފު ހުށަހަޅުއްވާފައި ވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/91 ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހަށް ބަހުސްކުރުމުގެ މަރުޙަލާ ނިމިގެން ދިޔައީ. ދެން އޮންނާނީ މި ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމަށް [illegible] ވޯޓު ނެގުން. [illegible] ކުރިއަށް ގޮސް މިއަދުގެ ވޯޓު ނެގުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަޑި. އެހެންވީމާ، މި ހިސާބުން އެޖެންޑާ އައިޓަމް 10.1 މި ނިމުނީ. މިހާރު އެޖެންޑާގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި ހުރި މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑު ގޮސް މިޖެހެނީ އަނެއްކާވެސް އެޖެންޑާ އައިޓަމް 9 އަށް. 9.2 ގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ދާއިރުގައި 9.2 ގައި މިވަނީ ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުތްތަލިބް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. އެ ބިލު ހުށަހަޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް މިހާރު މި އަރުވަނީ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ފަހު)

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުތްތަލިބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف المرسلين سيدنا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين.

އައްސަލާމުޢަލައިކުމް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލެއް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ގަސްތުކުރީ މިޤާނޫނަށް އިސްލާހު ކޮންމެހެން ގެނައުން [illegible] ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެންނެވެ. އަޅުގަނޑު މި ޤާނޫނަށް ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ މި ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ) އަށް އިސްލާހުގެނައުމެވެ. 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ނ) އަދި (ބ) އަށް އިސްލާހުގެނައުމެވެ. މިޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ އިސްލާހަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުން، އެ ދެ ފަރާތުގެ މުސާރަ [illegible] ކަނޑައަޅާ ވަކި އިންސައްތައަކަށް ފައިސާ ނަގައިގެން އެ ފައިސާ އިންވެސްޓްކޮށްގެން ލިބޭ ފައިދާއިން ހިނގާ [illegible] ޕެންޝަން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޕެންޝަން [illegible] [illegible] [illegible] މި ޕެންޝަނުގައި [illegible] ދެއްކުމަށްވާނެ. (ށ)- ވަޒީފާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ [illegible] ޕެންޝަން [illegible] [illegible] [illegible]، ކޮންމެ މީހަކުން މި ޤާނޫނުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން [illegible] [illegible]. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިވެހި ރައްޔިތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފައިދާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 14 ވަނަ

މާއްދާ އަށް ހުށަހަޅާ އިޞްލާޙަކީ؛ (ހ)- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމްގެ ބައިވެރިއެއް ކަމުގައި ވާ ކޮންމެ މީހެއްގެ ޕެންޝަނަށް ބަލައި، މުސާރައިގެ (ޕެންޝަން ވޭޖުގެ) މަދުވެގެން 3.5% އާ މުވައްޒަފު އަދި ޕެންޝަނަބަލާ ވޭޖުގެ މަދުވެގެން 3.5% އާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާ ދިނުމުގައި ވާ ފަރާތުން ސްކީމަށް ދައްކަންވާނެ އެވެ. މި ގޮތުން ސްކީމަށް ދައްކާ ފައިސާ ދެއްކުމަށް ހަމަޖެހިފައި ވަނީ އުމުރުން 16 އަހަރާއި 65 އަހަރާ ދެމެދުގެ ވަޒީފާ އެއް އަދާކުރާ މީހުންނެވެ. 65 އަހަރުން މަތީގެ މީހުން ވަޒީފާ އަދާކުރިކަމުގައި ވިޔަސް މި ސްކީމްގައި ބައިވެރިވެ، ފައިސާ ދައްކާކަށްނުޖެހޭނެ. ޕެންޝަން ބޯޑު ޙައްޤުދާރުވާނީ 12 މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސްކީމަށް ފައިސާ ދައްކާކަމުގައި އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައަޅައި، އެކަމާ ބެހޭ ގަވާއިދުތަކެއް ޕެންޝަން އޮފީހުގައި ހަދަންވާނެ އެވެ. މި ގަވާއިދުތަކުގައި ޕެންޝަން ސްކީމަށް ފައިސާދައްކާނެ ގޮތުގެ މަތިން ދައްކާނެ އެންމެ މަތީ މިންވަރާއި ދަށް މިންވަރު ކަނޑައަޅަންވާނެ އެވެ. [illegible] ރައީސް، މިޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުހުށަހަޅަން ގަސްދުކުރި ސަބަބަކީ، ދިވެހިރާއްޖެ އަކީ އިސްލާމީ ދައުލަތަކަށް ވުމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަސްދަރަކީ އިސްލާމްދީން ކަމަށް ވިޔަސް، މިސްކީނުންގެ [illegible] އާ މީހުންގެ [illegible] [illegible] މިންގަނޑެއް ކަމަށް [illegible] [illegible] މުސާރަ އަކީ ކޮންމެ މީހެއްގެ ވެސް އަސާސީ ޙައްޤެއް. [illegible] އަށް ލިބޭ މުސާރަ އިން [illegible] ކަނޑައެޅިގެން އެ މީހަކަށް ލިބޭ އުނދަގޫތަކާއި ދަތިތަކެއް އެ މީހަކަށް [illegible] [illegible]. އެހެން ކަމަށްވާއިރު [illegible] [illegible] އަސާސީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގެ ހާލަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރުން ދިވެހި ރުފިޔާ [illegible] [illegible] ފައިސާގެ އަގު ދަށްކުރުމުގެ ސަބަބުން 20% މުސާރަ އިން އޮޓޯމެޓިކުން އާ ދިޔައީ އުނިވެގެން. ހަމަ އެއާއެކު، ބާޒާރުގެ ތަކެތީގެ އަގު 35% އިތުރުވެގެން ގޮސް، އަދި އިތުރަށް 7% މުސާރަ އިން ކަނޑާލެވުމުން ޖުމްލަ މުސާރަ އިން 27% މި ދިޔައީ އުނިވެގެން. މިއަދު ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ މުސާރަ އާއި [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] މުސާރައިގެ ވާހަކަ. [illegible] މުސާރަ އަށް ބަލައިގެން [illegible] [illegible]، އާ މީހުންގެ މުސާރަ އިން 27% [illegible] އާ މީހުންނަށް [illegible] [illegible] އާ މީހުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible]. ހަމަ އެއާއެކު، [illegible] [illegible] ޕެންޝަނާ ބެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ބޮޑު އަދަދެއް ގޮތުގައި [illegible] [illegible] 53 [illegible] [illegible] ޕެންޝަނާ ބެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އުނދަގޫ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕެންޝަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 800 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޔާމީން ނަންގަވައިފިއޭ ކިޔާގައި ބައެއް ބޭފުޅުން ވާހަކަ ދައްކަވާ އަދި. އެހެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ޢަބްދުﷲ ޔާމީން 800 މިލިއަން ރުފިޔާ ނަންގަވި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މަހަކު 16 ސަތޭކަ މިލިއަން ރުފިޔާ ނަންގަވައިފިއޭ. ވަނިކޮށް، މާފުކުރައްވާ. ދުވަހު ދާއިރާގެ..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަދައްކަވަމުން ގެންދަވާއިރުގައި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ހުށަހެޅުއްވުމަށްޓަކައި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް. އާދެ ދާއިރާ އިން ބޭރަށް ވަޑައިނުގަތުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވަން.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް މުއްޠަލިބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ ބިލުގެ ވާހަކަ. ބިލުން ނުވާ ފައިސާ އަށް ވެގެން ގޮތުގެ ވާހަކަ. އެސް.ޓީ.އޯ ހިންގުމަށްޓަކައި އެބައޮތް އަހަރެއްގައި މަސައްކަތްތަކެއްކުރަން ވަކި ޚާއްޞަކަން އަދި މިހާ ސާފުވެ، ބައްދަލުކުރެއްވި ފެށުން ދެން އަސްލަށް ސަރުކާރުގެ މަޤްޞަދަކީ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާ ހަރަދުކުރެވޭއިރުގައި އެ މީހުންގެ ވާހަކަދައްކަން މި އުޅެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަން މި އުޅެނީ މިއިން މަހެއްގެ މައްސަލަ ނޫނީ 53 މިލިއަން ރުފިޔާ އަހަރެއްގެ މައްސަލަ ނޫނީ އެބައި ސަތޭކަ މިލިއަން ރުފިޔާ އެއް ކުރަމުންދާތީ ބޮޑުސަބަބު ދެން ހަރަދު ބޮޑެއް ނޫނީ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އެ ވަރުގެ ދަށުން އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަށީގެން ހިނގާ ޕްރޮޕޯސަލްތަކާ އެއް ރަށް އެ ބެލޭ. ކޮބައިތޯ އެސް.ޓީ.އޯ އިން ހެޔޮވަރުކަމާ ގޮތް ސަރުކާރަށް ފައިދާވާނެ. ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ، ކޮބާތޯ ބަދަލުކުރެވުނީ. ކޮބާތޯ ހަމަޖެހިލުން، އެ ދަށުގެ ފައިދާ ކޮބާތޯ. އެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ އުޅެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ހުރިހާ ކަމެއް ހަމަޖައްސަވައިގެން ދެން ނިކުމެ ސަރުކާރުން ހެދީގެން އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވެގެން އެއްކޮޅު ހިފަން ނިކުމެ މީހުންގައި ހުރިކަމާ ރައްކާތެރި ނުބެން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އެއްގެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ އެސް.ޓީ.އޯ ކަނޑު އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޔަކު ނަގާ އެސް.ޓީ.އޯ ކަނޑާ އެއްގެ ރަނގަޅުވާނީ ޕްރައިވެޓައިޒް ކުރުމަށް އިސްލާހުތަކާއި މަޢުލޫމާތު ލިބެންހުރީ. އެއީ ލިބުނު ރައްޔިތުންގެ ބައްދަލުގައި ލިބުނު ވެރިކަމުގެ ބައްދަލު. އެހެންވުމުގެ މާ ބޮޑު ޒިންމާދާރު އެއް އެސް.ޓީ.އޯ ކަނޑާލި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ބަލަން ގެންނަން މި ފެންނަ ހުރިހާ އިންވެސްޓްމަންޓް ލިބުނުކަމާއި ޕްރައިވެޓައިޒޭޝަނުގެ ފައިދާ މި ދެން ކުރާ ފަރުމާކުރާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާ ވަރަކަށް އެއް ލިބެން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ވިޔަފާރި އެއް އޮތް ކުރިޔަށް ބޮޑު ވިސްނަވަލާން 30 އަހަރުގައި މަސައްކަތް އުޅެނީ، 20 އަހަރުން، 30 އަހަރު ދުވަހު ފަހުން އުޅެނީ މަސައްކަތް އެއް ފާހަގަ ކުރާ، އެހެން ހުރިހާ ދުވަސް 35 އަހަރު މި ފުރަތަމަ ހިސާބު ގޮތަށް ކުރެވޭ. 65 އަހަރު ވަންދެން. އެހެން 3 މިލިއަން ރުފިޔާ އެ ފައިދާގެ ތެރޭގައި

ނަގާފައި ހުއްޓަސް ދައުލަތުން ދޭ ފައިސާއާ އެކީގައި ކަ މިދިޔައަސް ރުޅިއާ ބަހައްޓައިގެން، ބަލަހައްޓައިގެން ހުންނަން މި ޖެހުނީ 35 އަހަރުގެ އިންތިޒާރުކޮށްގަ. ނުކައި، ނުބައި ހުންނަންޖެހޭ ހާލުގައި ވެސް އެހެން. އެހެންވީމާ، މި ޤާނޫނަކީ ބޮޑެތި އިސްލާހުތަކެއް ގެންނަންޖެހޭ ޤާނޫނެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެހެންނަމަވެސް މި ވަގުތުން މި ވަގުތަށް ވެސް ޕެންޝަނުގައި ބައިވެރިވާ މީހުންނަން އެކަ ހުރެ މަޖުބޫރުކޮށްގެން އަ މިހާރު ބައިވެރިވާން ޖެހޭނޭކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރަނގަޅުވާނީ، އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހުތަކަކީ. ބިލަ އެންމެހައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަ ވެސް އަދި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ މި ރާއްޖޭގައި ޕްރޮވިޑެންޓް ފަންޑެއް ހުރިއިރު ވަރަށް ގިނަ މީހުން އެބަ ދަންނަވަނީ. އެކަމަކު އެ ފަންޑުގެ އިންވެސްޓްމަންޓު ބާކީ ފައިސާ އެއް ހުރިތޯ. 6 ސަތޭކަ މިލިއަން ވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ އެ ފަންޑުގައި ހުރި. އެހެންވީމާ، މިއިން އަސްލު ބަލައިލާފައި ވިސްނައިރު، ރައްޔިތުންގެ ފައިދާއަށް ރައްޔިތުން ބޭނުންކުރާ ކަންތައްތަކަށް ކޮންމެހެން ރައްޔިތުންނަށް ދެވެނީ. ކޮންމެހެން މަޖުބޫރުކުރާކަށް ނުޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ މި މަޖިލީހުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ވިސްނާވަޑައިގަތުމަށް، ރިޓަޔަރމަންޓުގެ ފަންޑުގެ ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަޖުބޫރުކުރުމުގެ ނިޒާމު އަދި މިހާރު އެ ނަގާ 7%ގެ ބަދަލުގައި އެ ޕެންޝަނުގެ 3.5% އަށް ކުޑަކުރެވިދާނެކަން ގޮތަކަށް ބިލު ފާސްކުރެއްވުން.

ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ) ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް މަނަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ހުށަހަޅުއްވަން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް މި ނަގާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވާހަކަދެއްކުމުގެ އަދަބުތަކާއި އުސޫލު. މަޖިލީހުގައި ޤަވާޢިދުގައިވާ ގޮތުގެ ބޭނުންނޯއި ހައްދު ރައްޔިތުންނާ ބެހޭ ގޮތުން މި މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކޮންމެވެސް ޚިޔާލެއް ހިފަހައްޓައިގެން ވާހަކަދައްކަން. އެ ފާޑުގެ ކޮންމެވެސް މަސްލަހަތެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ފާޑުގެ ވާހަކަ މި މަޖިލީހަށް ދައްކައިގެން އެ ފާޑުގެ ބަސްތަކަށް ޖަވާބުދާރީވާމީހުން އެއްވެސް ފުރުސަތެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އެކަމަ ބޭބޭފުޅުންގެ ވާހަކަ ދެއް ބޭ އަޅުގަނޑު ބުނަން މި ޖަވާބު ދެއްކުމަށް ދެވޭ ފުރުސަތަކީ ހަމަ ދެއްކޮށް ގުޅޭ

ނޫން. އެހެންވީމާ، މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވިދާޅުވި ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ވާހަކަދައްކަވަމުން ގެންދަވާއިރުގައި މި ވިދާޅުވި ފަދައިން ޖަވާބުދާރީންވެވޭ ފަދަ ބޭފުޅެއްގެ ރައްޔިތެއްގެ ނަން ގެންނަ ކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނަންޖެހޭ ހަމަ އެކަމަކާ ސީދާ ގުޅުން ހުރި ކަމަކާ ނޫނިއްޔާ އެފަދަ ނަމެއް ބޭނުންކުރުމަކީ އެއީ ރަނގަޅުކަމެއް ނޫން. އެހެންކަމުން.. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބަށް ފުރުޞަތު އަރުވަން.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކިޔައިގެން ކޮންމެ ވާހަކަ އެއް ދެއްކިޔަސް ރަނގަޅުކަމޭ. އަޅުގަނޑުމެންނާ މި މަޖިލިސް މަނިކުފާނުވެސް އެނގޭނެ ކަމެއް. އެއީ އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު ނޫން ކޮންމެ ވާހަކަ އެއް މި މަޖިލީހުގައި ދެއްކުމުގެ ހައްގު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަ ލިބޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑު ގޮތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ [illegible] ކޮންމެ ވާހަކަ އެއް [illegible] ޤާނޫނުގައި [illegible] ނުވިދާޅުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހެޅުއްވި ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާލަން ކޮޅު އެއްކަލާ ހުރިހާ ޖަލްސާގެ މަސައްކަތްކުރަމުން ކުރިއަށް ދިއުމަށް ވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އެއްބާރުލުމާއިއެކުން ނިޔަލަށް ހުރިހާ ކަމެއް ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ ނަންގަވާލުމުގެ ބަދަލުގައި ހަމަ ޤަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ހުށަހެޅުއްވުމަށް ދަންނަވަން ވަރަށް އެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވަން މި ހުށަހެޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް [illegible] ނިޒާމީ މައްސަލަ [illegible] ގޮތަށް މި [illegible] ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު

ދެއްވުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންވޭ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، ގައްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާބިރު އާދަމަށް މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހުށަހެޅުމަށް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޖާބިރު އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނިޒާމީ މައްސަލަ ކިހިނެއްތޯ މި ވަނީ. މިއީ އަޅުގަނޑެން މިހާރު އެއްގޮތަކަށްވެސް ނޫނުގުން ކަމެއް. ނިޒާމީ މައްސަލަ އަން ވާ ގޮތެއް. އަޅުގަނޑެން ވެސް ދުން ބިލަކަށް ވާހަކަދައްކަން ބޭނުންވާ ވަރަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުން ޗުޓީއަމް އަޅުގަނޑެން ދެއްވަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ވެސް ބޭނުން ރައްޔިތުން ކުރިމަތީގައި ވަކާލާތުކުރަން. އެހެންވީމާ، މިއަދު މި ހުށަހެޅިގެން ދިޔަ އިޤްތިޞާދީ، ފަތުރުވެރިކަމުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުގެ ހުށަހެޅުއްވުމަށް ބަލާއިރު ދާއިރާގެ ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީގައި ވަކާލާތުކުރަން ހިތް ކުރެވޭ އެކަމަކު ހުށަހެޅުނީ. ބިލު ބާކީ ވާނީ އެއް ކަމެއް ވާ ކަމެއް ނޫނީ. އެ ހަމަ ވާހަކަ އެއް ގެންދިޔައީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހަމަ އަނގަމަތީންނެއް މިހާ އިންޞާފު ކުރައްވާތޯ. ހަނދާންކޮށްދޭން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހެޅުއްވީ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވެސް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު ހިސާބުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ދަންނަވާލީ ވާނީ ބިލުގެ މަރުޙަލާގައި ހުށަހެޅުއްވާ ހުށަހެޅުމަކީ ހަމަޖެހިފައިވާ ބިލުގެ މަރުޙަލާގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އެހެންވީމާ، މި ހުށަހެޅުއްވީ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން ކަން. މިގޮތުން އަޅުގަނޑު މި އެޖެންޑާ އައިޓަމް 9.2 އަދިގެން ކުރިއަށް ދިޔުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު... މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުމަށްޓަކައި ފުރުޞަތު އަރުވަން.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް މި ނެގީ [illegible] [illegible] ނަގައިގެން [illegible] [illegible] އިސްލާމްދީން ވިދާޅުވެފައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދާއިރާގެ [illegible]، އިބްރާހީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަހުސްކުރައްވާފައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަހުސްކުރައްވާފައި [illegible] [illegible]. [illegible] ބަހުސްކުރުމުގެ [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] ދާއިރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ހުށަހެޅުއްވީ ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަދިވެސް އެއް ފަހަރު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މަސައްކަތައިގެން ކުރިއަށް [illegible] އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް އަޅުގަނޑަށް އެއްބާރުލުން ދެއްވާތީ. [illegible] އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން މި [illegible] [illegible] [illegible] ބަހުސްކުރުމަށްޓަކައި ހަމަޖެހިފައިވާ ވަގުތު. ޖުމްލަ ވަގުތު ހަމަޖެހިފައި ވަނީ 3 ގަޑިއިރުގެ ވަގުތެވެ. [illegible] [illegible] ޕާޓީތަކަށް ވަގުތު ބަހާލެވިފައިވާ ގޮތް މި ދަންނަވާލަނީ. ޑީ.އާރު.ޕީ އަށް މި ލިބޭ 58 މިނެޓު. އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް 1 ގަޑި 19 މިނެޓުއިރު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މި ލިބޭ 45 މިނެޓު. ޕީ.އޭ އަށް 16 މިނެޓު. ޤައުމީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ އަށް 5 މިނެޓު. މި ގޮތުގެ މަތިން އަޅުގަނޑު އެދިވަޑައިގަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް [illegible] ފުރުޞަތު [illegible] [illegible] ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ވާހަކަދައްކަވަން އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު. އަދި ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު؛ 8/2009، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް އިސްލާހަށް ވާހަކަދެއްކެވުމަށްޓަކައި.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފަރެސްމާތޮޑާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ހުށަހަޅުއްވަން.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް މި ނެގީ އިއްޒަތްތެރި ރިޔާސަތުން ދެންމެ ވިދާޅުވި ގަޑިއިރު ބެހިފައި އޮންނަ ގޮތް. އަޅުގަނޑު ހިސާބުކޮށް ބަލާ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ، އެމް.ޑީ.ޕީ އަކީ މިއަދު މި ތަނުގައި މެޖޯރިޓީ ހުރި ކަމަށް ވެފައި، އަޅުގަނޑު މެންބަރުންގެ އަދަދު މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ގިނަ ވީމަ ކަންކަމުގެ މެޖޯރިޓީ ލިބޭނީ. އެހެންނަމަވެސް، ހިސާބުތައް ބަލާ ދެންމެ މި ވިދާޅުވި 58 މިނެޓާއި 17 މިނެޓާ އެއްކޮޅަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހީވަނީ ހިސާބު ކިޔަމުން ވަރަކަށް ވެސް އިނގިރޭސިވަރުން ވެސް އެނގޭ މިހާރަކަށް ވެއްޖެއްޔާ އެނގިދާނެ ބޮންޑެއް ދީނަ އަދަދުއްކަން. އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުން އޮތް ގޮތް އަޅުގަނޑު އަދަދު ބޭނުންވާ ބަހަނީ ވިޔަސް ގޮވާލަން. އޭގެ އަޅުގަނޑުމެން މެޖޯރިޓީ އެއް ވެފައި އެ ދެ ދާއިރާ އެއްކަށަވަރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭބަ ދިނުވާ މިހާރު. އެހެންވީމާ، ބަހާލެވިފައި އޮތީ ގޮތް އަޅުގަނޑު ބޭނުން ކުރެވޭ ގޮތަކަށް ވިސް ގޮތުގައި ހޯދައިދެއްވުން. ޝުކުރިއްޔާ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވަން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑު ކުރިން އިޢުލާންކޮށްލައި ވާ... *(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)* بسم الله الرحمن الرحيم. މިހާރު މި ވަނީ ކޯރަމް ހަމަވެފަ. މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ މި ބިލަށް ވާހަކަދެއްކެވުމަށްޓަކައި މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު. ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް ދަންނަވަން.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ދީދީ ހުށަހަޅުއްވާ ޤާނޫނަށް ގެނެވޭ ހުށަހަޅާފައިވާ މި އިސްލާހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރާ ޤާނޫނާއި ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކުން ބޭނުންވާ ކަމަކީ ހިތާމަވެރި ގޮތެއްގައި މިހާރު ޤާނޫނު ޤައުމުގައި ހިނގަމުންދާ ގޮތް. އަދި އިސްލާހަކާ ޤާނޫނުތަކުގެ ތަންފީޛުކުރުމުގައި ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ހިނގާފައިވާ ވަގުތެއްގައި ޤާނޫނު ގެނައުމަކީ ވިއްސަކަށް ގިނަ ބަޔަކަށް ފައިދާ ހުރި ކަމެއް

މީހުންގެ ނުރުހުމުގައި ހިފެހެއްޓި ގޮތަށް ފަރުމާކުރެވިފައި ވާ ޤާނޫނަކަށް ވީހިނދު ކަމަށް، އެ ޤާނޫނުކުރެވިގެން ކުރިގައި އެދިފަ ޕެންޝަން ޤާނޫނަކީ، އެހެންވީމާ، އިސްލާމްދީނުގައި ވާ ޙައްޤުތަކެއް މީހުންނަށް ދޭންކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަދުލުވެރި ޤަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އިއްޔާ ވެސް ފަރުސްމާމާގޭ ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ފުނަވަރު ވާހަކަދައްކަމުން ގެންދިޔައިރުގައި ވޯޓަސްބަރު ކަނޑައެޅުމުގައި ހަމަ ބަނޑުވަރާރުން މީހުންގެ ނުވަތަ ހަމަ ބޭރު ބައެއް ވިލާ ވަކި ގޮތަކަށް ޢޮފީސައި އިސްލާމްދީނުގައި އަދުލުވެރިކަން ނުވާ ބަނޑުވަރާރުން މީހުންނަށް 50 ރުފިޔާ ދޭންޖެހޭން ކަމަށް، އަދި ދިވެހި މީހާ އަށް 500 ރުފިޔާ ދޭންޖެހޭން ކަމަށް، އަދި ދޫރަބު މީހާ އަށް 2000 ރުފިޔާ ދޭންޖެހޭން ކަމަށް. އެހެންއޮންނަވޭ. ކުރައްކަން، ދުންނަކަން ނޫންނާން އިސްލާމްދީނުގައި ބަލާފަ އެއް، ބަޔަކަށް ދޭންޖެހޭން ކަމަށް. އަދުލުވެރިކަން ވާއްދާ އަދުލުވެރިކަން ފަސޭހައް ވެސް ނުކުރެވޭ. ހަމަ އެ ގޮތް އިއްޔާ ވެސް ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން މުއްސަނދިން ވިދާޅުވަމުން ގެންދިޔައީ ބިޔަސީނަން ކުރެވެންޖެހޭން. އެކަމަކު އެއީ އެއް ނޫން. އަދުލުވެރިކަން އަދި.އެލް.އޭގެ ގޮންބަރަކަން ވެގެން އުޢާއިރުގައި މުޢާމަލާތުގެ ތޮރެއަން ވަދެގެންދާއިރު އަދި ބޮޑުބަޖެ އަޔާ މިހާރު ފަޤީރު ގައުމުތަކުގެ ދިސްބަޝް އޮނިވަރާ ދައުލަތްތަކަން ވީހިނދު، ގޮތް ފަންޑުގެ ދައުލަތްތަކަން ދާން އަދުލުވެރިކަން އެބަޖެހޭ އެ ހަމަ މުޢާމަލާތުގައި ސިޔާސަތުފައި މުޢާމަލާތުތަކަން އިޖުތިމާޢީކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އެ އިރުޝާދުކުރުމުގެ ކަމެއް ވާނަމަ ވެސް ހަމަ ބާގައި އުއްމީދި މިކާލިން އަދުލުވެރި ޓެކްސްކުރާ ހުރިހާ ގެންބަރުން ވެސް ބޭޗް ދިރިގެން އެ ކަނޑައެޅިގެން ވެސް ހަމަ މުއާރަކާ އެއް އަސްނަރެހުކުރާ އެ މުއާބަރަކާއްކަން ބަލައިލަން، އެ މުއާބަރަކައްނަކަން ކަނޑައެޅިގެން ނުކުނުނަން ހަމަ ބަޔަލަސްލާ ދިރިގެން ފާސްކޮށްނަކަ. ދަން މި މަޝްވަރާކުރި އަދުލުވެރިކަން މިއަދު ނުކުރާނަމަ. ފެންނަކަށް ބާ ޤާނޫނުގައި ފާސްކުރަން ދިރިއުޅު ފަސް ވަކި ބަރަކަން ވަކި ފަސްކަނޑިޔާރު ބިޔަސީނަން އާމްދަނީ ނުވާތީ ގޮތަށް. ހަމަ އެހެންނަމަވެސް އަދި ބިޔަސީން ނުވާތީ ކަމަށް ވާހަކަ ހަމަރޯލާވެސް ބިޔަސީ މީހާ އަދުލުވެރިކަމުގެ އަށް ގަދަވާ މަސައްކަތް، ދެވަނަކުރާ ފަރާތުގައި ދިވެހިންނަކަށް ވަގުތު ފާޑަކީ އެސްޓޮނިއާ. ކަންކަމާ ބާރުވަކަން ފެސް ފަސޭހަވާން ދިރާސާކަން ނުޖެހުން ފެންސަކަން ބިމަހަރަމުން ދައުލަތަކަން. ފެންސަކަން ސަރުކާރުގައި ބައިވެރިވާ ކަމަށް ނުޖެހުން. އެހެންވީމާ، ދިވެހި މީހާ އަށް ވަކި ގާނޫނު ކަމެއް ނުކުރާ ބިޔަސީ މީހާގެ ގޮތްތަކުން. ހަމަ އެހެން ހުރިހާ އެއްޗެއް ހަމަ ހާލަތުގެ ހަމަ އެ އާދަކާދަ ހަމަ ހިއްސާކުރެވޭ ގޮސް މި ހުރިހާ ކަމަކު އިސްލާމްދީނުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވާ އަދުލުވެރިކަން އަށް ދާނުމަ ވެސް ޙުކޫމަތުގައި ހުރިހާ އެހެން މީހާ، ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން މީހާ ބެލި އިސްލާމްދީނުގައި ސަރުކާރުގައި ވާ ކަނޑައެޅިގެން އެ ކުރައްވާފަ. އެހެންވީމާ، އިސްލާމްދީނުގައި ނަޒަރިއްޔާތު ނަންނަނީ. އެއީ މި މަޝްވަރާގައި އަދުލުވެރި ދުސްތޫރުކަ ގޮތުގައި އަމިއްލަ އަށް ހަމަ އެކަމާ މަޝް ސަލާމް ކަމަށް ދަރުމަވެރިކަން ބޭނުވޭ. އެހެންވީމާ، މަޝްވަރާގައި ފުރިހަމަ ބޭރުގެ ޖެހޭ ޚުދުމުޚްތާރު، މިއީ ކޮންމެ ވެސް ބަދަލު އަދުލުވެރިކަން ހިފާ ކޮންމެ ވެސް ވަރަށް މުއްސަނދި ކަމަށް ވީހިނދު ބުނެގެން ކުރާ ކަމެއް މިއީ. އިއްޔާތުލްޙައްޤު ރައްޔިތު، މިދިޔަ ފަހަރު ވެސް އުޅުނީމަ އެއްވެސް ފަހަރު ފަސް ގެއްލުނީމަ، ފަހަރު ސަރުކާރުގެ ކުރިމަތީ އެއްޗެއް ގެނައީ. އެހެންވީ ނޫން، މި ކަމުގައި އަދުލުވެރިކަން

އެބަހުރި ޖަލުތަކާއި ޖޫރިމަނާ ބައި ބިލު ވެސް އެބަ އޮތް. ޖޫރިމަނާގެ އުސޫލުން ކަނޑައަޅައިގެން ކުރެވިގެން ވެސް ދޫކޮށްލުން ނުވަތަ މަސްލަހަތުތަކާއި ބަދަލުކުރާ ކުރިން ވެސް މުޖުތަމަޢުން ނުރޭ، އެ މިންވަރަށް ޤަވާއިދާއި އަދިވެސް މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާ ވެސް. އެ ވެސް ނިންމައިގެން ޖަލުތަކާ ކަނޑައަޅައި ވެސް ހަމަ އެ ބިލު ވެސް ނިންމައިގެން. އަދި ހުށަހާ ބައި ބިލު ވެސް ނިންމައިގެން. ހަމަ އޭގެ ބަދަލުގައި ކޮންމެ ބިލަކަށް އިތުރު ބިލުތަކުން އިސްލާހުތަކެއް މިހާރު ޚާއްޞަކޮށްގައި ހުރި ބިލުތަކަށް ތަފާތުކަމެއް އުސޫލާ ބައި ވެސް އިތުރަށް ބަދަލު ކުދިކުދި އިސްލާހު، ކުދިކުދި އިސްލާހު، ކުދިކުދި އިސްލާހު. އެހެންވީމާ، ކުދިކުދި އިސްލާހު ޚާއްޞަކޮށް ބަދަލުގެނައުމުގައި ހުށަހެޅުއްވުން ވެސް އިތުރު މާޖިން ނުވަތަ އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ވެސް އެބަ ވިސްނާލައިގެން ބަލަން އެބަޖެހޭ މަޖިލީހުގެ ވަގުތު ގޮތްތަކަށް މި ދައުރުގެ ވެސް ބޭނުން ގޮތްގޮތުގައި، ރައްޔިތުންގެ މި ހިޔާލު ގޮތަކަށް ދެވަން. މިހާރު މި އަދި އަދިވެސް މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުން ރިސްޕޮންސިބިލިޓީ ވެގެން ފަރުވާއެއް ނަހަން އަނބުރާލާފަ ބަލާލެވޭތޯ. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީތަކުން ވެސް ހިނގައިގެންނިޔަ އެބަޖެހޭ މިއަދުން ކުރިއަށް ބިލުމަތީ ވިސްނުން އިއްޔެ ވެސް ވަކި ބާރުތަކުގެން ދިޔައީ. ހަމަ ބިލުން ދޮރު ގެ، ހަމަ އެއްކަލަ ބަދަލުކޮށްގެން ވޯޓުދިނުމުގައި ބަދަލުގެންނަށް ދިޔައީ. އެއްވެސް ކަހަލަ، ހަމަ އެނގޭ ކަނޑައެޅިގެން ކުރިއަށްގެންދާކަން ވެސް. ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ނަމަވެސް މިހާރު މި ހިނގާނެ ވެސް މަޖިލީހަށް. ހިނގައިދާ ސިޔާސީ ގޮތުގެ ނިޔަފާރިވެރިންގެ އަސާސީ ގާނޫނުއަސާސީގައި މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ވާހަކަދައްކާއިރުގައި ވެސް ގޮތް ނިންމަވަނީ. ކޮންމެ ބަދަލެއް ވެސް ވިސްނާލާފައި ހަމަހަމަ ކަމާއި ވަކި އަދި ނުވަތަ ހަމަހަމަކަމާއި ބިލާ ބިލުގެ ބަޔަކުން ބަދަލުގެނައުމުގެ ގަވާއިދު ގެނެސް ބަދަލުކުރުމާއި ހަމަ މަޝްވަރާ، ހަމަ ހަމަ ވެސް ކުރިއަށްދާނެ ހަމަ. ހަމަ މިއަދު ވެސް ހަމަ އެ ވިދާޅުވާ 4 ވައްތަރު ބިލުތައް ދެން. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުގެ ވެސް އެކިގޮތްގޮތަށް އިސްލާހުތައް 4 ވައްތަރު ބިލުތައް ބަދަލުކުރުމުގެ ތަފާތު ބިލު އަދި އެ ބިލު ގަނޑުގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ބަދަލުގެނައުމުގައި މިއަދު ނިމުމަކަށް. އެ ކަމަށް 4 ވައްތަރު ބިލުތައް އެ ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، ބަދަލުތަކުގެ އުސޫލު ގާނޫނާ އަދި ގާނޫނުތައް އެބަޖެހޭ ވިސްނަން މި ކަންކަމުގައި. މިއަދު ގަވާއިދުގެ އިއްތި ސިޔާސީ. އަނެއްކާ ބައިވެރިވާ ދެ އަސާސީ ގާނޫނު މިހެން އިޚްތިޔާރު ގޮތް އިތުރު ބަދަލުތަކަށް ބަލައިލުމާ މިއަދު ބަދަލުގެނައުމުގެ ގަވާއިދުގެ ބިލު ބަދަލުގެނައުމާ އެކު ޢާއްމު މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢީ. ކަނޑައެޅުން ދެން. އެހެންވީމާ، އެ ބިލަށް އިސްލާހުތަކުގެ މި ދައުރުގައި ވަކިވަކި ބައްދަލުތައް ގާނޫނު މި ކަންކަމުގައި ނިންމައިލައްވާ އަމިއްލަ އިސްލާހުތަކުގެ އެއް އުސޫލުން ކަންކަމުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ވެސް.

އެހެންވީމާ، އިތުރު ވަކިވަކި ބަދަލުތައް އަމިއްލަ ފިކުރުގައި މި ވެސް ވަކިވަކި ބަދަލުތައްތަކުގައި އަދި ރައްޔިތުން ރައްޔިތުންނަށް ދެން ހަމަ އެއް ނުވަތަ މަސްލަ އެއް ގޮތަކަށް ބަލައި އިޖުތިމާޢީ ގާނޫނުތަކުގެ ބަދަލުގެނައުމުގެ ގަވާއިދު ރަނގަޅުވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު މުހައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ށުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައި ވާތީ ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބަށް ށުކުރުދަންނަވަން. އާދެ، މި ބިލަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް ވަރަށް ބޭނުން ތާއީދުކުރާ ބިލެއް. އެހެން މި ދަންނަވަންޖެހުނީ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި އެބަހުރި އަދި މުރާޖަޢާ ވެސް އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ އެތައް އެތައް ކަމެއް. އާދެ، ޕެންޝަން ނަގާއިރު މިހާރުގެ ޤާނޫނުގައި މި އެންމެނަށް އަސާސީ މުސާރައިގެ 7% ނަގާ ގޮތަށް. އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ރައްޔިތުން މިހާ ބަލިކަށިވެފައި ވާ ދަނޑިވަޅެއްގައި ލިބޭ އާމްދަނީ މިހާ ކުޑަވެފައި އޮތް ދަނޑިވަޅެއްގައި، މިފަދަ ބޮޑު ޕެންޝަނެއް މުސާރަ އިން ކަނޑާލަން ދިއުމަކީ އެއީ ނުލަބައި ކުރިން ރަނގަޅުކުރަން އެތައް ކަމެއް އަޅުގަނޑުކަން ވެސް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް ނޫން. އެ މުވައްޒަފަކު ރީތި ކަމަކަށް ވަނީ ވިއްޔާ އޭނާ ޕެންޝަނުގެ ގޮތުގައި މުސާރަ އިން ބައެއް ކަނޑާލެވިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް އޭނާ ނޫނީ ހާލަތުގައި މުސާރަ އިން ބައެއް ކަނޑާލާފައި މި ހިނދަކަށް ބަލާއިރުގައި ވެސް އަދި ރަނގަޅު ކަމެއް ނޫން. އާދެ، މި ޤައުމުގައި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ މިސާލަކަށް އުމުރުން 60 އަހަރުގެ މީހަކު ނުވަތަ އުމުރުން 62 އަހަރުވެފައި ވާ މީހަކަށް ވަޒީފާ އެއް ލިބި އޭނާ އަށް ލިބޭ މުސާރަ އިން 7% ކަނޑަމުން ގޮސް 65 އަހަރުވާއިރު އޭނާގެ ވަޒީފާ އިން ވަކިވެދާނެ. އެހެންކަމުގައި ވަނީ ވިއްޔާ 63 އަހަރުގެ މުވައްޒަފުންގެ ޕެންޝަނުގެ ގޮތުގައި ޖަމާކުރެވިފައި އޮންނާނީ ދެ އަހަރުގެ ފައިސާ. މި 2 އަހަރުގެ ފައިސާ އޮންނައިރު އެއް ފަހަރާ ނެގޭނެ ގޮތެއް ނެތް. އެ ފައިސާ ވެސް މި ނެގޭނީ މިސާލަކަށް 14 އަހަރަށް ބަހާލައިގެން މަހަކަށް ޖެހޭގޮތުން. އޭރު ގޮތުގަނޑަކަށް 500 ރުފިޔާވަރަކުން ވެސް ލިބޭނެ އަދަދެއް. މިހާރު ދައުލަތުން އެބަ ދެއްވާ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އުމުރުން 65 އަހަރުވެއްޖެ ކޮންމެ މީހަކަށް 2000 ރުފިޔާ. އެކަމަކު މި ދަންނަވާ ލާރިކޮޅު 2000 ރުފިޔާއަކުން ވެސް މަދުވާނެ. އެހެންވީމާ، އޮންނަނީކަން ހަމަ ދިޔަތުން ނުވެސް ބޭނުމެއް ނުވާނެ ޕެންޝަނުގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި އޭނާގެ މުސާރަ އިން އެއްވެސް ލާރި އެއް ވެސް ކަނޑަވޭނެކަމަކަށް. އެއީ އޭނާ އަށް އެކަމުގެ ސަބަބުން ފައިދާ އެއް ނުލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، އޭނާގެ މުސާރަ އިން ކަނޑައިގެންދާ އޭނާގެ ޙައްޤު އޭނާ އަށް ފައިދާކުރާ ކުރުގައި ވާނަމަ. ހަމަ އެ ގޮތުން އުމުރުން ތިރީހަކަށް އަހަރުގެ މީހަކަށް ވަޒީފާ ލިބި 35 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާ، 35 އަހަރުގައި އޭނާގެ ވަޒީފާ އިން ވަކިވެދާނެ. 5 އަހަރުގެ ޕެންޝަނުގެ ފައިސާ އެއް ޖަމާވެފައި ހުންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް އޭނާ އަށް މި ފައިސާގެ ބޭނުންކުރެވޭނީ ނުވަތަ އެ ފައިސާ އިން އެއްކޮށް ލިބޭނީ އޭނާގެ އުމުރުން 65 އަހަރުވީމާ. އޭގެ ކުރީގައި އޭނާއަކަށް އެއިން އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، އޭނާ އަށް ވެސް އެއީ އެކަމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ވަރަށް ބޮޑު ތަކުލީފަކަށް ވަނީ. އޭނާގެ މުސާރަ އިން ބޭނުންނުކުރެވޭ ފަދަ ގޮތެއްގައި ފައިސާތަކެއް ރައްކާކުރެވިފައި ހުންނާނީ ނުވަތަ ފައިސާތަކެއް ބަންދުކުރެވިފައި ހުންނާނީ. އެހެންނޫނީ ކުރީގައި ޕްރޮވިޑެންޓް ފަންޑު އޮންނަ އުސޫލުން މި ސުވާލު ވެސް ތަޢާރަފުކުރެވުނު އުޅޭ ކަމަށް ވާ ނަމަވެސް އެކަމުގެ ސަބަބުން ފައިދާތަކެއް އޮވެއެވެ. މިދެންނެވި ޕްރޮވިޑެންޓް ފަންޑުގައި މި އެންމެނަށް ވަކި މުއްދަތަކުގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ނަގަން ބޭނުންވެއްޖެ

ކަމުގައި ވާ ނަމަ ސަރުކާރުން ޖަމާކުރި ފައިސާ އާއި އަދި އޭނާގެ މުސާރައިން ކެނޑޭ ފައިސާއާ ދެބައި އެއްކޮށް ވެސް އޭނާ އަށް ނުލިބޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް. އެކަމަކު އޭގައި އާންމު މުއްދަތަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ފައިސާ ނަގަން އުޅެނީކަމުގައި ވި ނަމަވެސް އޮންނަނީ ހަމަ އެ ޖަމާކުރި ފައިސާތަކުގެ އެކަން ނުވޭ. މިގޮތު މި ފައިސާ އަޔާ މިގޮތު ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މި ކަނޑައެޅުނު ފައިސާ އަޔާ ކޮންމެ ފަދަ ހާލަތެއް ކަމުގައި ވި ނަމަވެސް އެހެން ކަމަކަށް ނުކުރެވޭ ފައިސާ އެއް ނޫން. އެހެން ބޭނުންކުރެވޭ ފައިސާ އެއް ނޫން. ދެން ފަދަ ފަދަކަން ޕެންޝަނާ ބެހޭ ފައިސާ އޭނާގެ މުސާރައިން ކެނޑެމުންދާއިރު މުސާރައިން ކެނޑޭ ކަން ފައިސާ ދެން މިޔަނުގަނަކަން ނަގާ. މި ފައިސާ ހުރެން ބަލަހައްޓާއިރުގައި އެކަމަށް ދައްކާނެ ހައްލެއް ވެސް އޭނާގެ އަތުގައި ނުވޭ. އެކަމާ ކުރެވެން ސޮލިއުޝަނާ ހިސާބު ވެސް، އޭނާގެ މުސާރައިން މިގޮތަށް ކެނޑެއްޖެ ކަމަށް ބާރުއަޅައިދެނީ ސޮލިއުޝަނާ ހިސާބު ވެސް ޕެންޝަންތަކުގެ. އެހެންވީމާ، އޭނާ ނިކަމެތިވެގެން ވެސް މި ފައިސާ ހުރެން ބަލައިލުމެއް ކަމުގައި ވަނީ ވިއްޔާ އޭނާގެ ތަރިކައިގެ އަނގަބޮލުން މި ފައިސާ ހިފޭނެ ދަރީ އުނދަގޫ ގޮތްތަކަށް މީހުން މި ގޮތުން ހިނގައި އަރާ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މި ފައިސާ ޖަމާވެފައި ހުންނަ ފައިސާ އިން އެހެން ނެ ހިނދުން ބޭނުންވާ ކަމެއް ކުރުވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ޖަމާކުރުމުގެ ފައިސާ އެއް ކަމުގައި ވާ ނަމަ ވެސް އެއްގޮތް ދަނޑިވަޅު. ކުރީގެ ޕްރޮވިޑެންޓް ފަންޑުގެ ފައިސާ މި އޮންނަނީ، (ވޮލަންޓަރީ ކޮންޓްރިބިއުޝަން) މި ފައިސާގެ ތެރެއިން ޖަމާކުރާ ފައިސާ އޭގެ ކުރިޔަށް ހިފަން ތަނަކަށް ޕޮލިސީއަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ ކަމުގައި ވީ ނަމަ، އެ ފައިސާގެ ބޭނުންކުރެވިދާނެ. ހަމަ އެ ގޮތަށް އަދި ބަދަލު ބޭރުފަރާތަށް ބަސްކުރެވޭ ތަނަވަސްކަމާއި ނިގުރަފައި ވާ ނަމަ، އެ ފައިސާ ނަގައިގެން އެއިން ބޭނުން ވެސް ކުރެވިދާނެ. އަދި އެހެނަސް އެނގޭ އެހެން ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް ވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެ. އެކަމަކު ޕެންޝަނުގެ ފައިސާ އަޔާ މިއިން އެއްވެސް ގޮތަކަށް އެއްވެސް ދަރިފުޅަކަށް ނުވޭ ކަމަކަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާ އެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ވެސް އުސޫލެއް މި ފައިސާ ނުގެނޭ ހަމަޖެހިފައި އޮންނަންޖެހޭ. އެހެންނޫން ކަމުގައި ވެސް ވެއްޓޭ އުދާޔާ ދުވަހު ނުލައި މި ފައިސާ ޕެންޝަނުގެ ޖަމާގައި ކޮންމެ ދިއުމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ދަރަޖަމިގައި ފަރާތްތަކައި ވެސް ފަސޭހަވުމުގެ ޖަމާއި ނޫން. އެހެންވީމާ، މި ފަރާތުގައި އިސްލާހުކުރުމަށް އަދި މިންވަރު ވެސް އެދިފައި ވާ ނަމަ ވެސް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ހިނގުމަށް. އެހެންވީމާ، މި ދާއިރާގައި ކޮންނަގެ ބެހެން ދަރަޖަ. އެހެންނަމަވެސް މި ހިނދު އަދި މި ޤާނޫނުގެ ތެރެއިން އިސްލާހު ވާ އިސްލާހަކީ ވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ އިސްލާހެއް ކަމަށް ވެސް މި އިސްލާހު މަޖިލިސް ބަދަލުގައި ގެންގުޅެ މި އިސްލާހު ދަރަޖަ ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަތައް ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރަށްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم• ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމަށް ހުށަހެޅިފައި މި ވަނީ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނާ ގުޅޭ ގޮތުން އެކިއެކި ބޭބޭފުޅުން އެކި ކުންފުނިތަކުން އެކިއެކި މަދަނީ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން ވެސް ކަންބޮޑުވުން މީގެ ކުރިން ވެސް ފާޅުކޮށްފައިވާ މި ދަނޑިވަޅުގަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނު ހިނގާތާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކެއް ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި ހުރިކަން. އަދި ޕެންޝަނާ ބެހޭ އޮޅުން އެކިއެކި މަޢުލޫމާތު ދެއްވާއިރުގައި ވެސް މީގައި އެކިއެކި ކަންތައްތަކެއް ހުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވުނީ. ދަޢުލަތުގެ ހަރަކާތް މި މުއައްސަސާގެ ވެސް ހަރަދުތައް އެއީ މި ކޮންމެވެސް ހިސާބަކުން އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރެއްގައި މައްސަލަތަކެއް ދިމާވާނެކަން. އޭގެ އެއް ކަމަކީ މި ޤާނޫނުގައި އެކިއެކި މާއްދާތަކުގެ އެކި ގޮތްގޮތަށް މާނަކުރެވޭ، މި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް ބައިވެރިވާނެތޯ ނުވަތަ ނުވާނެތޯ އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގެ ފުރުޞަތުގައި ބަހުސްކުރިން. އެހެންނަމަވެސް އެއީ ނަހަމަޖެހުމެއް ވީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާން މަޖުބޫރުވުން. އަޅުގަނޑުމެން މި ދީ މިހާރު ބައިވެރިވެގެން. އާދެ، ދެން އަސްލުކަމަކީ މި ދިމާވީ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިފާފައި އޮތްގޮތުން މިހާރު ބައިވެރިވާނީ ދިވެހި ރައްޔިތުންތޯ، މި ރާއްޖޭގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ އެންމެހާ މީހުންތޯ؟ ބޭރު މީހުން އެކުލެވިގެން. އެހެންނަމަވެސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުންވެސް މިހާރު ކުރިންވެސް ދުވަސްކޮޅަކު ބޭރު މީހުން ބައިވެރިކުރުން ފަސްކޮށްލިޔަ. އާދެ، ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން ވެސް އެ ވިދާޅުވެއްޖެ ވަރަށް ހުއްޓުވާލުމަށް ވަރަސް ނުޖެހޭ މިންވަރަކާއި ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާ ނެތް. އަދި އެހެންވީމާ، މިއީ މަޞްލަޙަތަކީ އެ ކަމުން އަދި ދޫކުރެވޭ. އެކަށީގެންވާ ބާރު ކަނޑައަޅައިގެން ދެނެގަނެވޭ އެންމެ ކޮންކަމެއް ދިމާވާނަމަ މި ކަން ޕެންޝަނުގެ ގެނެސް ކަންކަން ކުރެވިދާނެ އެ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ތާއީދުކުރާ ކަމެއް. އިންސާފުން ހަނދާން ބަލައިލާއިރު މި ކަމުގައި މީހާ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން އަދުލުއިންސާފުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ޤާނޫނުގައި ކަން ދިރިއުޅުން ކަނޑައަޅާފައި ޕެންޝަން ބަޔަކަށް ކަމެއް ދިރިއުޅުމަށް އެއްވަރުގެ އެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވިސްނާލާފައި ކަރުދާހެއް މިންގަނޑުވެސް އިންސާފުކުރާ ޤާނޫނުތަކުގައި ނަރަހާ، ޕެންޝަން ނުލިބި މިއަދު ހިސާބުން އެއްސަ ހާ ހިސާބުކުރަނީ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުން އެކިއެކި ގޮތަކަށް، ޕެންޝަން ކަނޑައެޅުން މި ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ އޭގެ މައްސަލަތަކެއް ހުންނާނެކަން. އެ މައްސަލަތަކާ ދިރާސާކުރުމަށް ޤާނޫނު ހެދި މަޖިލީހަށް ހަމަޖެހިފައި ހުރި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހެޅިކަން ކިޔައިދެން. އާދެ، ޕެންޝަން އޭ ހިއްސާކުރާނެ ބަޔާއި އިޢްލާން. މިހާރު މި ޤާނޫނު މުއްދަތުން އެއްމެން ކަންކަނުގެ އޭގެ ސަބަބަކީ، ޕެންޝަން ސްކީމު މިހާރު އެ ހިނގަނީ ގޮތަށް ކުރިއަށް ޕެންޝަން ސްކީމު ކުރިއަށް ހިނގައިދާނެ. އެއީ މަޖުބޫރުކުރާ ނޫން، މި ޕެންޝަންގައި ބައިވެރިވާކަށް ކަމަށް ބައިވެރިވާނީ. ކަމަށް އަދި ބައިވެރިވުމަށް އެކަށް ބައިވެރިވާ މި ކަމުގެ ބައިވެރިވުމެއް. މިހާރު މިސާލަކަށް ޕެންޝަން ބެހޭ ޤާނޫނު އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނު އެކުލަވައިލާފައި އިސްލާހު މިހާރު މުއްދަތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ ކަންނޭނގޭ މި ޤާނޫނު މަރުޙަލާގައި މިއަދު ގޮތުން މިހާރު

ބައިވެރިވާންޖެހޭނީ، ބައިވެރިކުރުވޭނީ މިކަމުގައި ބޭނުންވާ ހަމައެކަނި ދިވެހި ދަރިވަރުން. ކޮންޕިއުޓަރާއި، މަދަރުސީ ޖަމުޢިއްޔާތަކާއި އަދި އެހެން ބޭފުޅުންގެ ވެސް ކަންބޮޑުވުން، ބޭރު މީހުން މީގެން ނަފާ ލިބެން އެބަދޭ. އެއީ ދިވެހި ދަރިވަރުން މީގައި ބައިވެރިވާން ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް މީގައި އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް ވެސް އެބަޖެހޭ ވިސްނާލަން. އާދެ، އިއްޔެގެ ދުވަސްވަރުގެ ކަންބޮޑުވުން މި ބިލުގައި އެބަހުރި. މި ބިލު އެބަޖެހޭ ކާމިޔާބުކޮށް ގެންގޮސްގެން އިސްލާހުކުރަން. ހަމަހަމަކަން ޤާނޫނުގެ ތަސްދީޤުކުރި އެއަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން މީގައި ހުރިހާ ދަރިވަރަކާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވެސް ދަންނަ ހަޤީޤަތެއް. ޕްރިންސިޕަލް ބައި ޤާނޫނުގައި ވެސް އެ މަޢުލޫމާތު އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ކުރިން ދެންނެވިހެން ވެސް ކަނޑައަޅާ ބިލުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރި ޤާނޫނުތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީގެ ފިޔަވަޅު ޒަމާނީ ވަސީލަތްތަކުން މި މުޅި ނިޒާމު ހަރަކާތްތެރިވެގެން ހިނގައިދާނެ. މިއަދު މިކަން އެބަދޭ ވަރަށް ހަރުދަނާކޮށް. ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކުން ވެސް، އަދި ސިޔާސީ ބައިވެރިވުން ވެސް، މި ދަރިވަރުންގެ މަޢުލޫމާތު މިއަދު މި ނިޒާމުގައި ބައިވެރިވެގެން އެބަދޭ. ވޮލަންޓިއަރު ދީގެ ޖަގަހައި އަޅުގަނޑު ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅި ދިނުމާއި ނުހާ މިހެން ވެސް މިކަން ނުކުރެވޭ. އެކަމަށް ބިނާކޮށް ބަހުރެ ނަތީ. އެކަން ހާދަ ގާތް ވެސް ނެތް. އާދެ، އެއްނިސްބަތެއްގައި މި ކުރިމަތިލާ ގޮތަށް ދެމިގެންދާ ސަރުކާރުގެ ބަދަލުގައި ވިދާޅުވި ނަޒަރެއް މި ކަނޑައެޅޭ ބަދަލު ދަށުން މާލިއްޔަތު. އާދެ، ދަރުމަވަންތަ ބަދަލު، އިޤްތިޞާދީ މަސައްކަތުގެ، އިބްތިދާއީ މަދަރަސާތަކުގެ ތަޢުލީމީ ނިޒާމުތަކާއި ހުރި ކާމިޔާބު ވުޒާރާތަކަށް އަދި މި ދާއިރާ، އެކިއެކި ދާއިރާތަކުގެ ވެސް މި އިޤްތިޞާދީ ބައިވެރިވުމުގެ ވެސް ހުރި ސަބަބުތައް ދަރިވަރުންނަށް ދިމާވާ ދަރަޖައެއް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް މި އިޤްތިޞާދީ ފަރާތްތަކުން ހޯދޭނެ ހަރަކާތްތައް މިއަދު ޤާނޫނަށް ބޭނުމީ ހަރަކާތްތެރިކުރުވުމަށް. އެކަން ފުރިހަމަކޮށް ދެވޭނެ މިކަމާ ދިމާވާ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅި ދިނުމުގެ ހަރަކާތްތަކުގެ ވެސް، ތަޢުލީމީ ފަރާތްތައް ހޯދުމަށް މި އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުތަކަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންޖެހޭ. އޭގެ އިތުރުން ބަދަލުތައް ދާއިރާތަކުގައި މިފަދަ ޤާނޫނުތައް ސަރުކާރުގެ ބަދަލުގައި ނޫނީ ފަރާތްތަކުގެ ދަށުން އަމަލުކުރުމުގެ ބައިވެރިވުމެއް ދެކެވަކިއަށް. މި ޤާނޫނަށް ހަރަކާތްތެރިވެ ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ހަމަހަމަ ވެސް ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު މިއަދު ހަމަ މިފަދަ ފަރާތްތަކަށް މަސައްކަތް ކުރާ ވެސް ކުރިމަތިލެވޭ. ސަބަބަކީ ޤާނޫނުގައި ފޯރުކޮށްދޭ އެކަމުގެ ސަރަޙައްދުތަކުގެ ފަރާތްތަކުން ދަރިވަރުން. އަދި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވެސް 100 އާއި ދެމެދު ކަނޑައެޅި ތަޢުލީމު ދިނުމަށް ތަފާތު ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން މުހިއްމު. މީގެ ބަދަލުގައި މި ބައިވެރިވުމުގައި ސިޔާސަތުގެ ވެސް އަދި ޝަރުޢީ ނިޒާމު ފަރާތްތަކުން ބޭނުންވާ ދިރާސާގެ ޤާނޫނީ އިޤްތިޞާދީ ފަރާތްތައް ބޭނުމީ މިކަމަށް ކުރުވެސް އިޤްތިޞާދީ ފަރާތްތަކުން ބޭނުމަކީ. އަދި ގޮތްތައް މިކަމަށް ހަމަޖެހޭ ޤާނޫނީ ބަދަލުތައް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ކަނޑައެޅޭ ހަރަކާތްތަކުގެ ބަދަލުތަކެއް. އަދި ސިޔާސީ ނިޒާމުގެ ބަދަލުގެ ފަރާތްތަކުގެ އެކި ޤާނޫނީ ދާއިރާތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ވެސް މި ދަރިވަރުން ޤާނޫނީ އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމު އެކު. އަދި ސިޔާސަތު ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތައް ހަމަޖެހުމަށް، އެކަމާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ހާލަތު ވެސް މި ދަރިވަރުން ޤާނޫނީ އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމު އެކު. އަދި ގުޅުން މި ދަރިވަރުން ސިޔާސީ ޝަރުޢީ ބަދަލުގައި ޤާނޫނީ ވަޒީފާތަކުގެ މި ސިޔާސަތުތަކުގެ ޤާނޫނީ ބަދަލުތައް ކަނޑައެޅި ކުރިޔަށް ހަމަޖެއްސޭނެ ފަރާތްތަކުގެ ވެސް މި ދަރިވަރުން ޤާނޫނީ އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމު އެކު. އެހެންވީމާ، ފަރާތް ބޭނުން ބަދަލުތަކާއި އިތުރު ކުރިޔަށް މި ޤާނޫނު މި ފަރާތް ބޭނުމަކީ ބަދަލު. އެއީ ދަރިވަރުން ބޭނުމީ ބަދަލު. އެހެންވީމާ، މި ބަދަލު އެކުއެކީގައި ކުރިޔަށް

މުއައްސަސާތައް އެކަހެރިވެ ތަރުތީބުކުރުވުމުގައި ހިންގުމުންދާއިރުގައި މައްސަލަތަކުގެ ނުކުންނަނީ. ޝޫރުން ހަރަން މިހާރު

މި ރީތި އަތޮޅުވެރިން އެ ހުރިހާ މައްސަލަތަކުގައި އެ ބޭފުޅުން ވަރަކަށްވެސް، އެކަން ކަމުގައި އިސްތިޢުފާ ދިނުން އެއްގޮތަށް

މިނިވަން މުއައްސަސާތައް އޮންނަ ތަނަކަށް ހިންގުމުގެ ބާރު މި ޤާނޫނީ އަތޮޅުވެރިން ހަދާ ޝޫރާކުރުން. އާދެ، މި

މުއައްސަސާތަކުގައި އަތޮޅުވެރިންނަށް އޮންނަ ތަނަކަށް ބޭނުންކުރި ރިޔާސީ ބާރުތަކުގައި ކަން ނުކުރެވޭ ނަމަ

ޝޫރާއަށްވެސް އަތޮޅުވެރިންނަށް މަޖިލީހެއް އެ ބާރުތައް ވަކިކުރެވޭ. އާދެ، މިހާރު ކޮމިޝަނަށް، ޖުޑިޝަލް ބާރު

ހުރީގައި ރިޔާސީ ބާރުތަކުން ނުވަތަ އެއް މަޖިލީހުގެ އިސްލާމީ އުޅޭ ސަރުކާރުން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ކުރިއަށް

ބައްޓަން ނުވަތަ އޮފީސް ޖީލުން ބައްޓަނެއް ނު ސަރުކާރުން ބައްޓަން ނިކަމެ ބާރު ކޮމިޓީ އެއީ. އެ ވަކި

ގަވާއިދު ޝޫރާގައި އޮފީހެއް އެކަންކަން އޮތް ގަވާއިދު ކުރެއްވި އެ ޢަމަލު. އެހެންވީމާ، އެ ގަވައިދު އާ ވަކަރު ދިރުމަކާ އެއް

ވަރަށް ދެރަކަމެއް. ބަދަލުކުރުމަކީ ވަރަށް ބޮޑު ޢަމަލު. އާދެ، މަޖިލީހާ އަތޮޅުވެރިންނަށް މިހާރު ބަލައިގަންނަން

ދަތިކަމުގައި ވީ ނަހަމަ މަޖިލީހާ މިހާރު ވަރަށް ބޮޑު ފުރުޞަތުތައް ކަމެއް. އިޞްލާޙުތަށް ރައީސުން

އޮންނަވާއިގަންނަވާ މި ރައްޔިތުގައި ޤާނޫނު ހިންގުމަށް އެއް ރާއްޖޭ ޤަވާޢިދުތަކުން މީގެ ކުރީގެ. ރައީސް އިންތިޚާބަ

ދިމާކުރި ފުރުޞަތުތަކާއި އަތޮޅުވެރިން ބެލެހެއްޓުމުގެ އެ ފުރުޞަތުތަކަށް ބައްޓަން ފެށިގެން އަދި ކުރީގެ ރައީސް އިންތިޚާބު

ދިމާކުރި، ބައިވަރުބައިވަރު ރާއްޖޭ ދެމެ. ޤާނޫނީކަން މިހާރު އެބައުޅޭ އޮފީ.އޮފީ.ހެ އިން އެކަން އަތޮޅުވެރިންނަށް

ސާފުވާން. އާދެ، އޭގެ ސަބަބުން މިހާރު އަތޮޅުވެރިން ރާއްޖޭ ގިނަވެ، އިންތިޚާބު ހައްދުކުރި، މިހާރު

އަތޮޅުވެރިންނަށް ރަޙްމަތްތެރި މި ގަބޫލުކުރާ ޚިދުމަތްތަކުގެ ގަބޫލުކުރަނީ މި އޮފީހުގައި އެއީ ވަޒީފާތަކުގެ ރަޙްމަތްތެރިކަމެއް.

ހަމަ އެއާއެކު އެހެނިހެން މިނިސްޓްރީ ބޭނުމީ ބަދަލުތަކުގެ ވަޒީފާގައި ސަރުކާރު ހަމަޖެހި، އޮންނަ ފުރުޞަތު ކުރަންޖެހުން

ކަމަށް ރާއްޖޭ ޤާނޫނުކުރުން. މަދު ދު ވަގުތުގެ ވަޒީފާގައި ޤާނޫނުތަކުގައި ހުއްޓުވި. އެހެންނަމަ ޖީބީ ވިއްކައިގެން ރާއްޖޭ ނަގާ

ސަރުކާރު ހިންގުމަށްފަހު އެކަން ވެސް ހުއްޓުވި. ދެން، މިކަރުގައި ކަމަށް ޝޫރާވެ އިން ފަހުގެ ހުރިއިގެން ދަތިތަކު

ހިންގުން. އެއީ ދިނުމުގައި މަރުޙަލާގައި އެތި ހުރިހާ ފެއްތުމުގައި އެކަން ކުރާ ގޮތް. އެކަން އެ ވަރަށް ކުރަމުން

ސަރުކާރު ހިންގުމުން މި ދަނީ. އަތޮޅުވެރިންނަށް އޮންނަނީ އިންޑި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ބަޖެޓް

ހުށަހަޅަމުންދާއިރުގައި ކޮންމެ ފޮނުވުން މިނިސްޓަރުގެ ވެސް ވިދާޅުވާން ވަރަށް އަދަދު ބާރުވާއި ޝޫރާސް އެކި

ނަގަން ގެއްލުން. ޝޫރާސްއާ ނުވާ ދިނުނު އިން ނަމާ އެއްވެސް ފައިސާގެ މަޖިލީހުގައި އެއީ. އެކަމަށް، ޝޫރާސްގެ

ނަގާ ދުވަހުގެ ނުވާ 30 އަހަރު ވީއިރުވެސް. އެއީ ޔައުމިއްޔާ. ވެރިކަން ދުވަހުގެ ރައީސްކަމުގައި ވެރިކަމުގެ ފަހަރު ހުރިހާ

ވެރިޔާރިވެރިން ވެސް ޖެހި ދައްކާ. އެއީ ސިޔާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިންތިޚާބަށް. އެހެންވީމާ، ތިމަންނާމެންގެ

އަމިއްލަ ޖީބަށް ބޭނުމަކުރަނީ، ތިމަންނަމެންގެ ފައިސާ އިންތިޚާބު ބޭނުމަކުރީ ދިއުން ހުއްޓުވުމަކަށް ނުވެނުވޭ.

އެކަމަށް އޮފީގައި ރީތި ވެރިން ވެސް މަޖީބުރުކުރާކަށް ނުކުރޭ. އެހެންވީމަ، އެކަން އެ ގޮތަށް ނުވާ ޤާނޫނީ. އެ ދުވަހު

ޝޫރާގެ ނިޒާމް ގައިމުކުރެވޭގޮތް ދިނުމާގެ އެހެން ވަޒީފާތަކާއި ތަރައްޤީވާ ބިނައިން އަތޮޅުވެރިން އެކަން ބަލައިގެން

އެކަން ކުރެވުނު ނަމަ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ތިބޭނީ ވަރަށް ކުރީގަ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އެކަން ނުކުރެވި މި އޮތީ އަޅުގަނޑު މިދެންނެވިހެން ވެރިކަމުން ވެރިކަން ދެމެހެއްޓުމަށް ބަލައި މަދު ވިޔަފާރިވެރިންކަމުގައި އެކަން ކުރީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން މި އުޅޭ ކަމަކީ ރައްޔިތުންނާއި ސަރުކާރާއި ވިޔަފާރިވެރިން ބައިވެރިވެގެން ވިޔަފާރިކޮށްގެން ލިބޭ އާމްދަނީއަކުން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތް ހިންގުން، ސަރުކާރު ހިންގުން. އާދެ، ސަރުކާރު ހަވާލުވެ އެންމެ ފުރަތަމަ ކުރަންޖެހުން އެއް ކަމަކީ، ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކާއި އެކަން ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ގަހުސި ފައިސާ ގާތްކުރުން ހުއްޓުވަން. އަދި އާއްމުކޮށްލައިގެން ކަސްޓަމް ޑިރެކްޓަރުން ލިންކަމަދު އެކައުންޓު ރަޖަރާއިހެން ފައިސާ ދޫކުރަމުން ނުވަތަ އިންޑިޔާ އަދި ވައްކަމުގެ މައްސަލަ، ކޮރަޕްޝަނުގެ މައްސަލަ ހިނގަމުން ދިޔަ ކަންތައްތައް ހުއްޓުވައި، އެއް މިނިސްޓްރީއެއްގައި ދަރަރަން އެއް އެކައުންޓެއްގައި ދަރަރަން ފައިސާ ދޫކޮށްލައި ދިއުން. އެއީ އެމުން ވަރަށް ދިރިއުޅުމަށް ވިޔަފާރިކުރި އެތަކެއް، އިބްރާހީމް މުހައްމަދު ސާލިހް ކަންބޮޑުވަމުން މިދިޔަ ފަހު އަހަރުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަނި، މި ބޮޑެތި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވުނު ހިސާބުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަޖެޓްގެ ދަރަނި ހުރިހާ ބަޔަކު އެކަނި ބަޔަކު ހުރިހާ އެކަން ކުރަމުން މި ދެކެވެނީ ދަރަނި ބޮޑުވަމުން ދިޔުމުގައި. އަޅުގަނޑުމެން ކަށަވަރުކޮށް ދެން ހުރި ބޮޑު ފަރާތަކުން ހަމަ އެކަނި ނުވާނެ. ހިނދުކޮޅަކަށް ބަލައިލާއިރު ދެ އަހަރު މަސައްކަތް ކޮށް، އަޅުގަނޑުމެން ޖަހާލި ބޮޑެތި ވައްކަން ހިނގާ ބަޔަކު، ހަމަ މިހާރު ފަސް ކަމެއް ހިނގާ.

އަޅުގަނޑުމެން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ކަލޭގެފާނު! ކަރަމް އައްޑޫއަށް ބޭނުނީ. އެއްޗެއް ހަމަ ބެލީ ދެކި ހަމަ. ނިވިރާކަމު ބާލިއާ ފަސް ހަރުކުރެވުނީ. ހަމަ ރަނގަޅު ފަހު ސަރުކާރު ހިނގާ އެއް މުޅި. އާމިއްސަ ނުހަރި ފަހު ސަރުކާރު ހިނގާ އަހަރު މުޅި. ދުރު ކަންނޫނެއްތޯ؟ އާމިއްސަ ނުހަރި ސަރުކާރު ހިނގާ އަހަރު މުޅި. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައެއްޗަށް ފައިސާ ދިނުން އިހަށް ކުރަނީ. މިއީ ލިބެން ނުހައްގު ނިވަލު ފަހު ހިނގާ މިޤާއިމުވާ ސަރުކާރު އިދާރާގެ ވާހަކަ އެއް ނިކުތުތޯ އިނގޭތޯ. ވިރާދޭގެ ލިބޭބަލާ ބޭނުން ރައްކާ ކަންމަނާކަމުގެ ފަހު ވިދާޅުވި. އަޅުގަނޑުމެން، ހަހ. އިން ފެނުނީ އަހަރުން ހަގައިން ހަމަ މަރާރު ހިނގާ ކަންތައްތައް ފަހު ފައިސާ ބަދަލުކުރަން ހިނގާ. އަޅުގަނޑުމެން، އެކަންކަން ޒާތުގައި ތިއްބަވާ ނުކުންނަން، ނުކުތީ. އަޅުގަނޑުމެން، މަރާރު ވާ ކަލޭ ޒަޢީމުއްސާލިހީ މިރުތަބާ ރައްޔިތުން އެއްކޮށް ވާނުކަމާއި ޖުމުހޫރިއްޔާގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްޤީން ތިރިކޮށް މި ބިރު. އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ރައްޔިތުން ޖުމުހޫރިއްޔާގެ ޒިންމާ އުފުލުން ނުވާނެ. އަހަރެންނަކީ ޖުމުހޫރިއްޔާގެ ރައްޔިތުން، ޒިންމާ ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން ޖުމުހޫރިއްޔާގެ ނަފުސު. އަޅުގަނޑުމެން، މި ހިތާ ކަލޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ފުރުސަތު. ދެން ސަރުކާރުން ޖީ ކަނޑައެޅިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން، މި ސަބަބުތަކަށް ޒިންމާ ބޮޑު ޙައްޤު ތަރައްޤީ ފަސް، ޒިންމާ މިހާ ހިސާބަށް މިއަދު ފަސް. ދެން އިންސާފުގެ މުއައްސަސާ މި ހުރަހަށް ބިލަށް މި އިސްލާމީ ދައުލަތުގެ ޤާނޫނުތަކާއި ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް. ކުރިއަށް ދަނީ އަޅުގަނޑުމެން ދެވަނަ ފަހަރަށް ވިސްނައި، މިގޮތަށް ހުރި މަޖިލީހަށް ތަފާތު ފުރުސަތު ވިސްނުމެއްގެ ފުރުސަތުއަކީ ބޭނުންކޮށްގެން ބޭނުންކުރެވޭ ވަރު ކުރިއަށް ބޭނުންކުރާނެ މިގޮތް އަށްވަނަ ބަދަލުތަކަށް ބަދު ފެސްޓިވަލްގެ އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ހުށަހަޅާ ރައްޔިތުންނަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ވަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އާދެ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް .. ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލެއް މިމަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވިކަމަށްޓަކައި ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުއަދާކުރަން. އާދެ، މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމުން އެ މަނިކުފާނު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުގައި، ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި ބައިވަރު އިޞްލާޙީ ކަމަކަށް ހުރުމާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކަވާފައި ވަނީ. ހަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުން މިއަދު ދިމާ ހާލަތަށް ބަލާއިރު މި އިސްލާހަކީ ބަލައިގަތުން ހަމަ އެންމެ ރަނގަޅު އިސްލާހެއް. ދެން ޕެންޝަނާ ގުޅޭ ގޮތުން މިކަހަލަ ގުޅުންހުރި އެހެނިހެން ދާއިރާތަކުގެ ވާހަކަތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، އިޤްތިޞާދީ ކަންކަމުގެ ކަމުގައި އަހަރުތަކަކީ ޕެންޝަން މުޅި ސިސްޓަމް ފެށިގެން ކަމަކީ ވެސް ބައެއް ފާހަގަކޮށްލަން ވާހަކަދައްކަމުން އެބަ ދަނީ. ވާހަކައިގެ ބުރަދަނޑަށް ދިފާޢުގެ ވާހަކައިގައި ވެސް ޢައްޔަނުކުރެވޭ އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، ބަޖެޓުގައި މިހެން ވާންޖެހިފައި މި އޮތީ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ މިއަދު ހާލަތަށް ރިޢާޔަތްތެރިވެފައި މި ކަންތަކުގައި ޚަރަދުތަކެއް ބަލައިގަނެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާ ކާބޯތަކެތި، ބަޖެޓު ނިޔަލަށް ކަރުދާސް ބަލަނީ މި ދާއިރާތަކަށް ހޭދަކުރާ ފައިސާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މި ދަނީ. މިގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މިނިވަން ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން ދޫކޮށްލެވޭނެ ފައިސާ ކުރިއަށް ގެންދާއިރު ޕެންޝަން ސިސްޓަމްގެ އެންމެ ހާލަތު ރައްޔިތުންނަށް ފެށޭ ދުވަހު ބައިވެރިވުން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި ބަޖެޓުގައި އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ ވަރަށް ނާޒުކު ހާލަތެއްގައި އެހެންވެގެން މިއަދުގެ ސަރުކާރުން އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތު ތަންފީޒުކުރަމުން ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްގެން މި ދަނީ. އެއްވެސް ދިވެހިއަކަށް ފޯރުކޮށްދެވޭނީ ޖުމްލަ ޢާއިލާގެ އަދި ކަމަށް ހަމައެކަނި މިއަދު ބަޖެޓުން މިކަހަލަ ކަމެއް ޙަރަދުކުރުމަށް ފުރުޞަތެއް ނެތް ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ޕެންޝަނުގެ ސިސްޓަމް ބަދަލުކުރުމުގައި ބަޖެޓުން އަދި މިހާރުވެސް ދައުލަތުން ދޭ ފައިސާ ބޮޑުވާނެ. އެހެންވީމާ ޕެންޝަން ފަންޑާ ބެހޭ ގޮތުން އިސްލާހާއި އެކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަން ސިސްޓަމް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ދަށް ހާލަތެއްގައި މި ވަގުތު ބަޖެޓުން ހޭދަކުރާ ފައިސާ ކުޑަކުރުމަށް ބަލަން ޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު އަރާ ބޮޑު ބަޖެޓެއް ނުވާތީ މި ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަން ދީ ފައިސާ ރައްޔިތުންނަށް ދޭން ޖެހޭ. އެހެންވީމާ ސަރުކާރުން ބަޖެޓުގެ ސިޔާސަތަކީ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންނަށް އެކި ގޮތްގޮތުން ފައިދާވާނެ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުން. މިއީ ބަޖެޓަށް ދިމާވެފައިވާ ހާލަތު. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަން ސިސްޓަމް އަދި ޕެންޝަން ފަންޑުގެ ފައިސާ ރައްޔިތުންނަށް ދޭ ގޮތް ބަލައިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރި ބަދަލު ގެނެވޭނެ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާ އޮންނާނެ ގޮތަކަށް މި ބިލު ފާސްވާން. އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތާއީދުކުރަން. މިހާރު މި ޤާނޫނު އަޅުގަނޑުމެން މި ދިރާސާކުރެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދި ސަރުކާރުގެ

ރަޢިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ އެ ބަދަލުގެ ތެރޭގައި އެއްކަލަނިޔާން، އަދިވެސް ސިޔާސީ ވާދަވެރިން ސިޔާސީ ވާދައިގައި ދިމި ތަން. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އުފާކުރަނީ. އެ ސިޔާސީ ވާދަ އޮތުމާ ބޭއްވާލައި މާދަމާގެ މުސްތަޤުބަލުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށްޓަކައި ވޯޓުދޭން ދިމި މިހުންނަ ނޫނުގުން ނަމަވެސް މާދަމާ އެ މިހުންގެ ދަރިންނަށް ފައިދާ ހުރި ގޮތަކަށް މި ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ބަދަލުކުރެވޭނެ ގޮތްތަކަކަށް އިޤްތިޞާދު ބައްޓަންކުރުން މުހިއްމުކަމެއް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ދެކެނީ. އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދިވެސް އެޖެންޑާތައް ފަހަރަކު އިސްލާހުތައް، ފަހަރަކު އިސްލާހުތައް ރައްޔިތުންނަށްޓަކައި، ޤައުމަށްޓަކައި، ދީނަށްޓަކައި ގެންދިޔަން. އެހެންނަމަވެސް، މިގައި އެއްވެސް ކުޑަ އިސްލާހުކުރުން ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދަކަށް ނުވަތަ ތަރައްޤީއަކަށް އަދި ރާއްޖޭގެ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަކަށް ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުމަކަށް ބަދަލެއް ނާންނާނެ. އެހެންވީމާ، މުއްސަނދިވެރިން ހުރިހާ ކަމެއްވެސް ދިރިއުޅުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ބާއްވާލާނަން. އެ ކޮންމެ މި އިސްލާހު ބަޔަކުގެ ދެމުން ދިޔަގޮތް ރަނގަޅުކުރެއްވުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން އެބަޖެހޭ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް މަޤުބޫލުކުރެވިފައި މިއީ ކާމިޔާބު ރައްޔިތުންގެ ރައްޔިތުންނަށް، އެއީ ވިސްނާވަންޖެހޭ ކަމެއް. ހަމަ ގައިމުވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން މި ފާހާގައި އޮތް ތެރެއިގައި 2013، 14، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް މުއްސަނދިކަން ފެނިއްޖައްޔާ ރައްޔިތުންގެ ޝަރުކާ އެއް ސުވާލެއް ނުކުރާނެ ފެންސަފަން ސްޓޭޖުގައި ބައިވެރިވާކަން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ ރަޢިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި މި ޤައުމަކީ އައި ބަދަލުގެ ތެރޭގައި މިހާ ހާލަތުން މިއަދު އެލަކުއި ރައްޔިތުން ސުވާލުކުރާނެ މިގައި ބައިވެރިވާނެފަދަ، ނުރަކާ މިއީ އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކަށް ފެސް ރައްޔިތުން އެބަ ބުނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިގައި ވަކި ކަމެއް މިއަދު ދަންނަވާލަން ނެތީން ފާލަމަކަށް. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ޖިންސާދެރަކަމާ އެކު ކޮމީ ސްޓޭޖުގައި މިކަމަށް ރިޔާޢަތްކުރުން އެބަޖެހޭ. ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން އެބަޖެހޭ، މިހާރު އެންމެ ދަށް މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގެ މަސައްކަތް ފެށި އެބަ ކުރަމުން ގެންދޭ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުގެ ޚިދުމަތްގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްކުރާމީހުން ދައުރު އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ ނުކުތަން ވަރަށް ފުރިހަމަ ވަރު އިސްލާހުތައް ވަޒީފާ ވަރުގަދަ ސިވިލްސަރވިސް އިޤްތިޞާދީ އެޖެންޑާ އަދި ހަރަކާތްތައް ގެނބި، ކަލޭ ކުރިން އެންމެ ރަނގަޅުކުރަން ކަމެއް. މި ކުރީން އެމް ހުރިހާ ކަމެއްގެ ފައިދާ ކުރިމަތި މުޅިއަކު ނަގާފައިކަން، އަދި ވިޔަފާރިކަން ނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފޯރުކޮށް ރައްޔިތުންނަށް. އެކަން މިއަދު ޤަބޫލުކުރަމުންދާތީ ބަޔަކު ބާރުވެރިން. އެކަން ފެށި އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާނެ. އެއީ އެކަން ޤަބޫލުކުރާނެ އެއަށް ފުރުސަތު ދިނުން ނޫނިއްޔާ މި ރާއްޖޭގެ ތިބޭނެ ބަދަލުވާކަށް ނޫން. ނަންބަރު ބަދަލުކުރެވިދާނެ. ވިޔަކަން ފެށި ބަދަލުކުރެވިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިވިލްބަލް ބަދަލުނުކުރޭ، އަޅުގަނޑުމެން އިޤްތިޞާދީ އޮޅި އަކު ނުވަތަ، މި ރާއްޖޭ އެއް ނިންނާން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖީ.އެމް.ޕީ ތެރެއިން ފެނުނު އެ މަސްލަހަތު. ހުރި އެއް އޮތް. ސިވިލްބަލް ނޫން. އެކަށް ދިރިއުޅުން އެއްކަލަ ދާ ކަލަން. މިއަދު

ބައްލަވާލައްވާ! އެޖެންޑާގައި ވާހަކަދައްކަން އޮތް ތަރުތީބު. އެމް.ޑީ.ޕީ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގައި އެބައޮތް އަދިވެސް އަންނަން. ޖީ.އާރު.ޕީގައި ނޯޓް، ބޫސް، ބޫސް ހަޅުވާލަން ނަގާނެ ނަމުގެ ވެސް އަޑުގަނޑު ވާހަކަދައްކާއިރު ހުރަސްއަޅަން ވެސް. އެއީ ސިޔާސީ ޖަލްސާ ނުވީމަ ވާ ގޮތް. ސިޔާސީ ޖަލްސާ އޮތީމާ އޮޅިގައި އަންނާނެ. ވަކި މިހާރަކު ނުވާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ވެސް ސިޔާސަތުތަކަށް ފައްޓަން. އާދަރަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެދޭ ތަރައްޤީން ބަލާކަން ބޭނުމެއް ނުވޭ މުޙައްމަދު ނަޝީދުގެ، ހަޖީ ވަޙީދުގެ، މައުމޫނުގެ ފިޔަވަޅުތަކުގައި ހުރިހާ ތަރައްޤީން ބޭނުންވަނީ އެ މީހުންގެ މުސްތަޤްބަލު ބައްޓަންކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ބައްލަވާލައްވާ، މި ރާއްޖޭގެ ވިޔާރުގެ ތަފްސީލު. އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަމާ މި ރާއްޖޭގެ ދަރަނި އޮތް މިންވަރު. އެހެންވީމާ، ވަކި ހިސާބަކުން އެބަޖެހޭ ދައްކާއި ތަރައްޤީން ކިޔާފައި އެ މީހުންގެ ޖީބާ އެއްކަލަ ފިޔަވަޅު އަންނަނީ ދަފްތަރާ ކުރިއަށް، ކޮންމެ ފިޔަވަޅު ހުރި ކަމުގައި ވިޔަސް އެ މީހުންގެ މުސްތަޤްބަލު ވިޔަފާރި ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރަމުންދާތީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، މިފަހަރު އިސްލާޙުކުރެވިގެން ހުރިހާ ކަމެއްގައި ވިޔަސް މުސްތަޤްބަލުގައި ތަރައްޤީ އިސްލާޙެއް ފުރުޞަތު ފެންނަން ވާނެ. މި ބަދަލުތަކުގެ ގެރެންޓީގައި ކިބި ޖީ.އާރު.ޕީގެ ފަންޑުބަރުން މިލާން ޤަވާޢިދުކުރައްވާން 2013ގައި، 2014ގައި މި ރާއްޖޭގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުއައްސަސާތަކުން ވެއްޖެއްޔާ. އެކަން ކުރިޔަށްދާކަން ނޫޅޭ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ބަހުސްކުރާ ޖީޑީޕީގެ ނިސްބަތުން. އެކަން ކުރިމާ ނިސްބަތަށް. މިއަދު ފެނިގެންދާ ސަރުކާރު، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ ދިގު ދިހަ އަހަރެއް ރީ މިހެން. އެ ގޮތް ބަދަލު މި ކުރީ. އެއީ އަޅުގަނޑު ހަނދާން އެބަހުރި. އެ ގޮތް މަޖިލީހުން ތާއީދުކޮށް ބާރުން. މަރުހަބާ އެހެން މިހާރު ޔާމީން. އެހެންވީއްޔާ ބަދަލު. އެހެންވެސް އިންތިޚާބު ހަރަކާތް ވަށައިގެން އެ ވެސް ނުހިއްޓާ. އެކަމަށް ނުކުތް ނޫން ކަމެއް ނުލާ. އެއީ އޮޅޭ އަހަރު ފެށިފަހު އަޅުގަނޑާއި ދުލުން އެހިޔާ. އެއީ އެކަކު ނިމިއްޖޭ އެ ދިރާއި. ފިލާސަން ހަކަށްލެން ވެސް އެކަކު އެއް ފެނިގެން ދިޔައީ. އެ ސިޔާސަތު ގެންދަވަނީ ނޫންތޯ. އެ ސިޔާސަތު ހިންގުމަށް މިހާރު، ދަރިވަރުންގެ ބޭނުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ބަދަލުގެނެސްދިނުމަށް ގަވާއިދު އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުންގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ސިޔާސަތު ފެށިފައި އޮތް ސިޔާސީ ގޮތުން އިސްލާހީ ހަރަކާތްތަކާއި ގުޅިގެން ޚިދުމަތް ދޭ ގޮތް އޮތް ހަމަ ހުރިހާ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި ޤައުމެއްގެ ޝަރުޠުތަކުގައި ދަރިވަރުންގެ އާމްދަނީއާ ގުޅުނު ކޮންމެ ތާރީޚު ކުރިއަށް ދިޔައީ. މިދިޔަ ސަރުކާރުގެ ދުވަސްވަރު ސަރުކާރުން މި ބޮޑުވަޒީރުން ސަރުކާރުގެ އަދަދު ތަކުރާރުކުރަން އަދި މިއަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތު އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުންގެ އެއްވެސް ދުވަހަކު ނުދިޔައީ. މިހާރު ބަލަން އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރުންނަށް ގެނެސްދިން ސިޔާސަތުގެ ގޮތުގައި ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ ފެށުމަށް ކުރިއަރާ މަގުގައި ދަރިވަރުންގެ މާލިއްޔަތު ހުރި ދަރަނިތައް ނިމިގެން ދާނެ ކަމަށް. މި ބަދަލުތަކަކީ މިއަދު ހާސިލުކުރަން އިޤްތިޞާދީ ޙާލަތު ބަދަލުކޮށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އެ ޙާލަތު ދެ ފަރާތުން، މުސްތަޤްބަލު މިއަދު، އިޤްތިޞާދީ ދިރާސާ ވިސްނުމެއް، ސިޔާސަތުތައް އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކިޔާނެ އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް ހޮވުނީ. ކިޔާނެ. އެއީ މައްސަލައެއް ނޫން. މާދަމާ އަން [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޒުބައިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމަށް ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަދި މިފަދަ އިސްލާހެއް ހުށަހެޅުއްވުމަށްޓަކައި އެ މަނިކުފާނަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ، މި އިސްލާހުގެ ތެރޭގައި ހިމަނުއްވާފައި ވާ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް އިސްލާހުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުށަހަޅުއްވުމަކީ ވަރަށް ހިކުމަތްތެރި ވިސްނުންތެރި އަދި އެހާމެ ބޭނުންތެރި އިންސާފުވެރި ހުށަހެޅުމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. މި އިސްލާހުތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުން ހުރި ގޮތް ދަންނަވާލަން. ޕެންޝަން ސިސްޓަމަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާ އަކީ އެމީހެއްގެ އުމުރުން ދުވަސްވީމަ ދޭ ފައިސާއެއްގެ ބަދަލުގައި އެ މިހާރު ފައިސާއަކަށް ބޭނުން ވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ބިޔަ އަދަދެއްގެ ގޮތުގައި އޮތުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. މިސާލަކަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަޒީފާ ފެށިގެން ތިން އަހަރު ފުރުން ގެއްލިއްޖެ ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފައިސާ އެއް ލިބޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް އޮތް ކަމަކަށް، އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ނަފްސުން މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑެއް ޤަބޫލެއް ނުކުރަން. ހަމައެކަނި ޖަމާވެފައި ހުންނާނެ ފައިސާ އެއް [illegible] [illegible] [illegible] މި ޕެންޝަން ސިސްޓަމަށް ޖަމާކުރާ ފައިސާތައް. އެހެން ހިނދެއްގައި އެ ފައިސާތަކަށް ވަރަށް ބޮޑު [illegible]. އުމުރުން 65 އަހަރުވާން ކަމަށް އިންތިޒާރުކޮށްގެން އެ ފައިސާ އެއް ބަހައްޓަކަން [illegible] [illegible] [illegible]. އެ ގޮތުން މި ފުރުސަތު އެބަޖެހޭ ހުޅުވާލެވިފައި އޮންނަން. ވީމާ، މި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު އިސްލާހުގެ ގޮތުގައި ދަންނަވާލަމުން ދެއްވި ފުރުސަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް ހުށަހަޅުއްވާފައި ވާ އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ އިސްލާހެއް ނޫން. އަދި އެ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވައިގެން އެ ބޭފުޅާ [illegible] ޕެންޝަނާ ބެހޭ އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑުގަކަން އެ ވިދާޅުވި [illegible] ބަސްކޮޅާ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހަރުކަށި އިޚްތިލާފުން [illegible] ކަމެއް. މި އިސްލާހު ހުށަހެޅުމުން އެ [illegible] ވިދާޅުވެފައި މި [illegible]، [illegible] މި އިސްލާހު މި ހުށަހެޅި މި އިސްލާހަކީ އިސްލާމްދީނުގެ ޝަރީޢަތާ ޚިލާފުކަމަކަށް ވާތީ ހުށަހަޅާ އިސްލާހެއް ކަމަށް.

އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ބެލުމުގެ ނިޔާމަތް ވެސް ގާއިމުކުރަމުން މި ދަނީ. ކޮންބޭފުޅަކުމެ
ބޭނުންވާނީ އިސްކަމް ބޮޑުކޮށް އެ ބޮޑުތަކުގެ ފުރުސަތު އިން ދަރިކަލުން. އަހަރެންގެ ފަރާތުން ހަމަ އެ ބޮޑުތަކުގެ ދުރުމާ
އިދިކޮޅު ހަމަ އެ ފުރުސަތު ނިލިބެން ދަނީ. ކުރިޔަށްއޮތް ބޮޑުވުމުގެ ކޮޅުގެ ޖަހާ އެ ބޮޑުތަކުގެ ކުރިމަގުން
ދަރިކަލުން. އެއްވެސް ބޮޑުތައް ބޮޑުމަތް ނުވާނެ. ޖީ.އެސް.ޓީ ދަރިކަލުން ކުރިޔަށްއޮތް ބޮޑުވުމާއި ބޮޑުތަކުގެ. އަހަރެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ދަރިކަލުންނަށް ބޭފުޅުން މި ދައުލަތް ހިންގުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ހާލަތަށް ބަލައި ފަސޭހަ ދައުލަތަށް
ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގައި ނިޔާމަތްތަކެއް ކަނޑައެޅިފައި އޮވެއެވެ. އެ ނިޔާމަތުގެ ބޭނުމަކީ މި ހިސާބުގެ ކަލޭގެ
އަސްނާން. ދީން މި ކަމަށް ތިބި ބޭނުން ހިޔަރުވުމާ ކަލޭގެ ކަމަށް މި އިސްލާމްދީނުގައިވެސް ބޭނުމާ
ދަރިކަލުންގެ ފަރުވާ، ދީން މި ދައުލަތް ފަހައިގައިނުވާނޭ އެ ބޮޑުމާ އަށް އިނގޭތޯ. މި ހުރިހާ ކަލޭގެ އަސްނާން.
އަޅުގަނޑުމެން ދަރިކަލުން ދިނުމަށް ހަމަ މިކަން ތަނަވަސް ކަމެއް އިނގޭތޯ. އަހަރެމެން، އަޅުގަނޑު އެއްވެސް
ހާލަތުގައި މިއީ ދަރިކަލުން އިސްލާހުވުން ނޫން މި ކަމަކީ. އަޅުގަނޑުމެން ދަރިކަލުންނަށް ދައުލަތުގައި، އަޅުގަނޑު
ވެސް ދަރިކަލުން އިޖުތިމާޢީ ބޭނުން ދަހި ހާލަތުގައި ދައުލަތު މި ބޭނީ. އަދި މާތަރާ ކަނޑައެޅޭ ފަސޭ ދައުލަތުން.
އަޅުގަނޑުމެން މި ނުވޭ ފުރުސަތު އަޅާ އެއްވެސް ހާލަތެއް އެ ފުރުސަތު ނިޔަމަކުރުމަށް އެހެން އެއްވެސް މީހަކު
ބޭނުންކުރަން ނުވޭ ފުރުސަތު އެއް ނޫން. އަދި އެ ފުރުސަތުގައި އެވާ އަދަދުތަކާ ވެސް އެއަށް އިތުރަށް ހަމަ އެ އަދަދަށް
ފުރުސަތު ލިބިގެން އެ ފުރުސަތު އުނިކުރި ފަރާތަށް ލިބިދޭނެ ފުރުސަތު އެއް އެއީ އިނގޭތޯ. އަހަންނަކުން އަޅުގަނޑުމެންގެ
ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރީގެ ނިޔާމަތުގެ ފަރާތުން ދައުލަތު މުދާ ފަސްޓާގެ ދައުލަތަށް ބަދަލުވެގެން ދާއިރާގައި
ނިޔާމަތަކަށް ދައުލަތު ފިޔަވަން އެބަޖެހޭ. ކަބައިލާ މި ރަޙްމަތުގައި ޕެންޝަން ސިސްޓަމް ނުހަމަ އޮތް ދައުލަތެވެ. 3.5%
އަހަރު މިއަދު ދުނިޔޭގެ އެއްވެސް ތަރައްގީގައި އެންމެ ކުޑަ ވަނަ ސަރވިސް ޗާޖުގެ ގޮތުގައި ރެސްޓޯރަންޓުތަކުން ވެސް ނަގާ
އަދަދު ނޫން އިނގޭތޯ. 7% ސަރވިސް ޗާޖެއްގެ ގޮތުގައި ރެސްޓޯރަންޓުތަކުން ޓެކްސްއަކަށް ބަލަދީ ވެސް މިއަދު
ނަގާނެ 7%. އެހެންވީމާ، ކަނޑައެޅިގެން މި ޕެންޝަން ސިސްޓަމް ހަމަޖެހިފައިވާ ފެށިގެން ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ފަރާތަކުން
އިނގޭތޯ. މި ވަޒީފާގައި ޕެންޝަން ސިސްޓަމަށް އެކުލަވާ އަލުން އިހުމާލުގައި ބައިވެރިވާން އެންމެން އެއްބާރުލުން ދެވޭނެ
ފެށުނީއާ ކުރި މި ސިސްޓަމް ހަމަޖެހިގެންދާނެ. އަޅުގަނޑު ވެސް ދަރިކަލުން މި ސިސްޓަމުގައި އެބައުޅޭ ބަސްދަށް
ކުރަމުންދޭ ކަނޑައެޅޭނެ. 65 އަހަރު ވީމާތާ ނޫން އެ މީހާ ޖަމާކުރި ފައިސާ ލިބޭނެ ޖެހޭނީ. އެކަމަކާ
އިސްލާހުވާނީ. އަހަންނަކަށް ދައުލަތު ފެށިގެން ފަރާތުން އެ ދައުލަތުގައި ކަނޑައެޅޭ ބައިވެރިކަމަށްވުރެން
ދާއިރާގައި ހަމަޖެހޭ ޕެންޝަން ސިސްޓަމް ހިނގަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ދަރިކަލުންނަށް މިދި 2 އަހަރު ނުވަތަ
3 އަހަރު ފަހުން 2000 ވަނަ 65 އަހަރު ވީމާ އެއް ދިޔަސް އެންމެ ސަލާމަތީ ބޮޑުން ފައިސާ އަދަދު ނޫންކަން
އެއީ. އެ އަދަދު ވެސް ބޮޑުވާނެ އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ އަދަދަކީ ބޮޑު ޗެލެންޖެއް ޕެންޝަން ސިސްޓަމް
ބަލަހައްޓާލެވެން އެ ފަރާތްތަކަށް މި ފައިދާ ދޫކުރީ ކަނޑައެޅޭ ހަމަޖެހިގެން އިނގޭތޯ. އެހެންނޫނިއްޔާ

އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަބަދުއަބަދު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އެ ފައިސާ އެއް ދެވޭނެ ނިޒާމާއި އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅުނީ. މިއަދު ވެސް 2000 ރުފިޔާ ލިބެމުން ދާއިރު 65 އަހަރުވެފައި ހުންނަ މީހުންގެ ހުރިހާ ސަރުކާރު ބޭނުމެއް 2000 ރުފިޔާ އިން ފުއްދާނީ. ނުފުއްދޭނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ފުއްދޭފަދަގެ އާމްދަނީ އެއް ލިބޭނެ ނިޒާމަކަށް ހަމައަށް ދިއުމަށްޓަކައި މިފަދަ ޕެންޝަން ސްކީމެއް މި ޤައުމަށް ބޭނުންވަނީ. އެހެންވީމާ، މި ޕެންޝަން ސްކީމް ބާރުވެރިކުރުވާފައި މި ވަނީ. ޕެންޝަން ސްކީމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ތާއީދުކުރާކަން އިނގޭތޯ. މި މަޖިލީހުން ފާސްކުރި ޤާނޫނުގައި ދައުލަތުގެ ހިނގާ ފަރާތްތަކުން ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާންޖެހޭނެކަން އޮތީމާ އިނގޭތޯ ޕެންޝަން އޭގެ ވެރިޔާ މި މަޤުޞަދުގެ މައްޗަށް ބައިވެރިވާން ތަރުތީބުކުރި އެ ކަންތައް. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުނިންމޭ އެ މަސައްކަތް ދިމާއަކަށް އެއްކޮށް ހިނގުމުގެ ބަޔަކު. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޤުޞަދުގެ ބޭނުން ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާންޖެހޭނެ ކަމަކަށް އެ ޤާނޫނުގައި ލިޔެވިފައި އޮތް ނަމަ، އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ނުކުރެވޭނެ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ކަމަކަށް ބޭނުންކުރަނީ ވެސް އެ ބޭނުމެއްގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާއަދާކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކުރަމުންދާނަން. އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރާ ގެންދަނީ ޙަޤީޤަތް ނުވާ ކަމެއް ވެއްޖެ ގަވާއިދުން ދޭން ނުޖެހުނު. އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭނުމުން ދިރާގެ ވެސް މަސްއޫލިއްޔަތު، ދިމާވާ ޢާއްމު ހިނގަން ދަރިވަރުން އެ ކަންތައްތައް ސާބިތުކުރުމަށް ހުރި މުއައްސަސާތައް އޮތީ ތަޢާރުފުކޮށް. އާދަޔާ ހިލާފު ސަރުކާރުގެ ބަދަލުތައް ނިމުނީ އިނގޭތޯ. އެ ބޭނުމަކީ ވެސް ހަމަ މާލީ އެއް ކަމުގެ ވަރަށް ދާއިރާ އުމުރުގެ ބޭނުމެއް. ހަމަ ހޭލުންތެރި އަދި ޙިއްސާކުރާ ބޭނުމަކީ އެ ބޭނުން ދާއިރާގެ ކަމަކުން ނިންމާ ޕެންޝަން އެއް. ދިމާލަށް އަންނަ ފޮނުވާ އަޅުގަނޑުމެން އަނެއް ދުވަހު، ހަމަ އެ ފަރާތުން ވެސް އަންނަންޖެހޭނީ ވަޒީފާތަކުން. އަޅުގަނޑުމެން ޕެންޝަން ސްކީމްގައި މިއަދު ބައިވެރިވާން މި ފަހަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަޖެހޭ ލިބޭ އާމްދަނީ ދިރިއުޅުމަށް ބަދަލުވާ ފަދަ ގޮތުން. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ދަތިކަން ބޭނުންތެރިކަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަހަރު ބަޔަކާކުރުމުގެ ނިޒާމު ވަރަށް ބޮޑަށް ނަގާ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ ޙިއްސާއިން އެ ދިރިއުޅުމަށް ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓާނަން ހަމަ ބޭނުމަށް ލިބޭ އާދަޔާ، ދިރިއުޅުމުގެ ބަހަނާއެއް ބެލުމުން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން އަމާޒުކުރަންޖެހޭ ކަމުގެ ބައިވެރިވުމަށް އިނގޭތޯ. ސަރުކާރު ވެސް ދަރާފައި ރައްޔިތުން ވެސް ދަރަމުން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރި ކަންތައްތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަރަނިވެ މަސަލާ ދިމާވާން ދެވޭ. ކުރާގޮތް ބޭނުން ވެސް ހަމަ އެ ބޭނުމަކީ ވިޔަފާރި ހަރަދު ބޮޑު. ދަރަންޏަށް އޭގެ ނަތީޖާ ވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ހަރަދުކުރެވޭކަށް ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ބޭނުން ހަރަދުތަކަށް އުނިކަން، އެކަމު ކުރެވޭ ހަރަދުތަކަށް އުފެދޭ ބޭނުން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އުފެއްދި އެއް މި ވަނީ. ދަރަނި އަށް އަނަގ އިޤްތިޞާދީ ހުރިހާ ލާރިކޮށްދެއްކެއް މި ގައުމަށް ވެސް އަރާނީ. އަރަނިކުރުން މި ދަނީ. އެހެންކަމުން

އަޅުގަނޑުމެންނަށް މާދަމާގެ މުސްތަޤްބަލު އޮތް ގޮތެއް މިއަދަކު ބޭނުންކަން ނޭނގޭނެ އިނގޭތޯ. މި ފަހުމަކީ މި ފަހުމުގެ އަމިއްލަ އިޤްތިޞާދުގެ ވައްކަން ބިނާވެ ބޮޑު އިޤްތިޞާދަށް ހަބާވަރުން ފަހުމުއް ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބުނެވިދާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މާދަމާ ވަރަށް ފުރިހަމަކަން އޮތީ. ހަމަ ދުނިޔޭގެ މާކެޓަށް އަންނަ ހުރިހާ ތަކެތި މި ދަނީ ވަރަށް ބޮޑު ގޮތެއްގައި މި ފަހުމަށް ވެސް އަންނަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ މިއަދުން މިއަދަށް ވެސް ހަމަ މި ފުރުސަތަށް ސިޔާސީ މިއޮތް ގޮތަށް ބާއްވައިގެން މިކަން ކުރެވޭނެ އިނގޭތޯ. އެހެންކަމުން މި އިސްޓްރެޓެޖީ ވަރަށް ޒަބަރުދަސްތު ނިޒާމެއްގައި ހުރަހަކަށްވުރެ އޮތީ އިސްޓްރެޓެޖީއާ އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވާނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި އިސްޓްރެޓެޖީތަކަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް ތަޢާރަފު ނުކުރެވޭ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުސަތަށް.

ރިޕޯޓަރުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ހިސާބުން އަޅުގަނޑު 30 މިނެޓުގެ ހުސްވަގުތުކޮޅެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަރުވާނަން. ދެން 1 ޖަހާއިރު ޖަލްސާ ކުރިއަށް ދާނީ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ވަޑައިގެންނެވުމަށް ދަންނަވަމުން ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން.

[ހުސްވަގުތުކޮޅު 12:30 އިން 13:00 އަށް]

ރިޕޯޓަރުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޖަލްސާ ފުރުމަށްބެލިއިރު ކޯރަމް ހަމަނުވާތީ ދަންނަވާލީ ގިނަވުން ވެސް ގަވާއިދުގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން ފަސް މިނެޓުއިރު ބެލިއިރު ވެސް ކޯރަމް ހަމައެއް ނުވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާ ހިސާބުން މިއަދުގެ މި ދަންފަޅި ފުރުން މި ފަސްކުރަނީ 1:25 ގާ ހިސާބުން.

[ޖަލްސާ މެދުކަނޑުއްވާލެއްވުން: 13:00 އިން 13:25 އަށް]

12. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން.

ރިޕޯޓަރުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ހުސްވަގުތުކޮޅަށްފަހު ކޯރަމް ހަމަވުމުން ޖަލްސާ ފަސްކުރުމަށްފަހު އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދަން މި ފަށަނީ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 12 އަށް. އެއީ ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން. ވޯޓަށް

ހުރުމުގެ ކުރިން ޖަހަންޖެހޭ ރަނގަބީލު ޖެއްސެވުމަން ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ސަމާލުކަންދެއްވުމަން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަންޖެހޭ ވާހަކަ އެއް އެބައޮތް ވޯޓަށް ހުރުމުގެ ކުރިމަ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކާޑުކާޑު ޗެކުކޮށްލެއްވުން އެދެން. އާދެ، މިއަދު އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ވޯޓަށް އަހާ މައްސަލަ އަކީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކޮމިޓީ އެލަވަންސެއްގެ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ދިނުމަށް މަޖިލީހަށް ފާސްކުރުއްވި 20 ހާސް ރުފިޔާގެ މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ނިންމުމުގެ މައްސަލަ. މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ވާހަކަ އަކީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 143 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ ބުނޭ މަޖިލީހުގައި ޤަރާރުގެ މައްޗަށް ވެސް ހިނގާނީ އުސޫލާއި އާންމު ގޮތެއްގައި ބިލުގެ މައްޗަށް ހިނގާނެ އުސޫލު. އަދި ޤަރާރާ ބެހޭ ގޮތުން އަމަލުކުރަންވީ ވެސް ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން މަޖިލީހުގައި އަމަލުކުރާ އުސޫލުތަކުން. އެހެންނަމަވެސް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައި މި ވާ މައްސަލައިގައި މި ހާލަތު މީގެ ކުރީގައި މި ކޮމިޓީ އެލަވަންސް ދިނުމުގެ މައްސަލަ މި ވަނީ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވައިގެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއާ ހަވާލުކުރައްވާފަ. މިއަދު މި ޤަރާރަށް ތި ބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވާ މަތިން މި ގޮތުން އެޑްވައިޒަރީ ނަމަ، އަނެއްކާވެސް މި މައްސަލަ ހަމަ ގޮސްމެވަން މި ގާނީ އެ ކޮމިޓީ އަށް އަނބުރާ ބަލާފައި ނިންމުމެއް ގޮތުން. އެހެންވީމާ، މިއަދު މި ބިލުން މި ނިންމާ ނިންމުމަކީ މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ނިންމުން ފައިނަލް ނިންމާ ގޮތުން ބޭނުމެއްނުވާ. އެހެނީ އަދިން އެ މައްސަލަ ކޮމިޓީ އަށް ދިޔައިރާ އަދިން މިވަރުން ނިންމުމެއްނަހާނި، މިވަނީ ބަލައިގަތުމަމުންނާނި. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް އަހާނީ ޤަރާރު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ ބެހޭ ގޮތުން ނޫން. ޤަރާރު ފާސްކުރުމަން އަޅުގަނޑު މިއަދު ވޯޓަށް ދަންނަވާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެއަށް މި ބާވަތުން މި ދަންނަވާލީ. އެހެންވާނީ މިއަށް ނުނިމި ހަމަ މި ގޮތަން މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދު ނުނިމި އަންނަ ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި. އާދެ، މި ގޮތަށް ދަންނަވާލުމަށްފަހު އަޅުގަނޑު މި ވޯޓަށް ދަންނަވަނީ. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކޮމިޓީ އެލަވަންސެއްގެ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ދިނުމަށް މަޖިލީހަށް ފާސްކުރުއްވި 20 ހާސް ރުފިޔާގެ އެލަވަންސް އުނިކުރުމަން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަރާރު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަހްލޫފް.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 58

ވޯޓު ދެއްވީ: 17

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 20

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 16

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 37. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 19. ޖުމްލަ 37. އެހެންކަމުން މި ޤަރާރު ފާސްނުވި. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް މި ދަންނަވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު މަސްޢޫދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/91، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމާ މެދު ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުމަށް.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު މަސްޢޫދު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 58

ވޯޓު ދެއްވީ: 16

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 41

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: -

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު 57. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު 29. ޖުމްލަ 57. އެހެންކަމުން މި ބިލު ބަލައިގަތުމަށް ފާސްނުވި.

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

13. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތަކެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިހާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު މި ދަނީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 13 އަށް. އިތުރު އެހެން މަސައްކަތްތަކަށް. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ، (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ، އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ އަށް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހެއް ހުށަހެޅި ބަހުސްކުރެވިގެން މި ދާ ވަގުތުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މި އިސްލާހަކީ އަޅުގަނޑަށް އާދެ ބޮޑަށް ތާއީދުކުރާ އިސްލާހެއް [illegible]. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ [illegible] ވަޒީފާއެއްގައި ހުރެ، އެ [illegible]

ބެހެއްޓުމަކީ އަޅުގަނޑުގެ ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެންމެ ރަނގަޅުކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ ކަމެއް ދީނާއި ގުޅުވާ މި އުސޫލުތަކާ ގޮތުން ވާހަކަތަކާ ދައްކާ ހަދުމަންދަރީ ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކަންތައްތައް ކުރުމުގައި ދަތި އުނދަގޫ ކަންތައްތަކާ ކުރިމަތިވާން. އަޅުގަނޑު މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ކުރެކޮން ޚާއްޞަގައި ތިއްބެވި ބައެއް އިލްމުވެރިންނާ ވާހަކަދައްކާލިން. ދީނީ އިލްމުވެރިންނާ. އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވަމުންދާ ގޮތުން ނޫނީ ބައެއް ބޭފުޅުން ވިދާޅުވި މި ގޮތަށް ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެވޭން ފަރަން ހަރަކާތްތެރިވޫ އެއްކޮށް އެއީ ދީން ގޮސް ހިފެހެއްޓުމާ ބެހޭ ކަމުގައި ވިދާޅުވާން ދަތިކަމުގެ. ނޫނީ އެ ގޮތަށް އެކަން ބޭނުމެއް ނެތް ކަމަށް. އަޅުގަނޑަށް ދިޔަ ވާހަކަދައްކާ މިހާރު ނުން. އިންސާނަށްވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ސިވިލްސަރވިސްގައި ނުވެ އަޅުގަނޑެއް ރިސޯޓުތަކުގެ ވަޒީފާތަކާ އެ ބޮޑުވުން އެގޮތަށް ފާހަގަކުރައްވާފައި ވާނެ އަޅުގަނޑު އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕެންޝަން ބިލުގައި ދެން އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ބައެއް ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ބަލަހައްޓާ ބަޔަކާ ބެހޭ ގޮތުން ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން އެބައި މިހާރުގެ ޕެންޝަން ފައިސާ ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި ނޫނީ ކަނޑައެޅޭ އަދަދެއް ކަނޑައެޅުން ގޯސް ދުވަސްތަކާކަން ކާނޭޖެހުމުގައި ވަޒީފާ ގެއްލިގެން ދިޔައިމާ ދެން އެ ދިމާވާ ދަތި ހާލުން ނުނިކުމެވޭނެ އެ މީހާ ދެން އެ ސަރުކާރު ދުވަސްތަކުގައި ދިމާވާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ރައްކާތެރިކަމާ ދިމާވެފައިވާ ދުވަސް އޭގެ ކަންބޮޑުވާނުގައި މަސައްކަތް އެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރުގެ އުމުރުގެ 30 އަހަރުގައި ވަޒީފާ ގެއްލިގެން. 35 އަހަރުގައި ވަޒީފާ ގެއްލިގެން. އަދި އެއަށްވުރެ ބޮޑު އުމުރުގައި ނޫނީ އެއަށްވުރެ ކުޑަ އުމުރުގައި ވެސް ވަޒީފާ ގެއްލިގެން. ދެން އެ މީހާ 65 އަހަރު ވަންދެން ކުރަންޖެހޭ އިންތިޒާރު އޮއި އަހަރުތަކުގައި ނުލިބި އިންތިޒާރުކުރު. އެ އިންތިޒާރު ދިގުވުމާ ދިރުމުގެ އެ މީހާ އަށް ބޭސްފަރުވާ ހިނގާ ނޫނީ ކާންބޯން ދޭނެ ގޮތެއް ސަބަބަކަށްޓަކައި އެ ބޭނުންކުރަން ނޫނީ ވައްޖެއްގައި އާދާ އަހަރު އެ ގޮތް ދެއްވިދާނެ ހަރަކާތްތެރިވުމުން ވަޒީފާއިން އިންވެސްޓްމަންޓެއް ހަދަން ބަޔަކަށްޓަކައި މިދަންނަވާ ވަޒީފާ ދިނުން މަގު ނޫން. އަދި 65 އަހަރު ވީމާ ވެސް އެ މީހާ އަތުން އެއް ވަރަކަށް އެ ވަޒީފާ ބޭނުން ހުޅުވިފައި ވަރަކަށް ގެއްލުން އެ މީހާ އަތުން މި ދިޔަދީ މަގަކުން ކަންތައްތަކަށް ވަކި ވިދާޅުވެގެން އަދަދުތައް. އެ ބޭފުޅުން އަކަސް އަސީދާ، އޮއި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރާ ކަމަކީ ކުރިން ސަރުކާރަށް ޝަކުވާ އިން އެއްގަލީ ބޭނުން ދެން އޮތް ވަޒީފާ ދެވޭގޮތް ހިނގައިދާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައްކަމުގައި ބައެއް އަދަދު ކާންދެ މިހާރު ޕެންޝަނުގައި ބައިވެރިވާންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން ފާސްކޮށް ކަނޑައަޅާފައި ވީ ހިނދު، ބައެއް އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުން މިގައި އިޙްތިރާމްކުރަން ނޫނީ ފަރުދަކާ ބައިވެރިވާން ބޭނުން މިހާރު ބައިވެރިވެ، ބައިވެރިވާ ބޭނުންނުވާ މިހާރު ބައިވެރިނުވާ ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅައިފިއްޔާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ މިއީ ވަރަށް ރައްކާތެރިކަމެއް ވިޔަސް ނޫން ފަރާތެއް މި ކަންތައްތަކަށް އެކަނި ވަރުގަދަ ހަރުގަދު ގޮތުގައި ނުހިނގާނެ. އެއްވެސް ހަރަކާތެއްގައި އެދުރަކާން ނޫނީ ވަކި ފަރާތްތަކާ މި ޚަރަދު ކުރަންޖެހުމުން އެ ވިދާޅުވާ އިސްލާމްދީނުގައި ނޫނީ ވިޔަސް ހުރަހެއްނުވާ އިސްލާމްދީނުގައި ވާ މަގުސަދު ހާސިލުވާން ކަމަކަށް ގަބޫލުކުރައްވާ.

އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު އެދެނީ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނައުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން މިއަށްވުރެ ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ވިސްނާ، ނޫނީ ވެއްޖެއްޔާ މިއަށްވުރެ ފުރިހަމަ އިސްލާހުތަކެއް ހުށަހެޅި، މި ޤާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ލަނޑުދަނޑި، ނޫނީ ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް ލިބެން މިހާރު މިއޮތުމަށްވުރެ ރަނގަޅު ގޮތްތަކަކަށް ނޫނީ ވަޒީފާ ގެއްލިގެން ދާ ހިނދު، އަޅުގަނޑުމެން އެ [illegible] ބޭނުންކުރުން ނޫނީ ބޭނުންކުރަން ލިބޭނެ އިންތިޒާމުތަކާއި [illegible] ޤާނޫނަށް ވަދެގެން މި ޤާނޫނުގައި މި ދެންނެވި އިސްލާހުތައް ހިމެނިގެން [illegible] މިހާރު އޮތް ޤާނޫނީ [illegible] ފުރިހަމަކޮށްގެން [illegible] ޤާނޫނަކަށްވެ، އެ ޤާނޫނުން މިދެންނެވި އިސްލާހުތައް ގެނެސް ފުރިހަމަ ޤާނޫނެއް ކަމުގައި ނިންމާ، މިދެންނެވި [illegible] އަދި [illegible] ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ ވަޒީފާތަކަށް [illegible] ދާ ގޮތަށް މިދެންނެވި ޤާނޫނަށް އިސްލާހުގެނެސްގެން ދާން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން އަދި އަޅުގަނޑު އެދެނީ މި [illegible]، [illegible] ދާއިރާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުން މި ޤާނޫނަށް [illegible] އިސްލާހު [illegible] ފުރިހަމަކޮށް ގެނެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ޤާނޫނު ބައްޓަންވެގެން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަމުން، އަދި މިދެންނެވި އިސްލާހު، މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ލަތީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. السلام عليكم ورحمة الله وبركاته. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނައުމަށް ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްތަލިބު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި [illegible] އިސްލާހުތަކާ އެކު މި ބިލު ބައްޓަންވެގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، އެ [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮންމެ މީހަކަށް ވެސް އެ މީހެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ މީހަކަށް [illegible] އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ވެސް [illegible] [illegible] ކަމަކަށް [illegible] [illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ޤާނޫނު ވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނުވަތަ މިނިވަން މުޖުތަމަޢެއްގައި އެކަން އޮންނަންވާނެ އުސޫލެވެ. އެހެންވީމާ، އެ ސަބަބަށްޓަކައި އަޅުގަނޑަށް އެ ގޮތަށް ތާއީދުކުރަނީ. ދެވަނަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ މީގައި މިހާރު ޕެންޝަނާ ބެހޭ ގާނޫނު އޮތްގޮތުން ރިޓަޔަރމަންޓް ޕެންޝަން ސްކީމުގައި ބައިވެރިވާ މީހުންގެ ކިބައިން އެ ބައިވެރިވާމީހާގެ އެ ނެގޭ 7% އަދި ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން އެއަށް ޖަމާކުރާ 7% އާ އެކު ޖަމާވަމުން އެ ދަނީ އެ މީހާގެ އުމުރުން 65 ވަންދެން. އޭގެ ކުރީގައި އެ މީހާއަށް ލިބުމެއް ދައި ތަފާތު ދަމަހައްޓަމުން ވަރަކަށް އަން ވާރިސުންނަށް ވިޔަ އެ މީހާއަށް އެހީތެރިކަން އެހެނިހެން އެތި ގޮތަކަށް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް އުމުރު އަށް މިސާލަކަށް އަހަރު ބޭނުން ބޮޑު މުސާރައެއް ނަގާ އޭގެ އެހެނިހެން އެ މީހާގެ ދުވަސް ބައިވެރި އަހަރުން ގޮތަކަށް ގޮތް ކަތި އެހެންކަމަށް މީހާ ކަތި ނަގަން.

އެހެންވީމާ، އެ ސަބަބަށްޓަކައި އޭރުން ފެށި ކަހަލަ އަންނަން ކުރާ ގޮތަކަށް މި ގާނޫނަށް އިސްލާހު އަންނަން އެބަޖެހޭ. ހަމަ އޭގެއިތުރުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ ބޭނުންވަނީ 65 ވުރެން، 65 އާއި 78 އާ ދެމެދުގައި އެ މީހާ އަން ބޭސިކް ބައިވެރިވެގެން ކާއިރު ކަރަކަށް އެހެނިހެން ދެމެހެއްޓުމަށް މީހާ އަށް ދަރަނި ކަތި ތަކެތިން ނަފްސާނީގޮތުން. ސަބަބަކީ، 65 ވަމުވަރު ނުވަތަ އެއް ފަހަރު އެ މީހާ އަން ވޭންޏެއް މައްސަލަ އެބަޖެހޭ އިޖުތިމާޢީ އެއް ބޭނުންވާ އަންދެއްސެއް އެހެނިހެން ވަން ނަގާ ކަރު މަސައްކަތް އޮތުމަށް އެ މީހާ އަން ހަމަ އެއްވަރު ދިނުމަށް އެ ކަންތައް ވާރު މީހާ ވަރަން އޭގެ މަސައްކަތް އެ ކަންތައް ކުރުވާން މަތީ ކުރަން ވަނަވަނީ. އެހެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ ވަނަވަނީ އިތުރުވަން ބޭ ގާނޫނުގައި އިސްލާހު އިސްލާހު ފަރާތްތަކަށް ފަރާތް. އުމުރުން 65 އަހަރު ފުރިހަމަ ކޮންމެ މީހަކަށް 2000 ރުފިޔާގެ ޕެންޝަނެއް ދޭންފެށި. އެހެންނަމަވެސް އެ މިހާ މަސައްކަތް ކޮންމެ ކަމެއް ބޮޑު ބޮޑު ކުރުމުގެ ވިސްނުން އެ މީހާ އަން ފަރާ ބޭނުން ފައިދާ މި ފަދަ އަށް އިސްލާހުވާން އަދި. އެހެންވީމާ، މިހާރު ފަން މި ކަމަށް މިސާލަކަށް ވަނަނަވަން ކުރިން އެހެނިހެން މަސަތުގެ. އަދި އެ މީހާ ނުތިބޭނެ ވަކިވުމަށް އިސްލާހުގެ އަންނަން. އެއާ އެ

މީހާގެ ފަރުވާދޭން ނަމަ. މިސާލަކަށް އެ މީހާ ނުތަމާންވުރެ ފަރުވާ ފަރާތަކަށް މި ހާލަތު އަވަސްކޮށް ވިދާޅުވީ. އަޅުގަނޑު ވިސްނަކަރު 65 ވުރެ ކުރީގައި އެ މީހާ ނުބައި ކަމަކު ވެގެން މި ހާލަތު އަދި ބޭ ތަރުމީލަތް ނުބައި ކަމަކު ވެގެން މި ހާލަތު ފަރުވާދެވޭނެ އެ ފަރާ ވިސްނުމަކީ. މިހާރު ފަރާތް ކޮންމެ މަސައްކަތް އެއް. ކުރިއަށް ނިޔާވެއް އިޝާރާތް އެކީގައި ނުވަތަ ބޭ ވާރިސުން ފަރާތް ކަމެއް ތަހުރީ ކުރަން ފަރާތަކަށް ހުރި، އެ މީހާ އަން އެ އެކަކަށް ފަރާތް ފަރާ، އަދި ފަރާތް ފަރާތް ނުގެން އެހެނީ، ނުގެން ސަބަބުވީ. އެ ކަންތައްތަކުގެ ތިބުން ކަންފަސް ފަސޭހަ ކަމަ، މިލަން ކަރު ކުރީ ފަރާތަކަށް އަހަރެން ކަމެއްވެސް ފަރާތް ފަރާތުން ކަމު މަކާރު އަރިހަށް އެހީ. އެހެންވީމާ، އެހެން ފަސް ބައިވެރިވެގެން މި ކަމުގެ ފަރާތަށް އިސްލާހު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ މި ގާނޫނު ފަރާތް އަން

ހިންގުމަށްޓަކައި ރައްޔިތުންނަށް އޭގެ ފުރިހަމަ މަންފާ ހޯދައިދެއްވުމަށްޓަކައި ވަރަށް މުހިއްމުކަމެއް ކަމުގަ. އެހެންވީމާ، މި ޒާތުގެ މި ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާމް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. السلام عليكم ورحمة الله وبركاته. ޤާނޫނު ނަންބަރު *8/2009*، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުހުށަހަޅުއްވާފައި ވާތީވެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުއްޠަލިބަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދުނިޔޭގައި ޕެންޝަނަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޚާއްޞަކޮށް ދައުލަތުގައި އަދި އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނަށް ރަނގަޅުކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ދެކެން. އެހެންނަމަވެސް، ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި ބައިވެރިވުމަށް މަޖުބޫރުކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކުރެވިދާނެ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދީނާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވެސް މީހުންނަށް މަޖުބޫރުކުރެވިގެން ކަންތައްތައް ކުރުމަކީ އެ މީހުންގެ އަތުގައި ހުންނަ ފައިސާ ނުނިއްޖާ މުދާ މަޖުބޫރުކޮށްގެން ވަކި ފަރާތަކަށް ގެންދިއުމަށް ނޫނީ ވަކި މީހަކަށް ދިނުމަށް އެކަން ކުރެވިދާނެގޮތް އެއްގޮތް ރަނގަޅު ގޮތެއް ނޫން. އާދެ، ޕެންޝަން ސިސްޓަމަށް އަޅުގަނޑު ނަޒަރު ހިންގާއިރުގައި، ދުނިޔޭގައި ތަޖުރިބާކޮށްފައި ހުރި ޤައުމުތަކުގައި ވެސް ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި ބައިވެރިވުމަށް މަޖުބޫރުކުރުމެއް އޮތީ ބައިވެރިވުމަކަށް އެ މީހުންނަށް ނުފޫޒު އެ ރައްޔިތުންނަށް އަންގައިދީ އެ ރައްޔިތުންނަށް އެހީތެރިވެދީ ކޮބައިކަން ބޭނުމަކުން ބޭނުންވާ ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގެ ބައިވެރިވުމުގެ. އޭގެ ބަދަލުގައި އެ ރައްޔިތުންނަށް އެކަން ކުރެވޭނެ ބަދަލުގައި ޕެންޝަން ސިސްޓަމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ރައްޔިތުންނަށް އެ މީހުންގެ ބޭނުން ހަމަ މަޖުބޫރުކުރުވުމަކީ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުންފުޅުގައި މި ވަކި ބޭފުޅުންގެ މެންބަރުޝިޕުގައި ވެސް ވާހަކައެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ފައިސާކޮޅު އަދި މިހާ ދަތި އުސޫލުގެ އިތުރު ހަރަދުތަކުގައި ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ މުސާރައިގެ 7% ވަކި ކުރެވޭކަން ހަރަދަން ދަނޑިވަޅުގައި އެކަށީގެންވާ ގޮތެއް ނޫން ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އަދި މިއާއިއެކު އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާ އެއްޗަކީ މުސާރަ ނުލިބޭ އަދި މި ފަންޑަށް ލިބޭ ފައިސާ ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތް ނޭނގޭ ބޭފުޅުން ބަހައިލުމަށް ފަސޭހަ ވަގުތު ފަންޑަށް ލިބޭ ފައިސާ ބަޔަކު ދައުލަތުގެ ނާޖާއިޒު ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އުސޫލެއް. އަދި އެ ފަންޑު ލިބޭ ފައިސާ ނުހަމަގޮތުގައި އަމިއްލަ ބޭނުމަކަށްޓަކައި ވެސް އަދި ސިޔާސީ ބޭނުމަކަށްޓަކައި ވެސް އެ ކަންތައް ބައެއް ދައުލަތުގައި ކުރެވިދާނެ އުސޫލެއް. އެހެންވީމާ، ފައިސާ ދުވަސްތަކުގެ ތަޖުރިބާ އިން ބަލާއިރުގައި މިފަދަ ފަންޑެއް އަދި ޕެންޝަން ސިސްޓަމަށް ލިބޭ ފައިސާ އެ ފަންޑު ބަދަލުކުރާނެ އުސޫލު ރަނގަޅު ގޮތެއް މި ޤާނޫނުގައި އޮންނަންޖެހޭނެ. ސަރުކާރުގެ ބަދަލުތަކުން ދައުލަތުގެ ބަދަލުތަކާ މި ފަންޑު ބަދަލުކުރެވިދާނެހެން. އަދި ކޮންމެ ކޮންމެ ވިޔަފާރިއަކާ މި ފަންޑުން އިންވެސްޓުކުރެވިދާނެ ވެސް ނުވާނެ. މި ފަންޑަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ އަމިއްލަ ފައިސާ. އެހެންވީމާ،

މި ފައިސާ އެ ރައްޔިތުންނަށް އެންމެ ފައިދާކުރަނިވި ގޮތުގައި ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ފަންޑު ވެސް ބޭނުންކުރެވިގެންނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބުނަމު މިއަދު [illegible]، ޕެންޝަން ފަންޑަކީ ބިލް ކަނޑައަޅަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ މިހާރު ވެސް އެބަ ތިބި އިންޑިޕެންޑެންޓު އެތައް މުއައްސަސާތައް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިފައިވޭތޯ؟ އިންޑިޕެންޑެންޓު މުއައްސަސާތައް [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، އިންޑިޕެންޑެންޓު މުއައްސަސާ އެއް އެބަ އޮތީ. ކޮންމެވެސް ސިޔާސީ މީހެއްގެ [illegible] [illegible] މި އޮންނަނީ. ކޮންމެ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ [illegible] ވަދެގެން މި ހުންނަނީ އިންޑިޕެންޑެންޓު މުއައްސަސާތައް. އެހެންވީމާ، މި ބޮޑު [illegible]، މި [illegible] ފައިސާ ވަކި ބަޔަކު ބޭނުންވާ ގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް މި އޮތީ. އަޅުގަނޑުމެންނަން އޮތީ [illegible]. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މުސާރަ އިން ހިފާ 7% އަކީ ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް. މިއަދު މި ވަނީ ހުރިހާ ކަންތައްތައް އަގު ބޮޑުވެފަ. [illegible] އަންނަ [illegible] އައުން މި ވަނީ މަދުވެފަ. ހަޔާތުގައި 32% ގިނަ ކަމުގައި ވިޔަސް ވެސް ހިފާ އާމްދަނީ މި ވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ދަށްވެފަ. އެ މީހުން [illegible] އެއްކޮށް [illegible]. ކުރިން އަންނަ [illegible] [illegible] އެއްކޮށް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެ މީހުންގެ [illegible] [illegible] ވެސް ބޮޑު. އެހެންނަމަވެސް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުންކުރީ [illegible] މީހުން. މިއީ މީގެ 10 ވަރަކަށް އަހަރު ކުރިން. ނޫނިއްޔާ 8 ވަރަކަށް އަހަރުކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން [illegible] [illegible] މީހުން. މިއަދު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖެ އަށް [illegible] މީހުން މި ގެންނަނީ. އެމީހުން އަތުން ފައިސާ ހިފާ އެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް ކޮބައިތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ކަންތައްތައް ކުރާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ޢާއްމު ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ފައިދާ އާއި އަޅުގަނޑުމެން ޢާއްމު ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ [illegible] [illegible] ގޮތަކަށް އެ ބޭނުން [illegible] ފަންޑެއްކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އެމީހުންގެ [illegible] އެ މީހުންގެ ބޭސްފަރުވާ ކަންތައްތައް ކުރާއިރު [illegible]. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވެސް މި [illegible] [illegible]. އަދި އެއްވެސް ކަމެއްގައި އެއްވެސް [illegible] [illegible] ކަންތައްތައް [illegible]. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި މި އޮންނަނީ ދައުލަތުގެ ވާޖިބާ [illegible] ކޮންމެ މީހަކަށް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވާ ގޮތަށް [illegible] ޕެންޝަން [illegible] ޙައްޤު [illegible]. ޙައްޤު ލިބިގެންވަނީ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ވެސް ޙައްޤު ލިބިގެން ވަނީ. މި [illegible] ވެސް ޙައްޤު ލިބިގެން ވަނީ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ މި މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި އެންމެހައި މެންބަރުންނަށް [illegible] [illegible] ދަންނަވަން މިފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] ދައުރުގައި [illegible] [illegible]. ދިވެހި ރައްޔިތުން [illegible] އެ މީހުންގެ ކަންތައްތައް [illegible]...

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުރުޞަތު ދެއްވީތީ ޝުކުރުއަދާކުރަން ދެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް

މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އާދެ، ދެންމެގައި ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ މެދު

ދަރަޖާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސާސީ ސިފައިގެ ވަޒަނަކުރެއްވި ޓީޗަރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ޓީޗަރުންނަށް ހަމައެކަނި

މަސައްކަތް ހިންގައި އަދި ކަމެއް ދަނޑުވެރިކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރާއިރުގައި މިދެ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ

ކަމެއް. އަދި ހަމަ ޙުކޫމަތުން ޓީޗަރުން ގެނެސް މުސާރަ ފުރުއިޞްތިހާރު އާދައިގެ ވިޔަފާރި އަމިއްލަ

ވިޔަފާރިވެރިންނަށް އެ ވިޔަފާރިގެ ބެލެހެއްޓުމުގައި އެ ކޮންފިއުޝަނެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން އެ

މުވައްޒަފުންގެ މުސާރަ ކުރިމަތީ ދަރުބާރުގައި އެ ކޮންފިއުޝަނެއް މުސާރަފުޅުގެ މުވައްޒަފުން ދަރުބާރުގައި ވެސް މިއަދު

މިއަދު ވަރަށް ބޮޑު ހިތާމައާއިމެދުވެރިކަން. މުވައްޒަފުން ބޭނުންކޮށް ނުވާ ގިނަ ކޮންފިއުޝަނުގައި ތިބޭނީ ފަރުދުން އޮންނަ

މުސާރަ އިން 7% ދުވަހު. އެކަމަކު ޓީޗަރުން ބޭނީ ގޮތުން، މިހާރު ފުރުޞަތު ބޭރު ޓީޗަރުން ބޭނީ ގޮތުން އެކަން ކުރަން

އެބަ ހުރިވުރެ. އެކަންކުރުމަށް މި މައްސަލަ އަދި މި ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ނިންމަންޖެހިފައި އޮތް މައްސަލަ އެއް ކަމަކަށް

އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން މިކަމަށް ޙުއްދަތުކުރާ މިކަމަށް ދެކޮޅުހަދާ ފަރާތްތަކަށް

ސަރުކާރު ކަނޑައެޅި ގޮތުގެ މިކަމުގައި އަމަލު މަޤާމު ހުށަހެޅި. އަދިވެސް އެއްވެސް ހައްލެއް މި ކަމަކަށް އެއް ކަމަކަށް

ނުކުރެ. އެކަންކަމުގެ ދަށުން އެއް ހައްލެއް މިހާރު މި ހުށަހެޅި ގައިޑަށް އެއް އިސްލާހު އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށްދިނުމަށް ނަމަ

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވީހާ ހައްލެއް ލިބިގެންދާނެ. އާދެ، ކުރީގައި ވެސް މި ފުރުޞަތު އިސްލާހުގައި ހުށަހެޅުމަށް

ފާލިޢިއްޔަތު ކަމުގެން މަސްވަރާކުރުމަށްފަހުގައި 2 ގަޑިއިރު މިހާދު ދުވަސްތަކުގައި ބަދަލު 2 ގަޑިއިރު މިހާދު ދުވަސްތަކުގައި

މަސްވަރާކުރުމަށްފަހު މި މަޖިލީހަށް ފޮނުވި. އެކަންކަމުގެ މަޖިލީހަށް ބަލައިގަނެވޭ އަދިވެސް އަނބުރާ އެކުރި ކޮންމެއް

އެއީ ނުކުރާކަމަށްކޮށް. އެކަންކަމުގެ އަނެއްކާވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ފުރުޞަތު ބޭރު ޓީޗަރުން މި އިސްލާހު

އަޅުގަނޑުމެން ނުލިބެއްސި ކަމަށް ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ކޮންމެއެއްގެ ކުރިމަތިވެގެންދާނެ. އާދެ،

ވާހަކަގެ ކުރިން ތަކެތީގެ އަދި ބޮޑުވަރު ރައްޔިތުން މިއަދު މި ތިރީ ހަމަވެފައި. މި ހާލަތުގައި ތިއްބާ ތަކެތީގެ އަދި މިހާ

ބޮޑުވެގެން ދިޔައީ. ޖުމްލަގެ އަދި އެހާ ބޮޑުވެގެން ދިޔައީ. އަދި ލިބޭ ހާލަތުގައި އިން ބޮޑު ބަޔެއް ސަރުކާރުގެ ފުރުޞަތެއް

ހުން މި ޖެހުނު. ކުރީގެއްޗެ އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން ސަރުކާރު ވަރު. ކުރީގެއްޗެ އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުތަކުގެ. މި

ގައުމު ދޫކޮށްލައި ދިއުން ނުހުން އިތުރު އެއްވެސް ގައުމެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުވޭ. ކުރީގެއްޗެ އަޅުގަނޑުމެން

ދިރިއުޅެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މައްޗަށް އިތުރުކުރަންޖެހޭ ޓީޗަރުން އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ދޫކުރާއިރު

އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ ކޮންމެއެއްކަމެއް އެބައޮތް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑު އާމްދަނީ، އަޅުގަނޑުމެން

އަމިއްލަ މުޅިރާއްޖޭ އާމްދަނީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޓީޗަރުން ފުރުޞަތު ދޫކުރެވިދާނެ. އެކަންކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރަންޖެހޭ

ކޮންކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ކޮންފަދަ ނިކަމެތި ބަޔަކާ ޖެހޭ ޖައްސަންތޯ އަޅުގަނޑުމެން މި ދެކެނީ.

މި އަޅުގަނޑު މިއަދު ފުރުޞަތު ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮތުންނަމަ ލިބޭ އާމްދަނީ

އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި ހަރަކާތް ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނަ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައްޔިތުން އެ ތަރައްގީކުރުމަށްޓަކައި ހަރަކާތް ބައްޔިތުން ސަރުކާރުން ދެމެހެއްޓުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން
ހޯދަން އެބަޖެހޭ. މިއަދު މިއޮތީ ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެން ބައްޔިތުންނަށް ފުރި ފަސޭހަ އެއްބަސް މަގެއް
އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ކޮން އެއް ނުދޭ. މިއަދު މި ސަރުކާރު އަދި ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮށްދޭ ދިވެހި
އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ހިމާޔަ އާއި ކުރުމުގައި ނިސްބަތްވާ ލިބޭނެ ދުވަހު. ކޮންމެ ދިވެހި މި. އެހެންވީމާ،
އެފަދަ ކަންތައްތަކާއި އޮތްވާ ބައްޔިތުން އިންސާނީކޮށްކުރި މިބި ބައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވެރިކަމުގައި އައިސް
މިކަމަށް ވިޔަފާރި ކަންތައްތަކާއި ކުރާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޚާއްޞަ ކޮންމެހެން މިއަދު ބައްޔިތުންނަށް ދައްކާނީ.
އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ވިސްނުމަށް ކަމެއް. ފުރުސަތު ވިސްނުމަށްފަހުގައި މި ހަރަކާތްތަކުގައި އޮތް
އިސްތިފާ ދޭން ކުރަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކި ކަމެއް. އަދި ހަމަ އެހެންމެ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ދެއްކި ކަންތައް
ހޯދަން އިތުރު ފަސޭހަކަމާއި އިތުރު ކަންތައްތަކާއި މި ދަރިވަރުން ބަލާފައި އެކަމާ މިހާރު ސަރުކާރު
ކަންތައް ވިސްނާފައި ފަރާތުން ކަންތައްތައް ބޭނުމާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލާފައި ބޭނުންވާ އެއްކަލަ ވިސްނުމަށްފަހު
ހަރަކާތްތެރިވެ އެކަން މަސައްކަތް ކުރި އެކަމާ ހިނގާ މި ވިއްޔާ ހުރިހާ ފަރާތަކުން އިން ދެން އެ މީހުން ކުރާނީ
ކަންކަމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ އެބަ. ދެންމެގައި ވަޒަނާފުކެ ދައުލަތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ވާހަކަ މިދެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދިވެސް ސިޔާސީ ފާރަވެރިކަމެއް މި ފަރާސް ވަންނަނީ ކަންތައްތަކަށް. މި
ފަރާތް އިން ކުރާނީ ކަންކަމަކުރުގެ. ވަރަށްގިނަ ފަރާތް. އަޅުގަނޑު މި ދެފަރާތް ޕާޓީތަކަށް ބޭނުން ޙިޔާލުގައި މިހެ
ބަދަލުކުރި ވަޒީފާތަކާއި ހަމަހަމަކަމާ އަޅުގަނޑުމެން މި ފާރި މި ނަގަނީ. ނަން ނަގަ ސަރުކާރުން މިހެން ފަރާތް އަދި
ކުރިމަތިވި ދަތިތަކާއި ހައްލުކޮށްދިނުމަށް ފަރާތްތަކުގެ ހަރަކާތްތަކުގެ ހަމަހަމަކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން މި ދާއިރާ. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތައް
އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ވަރަށް ބަނދަރު ބަލަން. މި މިހެ ކަމަކަ އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ނިސްބަތްވާ ރަނގަޅަށް ޖަހާފައި
މިހެ މީހުންނަށް ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ކުރުމުގެ. ނުހި މިޔާ ގަވާއިދު ހަމައެކަނި މީހުން ނުހި މި ވާހަކަ ބޮޑަށް
ހަމައެކަނި ބަލައިގެ ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ފުރުސަތުދިނުމަކީ މިއީބަ ބެލުމުން ގަންނަން ފަރާތް ދަރިވަރުންގެ އަޅުގަނޑުމެން
މުސްކުޅި ފަރާތް ހަރަން. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް ކުރާކަމަށް ދަރިން އަޅުގަނޑުމެން މި ސްކޫލަށް. އަޅުގަނޑުމެން
ބަލަންޖެހޭ އެ ވަގުތު އެ ޒަމާނުގަ އިންސާ ގޮވާލި ވާ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ. މިއަދު
އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރުން ހަރަން ބޭނުންވާ އުޅޭ ކޮންމެ ބިނާކުރަ އަޅުގަނޑުމެން ދިރިހު ކަމަކަށް ވަރުބާ އެއީ އާގެ
މަސައްކަތް އެބައެ ގަނޑުކަތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބައްޔިތުން ބަދަލުގެނައުމަށް ކަންތައްތަކަށް އުފާވެރިކަމުގެ ކަންތައްތައް ވާނީ.
އެހެންވީމާ، ހިނގައްޖެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރާނީ. މިކަމަކީ ނުކުތާ ބަދަލު އަދި މަސައްކަތް މި ޒަމާނު ދިން ދުވަހުން
ފެށިގެން، އަޅުގަނޑުމެން ނިކަމެތިވާގެން ހިނގައްޖޭ. އަޅުގަނޑުމެން ޚާއްޞަކަމަށް މިބައި މީހުން ވެރިކަމަށް އަދި ފުރުސަތު
މަގުއް ނުބާނަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިނުމުގެ ހުރިހާ ވަސީލަތްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ތަރުތީބުވެއްޖެއް މިބައި

މީހުންނަށް މިއަދު ފެނިގެން ދިޔަ ގޮތުން. ކިހިނެއްތޯ އަޅުގަނޑުމެން އުޅެނީ. މި ދީބި ވިޔަފާރި ކުރާ މީހުންނާއި ބޯޓުފަހަރު ދުއްވާ މީހުންނާއި ރިސޯޓުވެރިންނާ މުޅިރާއްޖެ އެންމެން މި ސަރުކާރުން ގޯސް ހުސްވެއްޖެ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނާ ދޭތެރޭގައި އަޅާލުން އެއްވެސް މިހާރު ނެތް މިއަދު. ގާ ގައިސާ ވިދާ ބަޔަކު ފެށިއްޔާ ގޯސް މި ސަރުކާރުން ގޯސް ހުސްވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، ރައީސާއްމާ އަޅުގަނޑުމެން އުޅެނީ. ސަރުކާރު މިއަދު މި ކުރާ މަސައްކަތަކީ ކާބައިމާ. ޑޮލަރު ނަގަނީ މީ ބަރާބަރަށް ހިމާޔަތްތެރިކަމުގައި އަމިއްލަ މަސްވެރިކަމު ހިސާބު އެންމެންނަކަށް 99 ޑޮލަރަށް އެ މުންޑީގެ އުމުރަށް 300 ޑޮލަރަށް 150 ޑޮލަރަށް މި ދޫކުރަނީ ކޮންކޮން. މީރީ ކޮންކަމެއްތޯ ކުރަން މީ. މީރީ ހަމަ ކަންތައްތަކެއް އެބަ އޮތީ ކުރިއަށް އޮތް ސަރުކާރުގައި ފެނިގެން..

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޒާހިރު އާދަމް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޒާހިރު އާދަމް ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް މި ވަގުތު ނެގީ މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ތިއްބެވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަކީ ވިކިފައިވާ ބަޔަކު ދެންމެ ފާހަގަކޮށްލެވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވާ ގޮތުން. އެއީ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ނިސްބަތުން ބޮޑު އަބުރުޖެހުމެއް ވާތީވެ، އަޅުގަނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނެގީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަކުރަން އެފަދަ އިބާރާތްތަކުން މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މުޚާތަބުކޮށް މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ވާހަކަތަކުގައި ފާޅުކޮށް ދެއްކެވުމުގެ މާނަ މަނިކުފާނުން ދެއްކެވި. އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީއާ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންނާ ކޮންމެ މެންބަރަކު އެ ގޮތަށް ވިދާޅުވާއިރުގައި އެއީ ވަރަށް ހިތާމަވެރިކަމެއް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ދެރަވާކަމެވެ. މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ގިނަދުވަހު ހިލާ ނެބައި ކަމެއް ނުވަތަ ކަމެއް ވިދާޅުވާ ގޮތް ކަމެއް ވިޔުރެއްސުލާގަތުން ހިންގަމުން މި ދަނީ ޤައުމީ ފަހިން. އެހެންވީމާ، އެ ފަން ފަރާތްތަކުން ގޮތް ގޮތަށް އެ ބަޔަކު ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ބަޔަކު ވިދާޅުވި ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން. މި ބަޔަކު ފާހަގަކޮށް ގިނަ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ ދައްކާނީ މެމްބަރުންނާ އަޅުގަނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ނެގީ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކަމަކީ ކަނޑައެޅިގެން އެ ވިދާޅުވާ ބަހުރުވައިގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަ އަޅުގަނޑުމެން ފަދަ ހަމަ ކަމެއް އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލަ ނެގީ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 މި ޤާނޫނަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާޙުތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާކަމުގެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިހާރު ފާސްކުރެވިފައި މި އޮތް ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި ވެސް ވަރަށް ގިނަ އިސްލާޙުތައް ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. ހަމަ އެހެންމެ މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސިޔާމް މުޙައްމަދު އެ ދެއްވި ވާހަކަފުޅަށް ހަމަ ޖުމްލަ ގޮތުގައި ހުރިހާ ވާހަކަތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނު މިހާރު މިއޮތް ގޮތުން ބައެއް ފަހަރު މި [illegible] ގޮތަށް ޤާނޫނު ބައްޓަންކުރެވި ހުރީމައި އޮޅުމެއް ވެސް އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން. ހަމަ އެހެންމެ މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުއްތަލިބު ވާހަކަފުޅުގައި ޕެންޝަނާ ބެހޭ އޮފީހުގެ ވެރިޔާ އަކީ ވަރަށް ބޮޑަށް ތަޖުރިބާހުރި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކައިރިން ދަންނަ ބޭފުޅެއް [illegible] އެއީ. ވަރަށް އަޚްލާޤީ ގޮތުން ރަނގަޅު އަދި ވަރަށް ތަޖުރިބާކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭފުޅެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި މިއޮތްގޮތުން އުމުރުން ވަރަށް [illegible] ބޭފުޅަކު، އެ ބޭފުޅަކު ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ދަނިކޮށް ބަލި ހާލަތުގައި ޖެހިގެން ވަޒީފާ އިން ވަކިވެވިދާނެ އާއިލާގެ [illegible] އަދި [illegible] ޖެހޭ ވަގުތު މި ބޭފުޅުންނަށް އެއްވެސް އެއްޗެއް ލިބޭނޭ ގޮތެއް މި ޤާނޫނުގައި ނެތްކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އަދި 65 އަހަރު އެ ބޭފުޅަކު މިދުނިޔެ ދޫކޮށްލައްވައި ދިޔަ ކަމުގައި ވިޔަސް 65 އަހަރު ވަންދެކަން އެއްވެސް އެއްޗެއް އެ ބޭފުޅާގެ ޢާއިލާ އަށް ވެސް އަދި އެ ބޭފުޅާ އަށް ވެސް ނުލިބޭ ގޮތަށް ޤާނޫނު ބައްޓަންކުރެވިފައި އޮތް ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. ހަމަ އެހެންމެ ކުރިން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ގެންދިޔަ ބޭފުޅުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މި [illegible] ފައިސާ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އަދި ވިޔަފާރި އުސޫލުން ބޭނުން [illegible] [illegible] [illegible] މި ފައިސާ، [illegible] [illegible] ފައިސާ މި [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ގޮތަކުން [illegible] ޤާނޫނު ބައްޓަންކުރެވިފައި މި [illegible]. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ފައިސާގެ [illegible] އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މިހާރު ޤާނޫނު ބައްޓަންކުރެވިފައި އޮތްގޮތުން [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ހަމަ އެހެންމެ މި ޤާނޫނަށް އިސްލާޙު ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނާ [illegible] އ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި އަޅުގަނޑު މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޕްރޮމޯޝަންތަކާއި ހުށަހެޅިފައި އެކުލެވިގެން ކަމަށް މި އިސްލާމީ ހުރަހެޅި ސަރަހައްދުގައި ބްރޯޑްކާސްޓިންގައި މި އާއްމު.
އުނިކަމުން އަޅުގަނޑު ވަނަވަރުން މި ބިލްގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާއި މިއަދު ޤާނޫނު. އެއީ ޤާނޫނު
ނަންބަރު 8/2009 ޤާނޫނު، މި ޤާނޫނު ހުށަހެޅި ސަބަބުން މިދި ބަލައިގަތުމުން އެބަ އަޅުގަނޑަށް މީގައި ޝަރުޢީ އެބަ
އަދި ސިޔާސީ ޤާނޫނުތަކާ މިއީ ޤާނޫނު ބައި ކޯޕަރޭޝަން ބްރޯޑްކާސްޓް ކުރާ ޤާނޫނުތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަލައިގަތުމުން
މަޖިލީހުން ބިލްގެ މި ކަމުގެ އުސޫލުތަކަށް. ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުވާތީ ސިޔާސީ އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމްދީނުގެ
ނުހަނު ބޮޑު ޤާނޫނުތަކާ އަޅުގަނޑު ބަދަލުކުރުން. އެއީ ޤާނޫނުގެ ބާރުވެ ދިނުމަށް ސަރުކާރުގެ ގެދޮރުގައި ބަރޯސާވެގެން ނުދާނެ
ކަމަށްވެއްޖެން ވެސް އެހެންވީ. އެހެންވީމާ، މި އިސްލާމީ ބަޔަކު އެނގޭނެކަމެއް މިއަދު ބަހުސްކުރުމުން ދަރި
ޤާނޫނީ ހިފެހެއްޓޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ބޭނުން ފެންނަކަމަށް. އެއީ މި ޤާނޫނު ހުށަހަޅައިދެވުން އެ އިސްލާމީ ގޮތުގައި
ވިދާޅުވި ކޮމެއް އިސްލާމްދީނަށް ޕްރޮމޯޝަންތަކާއި ކޮޅަށް ހުރިގައި އާއްމު ޤާނޫނު އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސީގޮތް އެއްކޮށް
ހުރިގައި އާއްމު ޤާނޫނުތަކަށް ހުރިކަމަށް މި އިސްލާމީ ބޭނުމާއި ކަމަށް ބެން މި އިސްލާމީ ހުރަހެޅިގައި މި އާއްމު.
އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއަދު ކޮންމެ ވެސް އެކަށީގެން އުސޫލުން އެބަ ނުބައިވާން އެބަޖެހޭ. މި އިސްލާމީ
ނުހި ކުރިން ޤާނޫނުތަކަށް ދިމާ ޤާނޫނު. މި އިސްލާމީ ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން ތަފާތުކުރުވޭ ކޮމެއް ކުރި ޤާނޫނުގައި
ވެސް މަޖިލިސްތަކުގައި އެމް ކަމަށް މި ވަނީ. އެހެންވީމާ، 2 ވަނަ ފަހަރަށް އިސްލާމީ ދިފާއުން ވެސް އަޅުގަނޑު
އެދުން މި ބާވަތުގެ ސިޔާސަތު ބައެއްފަހަރު އެޅުމަށްކުރެވިއްޖެ. އެ ސިޔާސީ ވިދާޅުވީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން
ހުރުމަކީ ޤާނޫނު ފަރާތުން ބަޔަކު ކޮށްވެގެން އާއްމު ކަމެއް ވަނީ. އިސްލާމްދީނާއި އަސާސީގޮތް ހިފާތީ ޤާނޫނު ޤާނޫނު ތަފާތު
ދިމާ ކަމަށް. އަދި އެހެންނަމަ ފުރަތަމަ ބައިގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އަދުރަތު ދުޝަތަރު ސިފަވެ މިޤައުމު ދައުލަތުގެ އިސްލާމީ މަޝްވަރާ
ދިނުމުގެ ތަފާސްކޮށްދެވި ފަރުމާލަން މި ފަރާތުން ވެރިކަމާ މުޅިރާއްޖެއާއި އެއް އެފަރާތުގައި ރަނގަޅުކުރުމަށް، މި ފެށުމުގައި
ވާނީ ހިމެނުމެވެއްޔާ އެކި މަސްތަކުގައި އިސްތިޢުމާލު ކުރަން ވާނެ ހަމަހަމަކުރުމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ހިތުން މިއަދު
ފަރާތް ގެ ދިނުމަށް ކުރަމުން މުޢާމަލާތު އެފަރާތްތަކުގެ ދަތިތަކެކެވެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމާ ފަރާތުން އެ
ބަޔަކުގެ އަތުގައި ބާރުލިބިފައި ކަމަށް ފަރާތް ހުރި ގާއިމް ކުރާ ބަޔަކު ދަތި ހުރި ޤާނޫނުތައް ހުރި
އަދި ހިފެން ދެބައިމީހާ ހިންގުން އެ ބޭނުން އަދި ކޮމިޝަނާއި ސިޔާސީ ކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ރާއްޖެ ވެއްޓިފައިވާ
ކަމަށް އަޅުގަނޑު މިއަދު ހިތާމަ އެބަ އިސްލާމްދީނަށް ރައްކާ ފާހަގަކުރަމުންނެވެ. ޖެހޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު މި
ޤާނޫނުގައި މިއަދު ހުށަހެޅީ މިއިން އިސްލާމީ ބަލާއިރު މެންބަރުން ބައިގެ މުޅިބަލަ އެކުލަވާ އަޅުގަނޑު ވެސް
ތާއީދުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް ސިޔާސީ ހުރަހެޅި ހުރި މެންބަރުންގެ ވިލާތައް ހުރި އިސްލާމީ ބަހުސްތަކާއި ބަލައިގަތުމަށް މި
ދިޔަ އެއްގަލަމުން ދިމާލުގައި އަޅުގަނޑު މި އިސްލާމީ ބަލައިގަތުމަށް ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ
އިސްލާމީ ހަރަކާތް.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ޙަމީދު ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕެންޝަނާ ބެހޭ ޤާނޫނަށް ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުތަކުގެ ރޫހަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ތާއީދުކުރަން. އާދެ، މީގެ ރޫހަށް ތާއީދުކުރާ ސަބަބުގައި އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ވެސް ދަންނަވާލަން އޮތީ މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރައްވާ ހުރި ނުކުތާ އެއް އަލުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ފުރިހަމަ އަށް ތާއީދުކުރަމާ. އެއީ އެހެން މި ދެންނެވި ކަމަކީ މިއަދުގެ ސިޔާސީ ރާއްޖޭ އަދި ބަޔަކަށްވުރެ ދާއިރާގައި މިކަމުން ރާއްޖެއަށް ލިބޭނެ ފައިދާ އާއި ގެއްލުން އެންމެ ރަނގަޅަށް ތަސްވީރުކޮށްދެއްވުން އެއް ބާވަތުގެ ހިތްވަރު ދާއިރާގައި އެ ބޭފުޅާ ވަން ކަމީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ދާއިރާގެ ޝައުގުވެރިކަން ކަމަށް ނުން. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ކަމެއް ތަޢާރުފުކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭއްވިފައިވާ ގޮތުން އަދި ޕެންޝަނުގެ ޤާނޫނަށް އިސްލާހު ގެނެވިގެން ރައްޔިތުންނަށް މަޖުބޫރުކުރެވިގެން މިކަމުގެ ކުރިމަތިން ވިސްނުމުން ދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބަލައިލަންޖެހޭ މިކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ ބާރު ބަދަލުކުރެވޭނެ ގޮތް. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހިތްހަމަޖެހުން ވަނީ. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހިތްހަމަޖެހޭ ކަމަށް އެ ބާރު ބަލައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ކުރިމަތިލާ އަދި އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު ބަލައިލާއިރު ކުރިމަތިލާ ބޭރުގެ ދަރަނިތަކާއި މިކަމުގައި ހާލަތާ ވާ ވާހަކަ. ކުރިމަތީގައި ވަރަށް ބޮޑު ހީވާ ކަމަކީ ބައްލަވާ. އެކަމުން ބޭނުމާ ތަފާތުކުރެވިފައި ވާނޭ މި ދުވަސްތަކުގައި ބޭނުންވާ ޚިދުމަތް ވެސް ވަރަށް ގިނަ ބަދަލު އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރުގައި ބަދަލުގެނެވިފައި އެ ކަމުގެ ޝަކުވާތަކެއް ކުރުމުން ދިރިއުޅުމެވެ، އަޅުގަނޑުމެން އެ އޮތީ އެ ސަރުކާރުގައި ބަދަލުގެނެވިފައި މިހާރު. ކޮންމެ މަހަކު 3 ހާސް ރުފިޔާ އަޅުގަނޑުމެން އަތުން ކަނޑައެޅުމުން. އަޅުގަނޑު އެބަ ހިތާމަކުރާ ސަރުކާރަކީ އެއީ ޤާނޫނީ ބަދަލުކަމަކަށް ވެފައި ވާތީ އެ ވަނީ. އެކަން އަންނާނީ ސަރުކާރުން އެގޮތް ފުރުސަތު އެއް އޭގެ ބޭފުޅަކު ފަހިގެން ދިން އެ ފުރުސަތު ހުރިހާކަމެއްގެ ގޮތުގައި ދެކޮޅު އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރިމަތިވި ސަރުކާރު ވެސް ކަނޑައެޅުމަކަށް. ހަމަ މިދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މި ބާވަތުގެ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަރުވައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ވިސްނަވާންޖެހޭ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންވެގެންވާ އެއްވެސް މީހަކު އަދުލުވެރިކަމާއި ކަން، އަދި އެއްވެސް މީހަކު ޒަބަރުދަސްތީ މަޖުބޫރުން މަސައްކަތުގައި ކުރުވައިގެން ނުވާނެ ކަމަށް. ހަމައެއާ ގުޅޭ ގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި، މިދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ފަރާތުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ކޮންމެ މީހަކަށް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ޕެންޝަން ލިބިގެންވޭ. އެ ޙައްޤު ބާރުވެރި ވެފައި މުސްތަޤިއްލުކަން ހިމެނޭ ގޮތުން ޔަޤީންކޮށްދޭން ޖެހޭ. ހަމަ ހިއްސާކުރެވިފައިވާ ވާހަކަ ޔަޤީންކޮށްދޭން އެ މަސައްކަތް ލިބިގެންވާ އިއްޒަތްތެރި ހަރަކާތް ކަނޑައަޅުއްވާދެއްވުމަށް. އެހެންވީމާ، އެ ޖާގަ ދިނުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ފުރިހަމަކަން

ބުނެފައި އޮތްއިރުގައި އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއް ހަމަ އެއްވެސް ކަމަކަށް ނުކުރެވޭ މަޖިލީހުގެތެރޭގައި މިކަން ކުރެވޭނެ ކަމަކަށް. ދަންނަވަންތޯ މިގައި ދިމާވާ އެންމެ ބޮޑު ހިތާމައަކީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން މުސާރަ ކުޅެ ވާހަކަ އާއި އަދި ފުރަތަމަ ވަނަ ބޭފުޅުންގެ ގޮތުގައި ގޮނޑިއަށް ވަޑައިގަތުމާ ބެހޭ ވާހަކަ ދައްކާ ހިސާބަށް މުސާރަ ކުޅެ ވާހަކަތަކެ މިއީ ބަލަހައްޓާކަމުން ދައްކަވަމުން ވާހަކަ އެއީ. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ މި މިފަދަ ސިޔާސީ ބަޔަކަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އެކަމަކު ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އިޤްތިޞާދީ ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައިތޯ...

(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ކޯރަމް ހަމަވެއްޖެ. ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރައްވަން ގެންދެވުމަށް.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަޔާ އެކު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ޕާޓީތަކުގެ ލީޑަރުންނަށް މި ފާޅުގެ ކޯރަމް ހަމަކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްކޮށްދެއްވުމަށް މިހާރު މި ދަނީ ފެނިގެންނޫން. މި މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] ބަލާއިރުގައި އެންމެ ގިނަ އިން މިތާ މި ތިބީ މިނިވަން މެންބަރުންކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަގުތު އޮތް އެކަމު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަގުތުތައް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ގޮތަކަށް ބޭނުންތެރިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެދޭ އެދުން ހުރަސްއަޅަމުން ދާތީވެ، އަޅުގަނޑު އެކަމާ ހިތާމަކުރަން. ހަމަ އެއާ ގުޅިގެން ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ ނަންގަވާނެކަން އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ. އެކަމަކު، މިއީ ބަދިޔާ އިނގޭތޯ މި ކަމުގައި ނިޒާމާ ދުރުން ބޭ އޮތް ބައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ކަމުގެ ބަޔަކަށް މިއީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ވިސްނާފައިވާނެ އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން ކުޅޭ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ ބަޔާ އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން އެއް ކަމަކީ ދިރި ފުރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިލްތިމާސްކުރީ.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލައެއް ކެންދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އީސާ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކަނޑިހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ވަގުތު ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން އެ ގެންދަވާ މެންބަރު އެ މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން އިޢުތިރާފެއް ހައްދަވައި، މި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިގެން އިޢުތިރާފެއް ހެއްދެވީމަ، އެކަން ރިޔާސަތުން ރަނގަޅުކޮށްދެއްވަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. މި ތަނުގައި ތިއްބެވި އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ނިސްބަތްވާ މެންބަރުން ކޯރަމް ހަމަކުރުމުގައި ގިނައިން ބައްލަވައިދެއްވާ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާތީ މިނިވަން މެންބަރުންނަށް ޝުކުރު. އެންމެ މިނިވަން މެންބަރަކު މި ތަނުގައި އިންނެވީ. ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ މެންބަރުންގެ އިތުރުން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ކަމަށް ބަލައެއް ނުގަންނަން. ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ކުރިއަށް ގެންދެވުމަށް.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އާމިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު ދެންނެވި އެއްޗެއް ނޭހުއްޓެވި ކަންނޭނގެ. އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ މި ތަނުގައި ޕާޓީތަކުގެ ލީޑަރުންތަކުގެ ވާހަކަ. ބައްލަވާލައްވާފައި އަދި އެއް ފަހަރު ނިޒާމީ ނުކުތާ އެއް ނެންގެވިއްޔާ ރަނގަޅުވާނެ. އެއީ އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ [illegible] ތަޢާރުފުކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން [illegible] މަޖުބޫރުކުރެވިގެން އަދި ވަޒީރު [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] މިކަން ކުރަމުން ދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް ވިދާޅުވަނީ [illegible] [illegible] މި ގިނަ އިޤްތިޞާދީ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން ވިޔަފާރިވެރިންނަށް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަ އަދިވެސް އެއް ފަހަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މި ގާނޫނުއަސާސީގެ ރޫޙާ އެއް ގޮތް ވާ ގޮތުގެ މަތިން އަދި ދައުލަތުގެ ހިންގުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑަށް ވެސް އެނގޭ ފައިސާ ބޭނުންވާކަން. އެކަމަކު، ފައިސާ ބޭނުން ވިޔަސް ވެސް ފައިސާ އަޅުގަނޑުމެން ނަގައިގެންނުވާނެ މަގުމަތީގައި ހިނގަހިނގާ ހުއްޓާ މީހާގެ ޖީބުގައި ހުންނަ ފާރިކޮޅު. އެ ނަގައިގެން ދައުލަތް ހިންގާ އުސޫލު ގެންގުޅެވިއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑަކަށް ތާއީދެއް ނުކުރެވޭ އެއީ އަމާނާތްތެރިކަމެއް ކުރާ އުސޫލެއް ގެންގުޅެވޭނީ އެކޭ. އެހެންވީމާ، އެ ނޫން ގޮތަކަށް މިފަދަ ސްކީމެއް ތަޢާރަފުކުރުވިގެން ރައްޔިތުން ރުހޭ ގޮތަކަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހުން ރުހޭ ގޮތަކަށް އެކަން ކުރެވެންޖެހޭނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރާ އަމާނާތްތެރިކަމާ ނުވަތަ ހަމަޖެހިގެން މި ކަން ނުކުރެވޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް، މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވި ފަދައިން މިފަދަ ފައިސާތަކެއް ނަގައިގެން އެ ފައިސާ ބޭނުންކުރާނީ ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް މަޖިލީހަށް ވެސް އެނގެންޖެހޭ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނާ ސުވާލުކުރާ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޖަވާބުދާރީވާން އެބަ އެނގެންޖެހޭ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޖާބިރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް މިނެގީ ކަނޑައެޅިގެން ރައްޔިތުންނަށް އޮޅޭ ގޮތަށް މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކެވުމުގައި މި ގަވާއިދާ ހަވާލާދީފައި މި ޕެންޝަން ސްކީމުގައި މި މަޖިލީހުން ހަމަޖައްސައި އޮތް ގާނޫނެއް. އެ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަކީ އެއީ ގާނޫނީ ތަންފީޒުކުރުން ބާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް. ވާޖިބެއް. އެއީ ސަރުކާރުން ކުރާ ކަމެއް ނޫން. މި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ރައްޔިތުންގެ މައްޗަށް ނޫނީ ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހުންގެ މައްޗަށް ލާޒިމްކޮށްދޭ ކަމެއް އެއީ ގާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ކަމަކަށް ބަލާ އެއް ނުދެކެމެވެ. މާފަން ހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަޙީމް.

މާފަން ހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 38 ވަނަ މާއްދާ މިއީ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލަނީ ދައުލަތުގެ ވަޒީފާ އެއް އަދާކުރާ ކޮންމެ މީހަކަށް ޤާނޫނުގައި ބައްޓަންކޮށްފައި ވާ ގޮތުގެ މަތީން ޕެންޝަން ލިބުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވޭ އެވެ. އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ތާއީދުކުރަމާ މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢާރިފު ދެންމެ އަ ވިދާޅުވި ބަސްފުޅަށް. މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރި ޤާނޫނެއް. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވާ ގޮތުގެ މަތީން ރައްޔިތުންގެ 16 ވަނަ މަޖިލީހުން 2009 ވަނަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓް މަހުގެ ތެރޭގައި ފާސްކޮށްފައި ވާ ޤާނޫނެއް. މިއަދު މި އުޅެނީ މިޤާނޫނަށް އިސްލާޙެއް ހުށަހަޅަން ވަކި ބޭނުމެއްގަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިސްލާހުހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު އިސްލާމްދީނުގެ ވާހަކަ ވަރަށް ފުރާ ދާއިރާއެއްގައި ސަބަބު ބައްޓަންކުރުމުގެ ގޮތުން އެބައޮތް ގެންދިޔަ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފުކަމަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ހުއްޖަތެއް ނުދައްކަވައި، ހަމައެކަނި އެ ގޮތަށް ބައްޓަންކޮށްފައިވުމުން އެއީ އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފުވާކަމުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅޭން އެއްވެސް ޗާގަ އެއް މި މަޖިލީހަކުން ލިބިގެންނެއް ނުވޭ. ޤާނޫނުއަސާސީ ހެދިއިރުގައި މި ކަމުގައި ބަހުސްކުރެވުނު 38 ވަނަ މާއްދާގައި މި މާއްދާ ލިޔުމުގައި ބަހުސްކުރެވުން ދިރިއުޅުމުގައި އަބަދުވެސް ދިރާއި ދިރުވި ރައްޔިތުންނަށް ޕެންޝަނުގެ ޙައްޤު ލިބިގެން ވާންޖެހޭނެ ކަމަށް. މުޅި މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން އިސްލާހުކޮށް 38 ވަނަ މާއްދާގައި މިހާރު ލިޔުމުގައި އެ ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިސްލާމްދީނުގައި ހަމަ ގަވާއިދުވެސް ރައްކާތެރިކަމުގެ މުޅިއުމުރުގެ މަސައްކަތް ބާރުއަޅައި، ދީނުގައި ގިނަ އިލްމުވެރިން އެކަމުގެ މަސައްކަތް ބަރަވެ ވާހަކަ ދައްކާފައި އެބަހުރި. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑަކަށް މިއަދަކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީން ވެސް ޕެންޝަނަކީ އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފުކަމެއް ނުވަތަ އެ ގޮތަށް ދީނާ ގޮތަކަށް ވެސް ފަރާތަކުން ދައްކަނިކޮށް ފުރަތަމަ އެއް ނުވޭ. އަދި މަދަނީ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން ވެސް އެކަމަކަށް އެކަމަކަށް ފާހަގަކޮށް ވާހަކަ ދައްކާފަ އެއް ނުވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕެންޝަން ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުވާލީ ޗިރަގެން އުޅޭ މަސައްކަތް އެއް މި މަސައްކަތަ އަޔޭ. މި މަސައްކަތަށް ޕެންޝަން ފަންޑުން ޚަރަދުކުރަން އުޅޭތީވެ، މި ޗިރަގެން އުޅޭ ސަބަބަކީ ބަޖެޓުގައި ބައެއް ވިޔަފާރިވެރިން އެ ބޭފުޅުންގެ ކުންފުނިތަކުން ޕެންޝަނަށް ވާ 7% ގެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ދައްކަން ޕެންޝަނަށް ސަޕޯޓުވަން ދައްކަން މަޖުބޫރުކުރާތީވެ. މިއީ މި ޗިރަގެން އުޅޭ މަސައްކަތަ އަޔޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ޕެންޝަން ޤާނޫނުން ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ ގުޅުމުގެ އިސްތިސްނާ ހަރަކާތްތެރިވާނެ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން 7% ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި 14% ޕެންޝަން ސްކީމަށް މުސާރައިގެ ގޮތުގައި ޖަމާކުރާ އެ ފައިސާ އިނބަރި ވަންނަނީ ދައުރުވާ ފައިސާގެ ބޮޑުއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކަށް. މިއީ

ވިޔަފާރިވެރިން ކުރިއަރައިގެން ދާން އޮތް ފުރުޞަތަކީ. އިންވެސްޓްމަންޓުތަކަށް ފައިސާ ދިނުން ގޮތްތައް ފުދުންތެރިވާން އެކަމަކީ ނިޒާމުތަކެއް މި ޤައުމުގައި އުފެދުން އެބަޖެހޭ. އެ ނިޒާމުތަކާ ދުރުވެ ހަމަ ބައެއް ގޮތުގައި އަދުގަނޑެއް ފުރިގެން ދިޔައީ މީގެ ކުރިން ވެސް އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކަށް. އަދުގަނޑު ވާނީ މީގެ ކުރިން އިދިކޮޅުގައި ހުރި އިތުރުގައި ވެސް ޕެންޝަންގައި ބައިވެރިވުމަށް ހަރުއަޅައިގެން ގޮވާލައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވެސް އެ ސިޔާސަތުގައި ބައިވެރިވެ އުޅަން ކޮންޓްރިބިއުޓަރީގެން ރައްޔިތުންގެ ބަދަލު އަދާކުރުމަށް ގޮވާލާ. މިއަދު ވެސް އަދުގަނޑު މި ގޮވާލުމާ ޤާއިމުކުރު ގޮވަރު މި ޤާނޫނު އޮންނަންވާނީ. އެއްވެސް މިހާރު އިސްތިސްނާކުރެވިގެން ނުވާނެ. އަދި ބާރު މިހެން ކަމުގައި ވިޔަސް އެ މިހާރު އިސްތިސްނާ ކުރެވިގެންނުވާނެ. ޝަރުޢީ ސިޔާސީ ބާރުތިބާ ދީނީ ހުރިހާ ޤައުމުތަކުގައި ވެސް ރައްޔިތުންނަށް ދިނުން އަސާސީ އެއްޗެއް. އަދި އެކަން ދިނުމަށްޓަކައި ބޭރު ސިއްކާ ފަށައިގެން ކޮންޓްރިބިއުޓަރީ ރަނގަޅު ފަންޑު ކޮންޓްރިބިއުޝަންތަކާއި އުފެދި އާގެ ސަބަބުން އިޝްތިރާކުގައި ދަރުމަވާ ފައިސާ އިތުރުވެގެން ދާ ގޮތް ދުރު ޕެންޝަނަރުފުނަކަމަށް ފަންޑާ މިކަމަކާ ދުރަކޮށްގެން އެހެނިހެން ގެންގުޅޭ ސިޔާސީ އެއް، ސިޔާސީ އެއް ހުރި މިކަމާ މިކަމާ އެއްފަސް ވެރިކަމަށް ދެމިތިބުމަށްޓަކައި ނަހަމަގޮތް. އިދިކޮޅުގެ ރައީސް، އަދުގަނޑެއް ފުރިގެން ދިޔައީ މި ކާރިސާގެ

...8/2009

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުއްޠަލިބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލަ އެއް ނެގީ މިހާރު މި ބިލަށް ވާހަކަދައްކަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވެއްޖެ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާފައި ހުރި އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އަޅުގަނޑު ބިލު ހުށަހެޅިއިރު މަޖިލީހުގެ ޤަވާޢިދުގައި ވެސް ހިމަނާފައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅަށް ރައްދުދެއްވުމުގެ ގޮތުން ނިޒާމާ ބެހޭ މައްސަލަ އެއް ނެގޭކަށް. މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި ހުރި މިންވަރަކަށް. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ދުނިޔޭގައި ކަން ހިނގަމުން ދާ ބޮޑެތި މައްސަލަ ރިޕޯޓްކޮށްދޭތީ. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ރައްޔިތުން މި ކަމުގައި ނުދެކެން. އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ރައްޔިތުން މި ކަމުގައި ނުހުށަހަޅާ ފުރުސަތެއް ވެސް އަދި ނުލިބޭ އެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޯވޭ. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް، ހަމަ ގައިމުވެސް ރިޔާ އަދި އެކަމާ މެދުގައި ރައްޔިތުން ނަރުދަފުސް ވާ ކަމެއް. އެކަމަކު އެއާ ބެހޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވާ ކޮމިޝަނުން އެ ގޮތުން ތާށު ނެތި މިހެން އެއީ އިންޓަރނެޓް ދައުލަތުގައި އެ ހުރިހާ ކަމެއް ކުރިއެރުމުގައި އެ ކަމެއް ގެއްލުން ނުވި އެ ދުވަހަކު. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް، އެހެންވީމާ، އިސްތިޢުފާދިނުމާ ވާހަކަ ދައްކައިގެން ބޮޑު މިހާރަށް ހުރިހާ އިދާރާތަކުގައި ރައީސް ވެސް އެ ސަރަހައްދު ބާރުންތަކުން ކަމަކު ވަކިން އެ ސަރަހައްދު ނުގެންގުޅެން. އެ ސަރަހައްދާއި ކޮށްއިރާއާއި، އެކަމުގައި ހުރިހާ ކޮށްއިރެއް ބާރުދެއްވުމުގައި ދެންނެވި އެ ބިލު އެޖެންޑާކުރުމުގެ ނަމުގައި މި ތާރީޚު. މި ތާރީޚުގައި އެ ބަޔަށް އެޖެންޑާކުރުމަށް ލަފާދިނުމެއް، ބާރުތަކު މިހެން ބިލުދެއްވާ އޭ.ސީ.ސީ އަދި އިސްތިޢުފާދިނުމާ ދޭތެރޭ އޭގެ ޤާނޫނީ ގޮތް އެއް ބޭނުމާ ދީފައިވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ކުރިމަތިލާ އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށްފައިވާ އޭ.ސީ.ސީ އަދި އިސްތިޢުފާދިނުމާ ދޭތެރެ ގޮތް އެއް ނޫން. އޭ.ސީ.ސީގެ ފަރާތްތަކުގައި އަދި އޭ.ސީ.ސީ ހިނގާބަލައިގެން އިދާރާތަށް ގޮތެއްގައި މި ގޮތުގައި ހުކުރު ކަމުގައި ވިޔަސް އިސްތިޢުފާދިނުން ނޫން ދީފައި މި ގޮތުގެ އެއް ނަންބަރު. އެއީ ހަމަ އަޅުގަނޑު ކަނޑައަޅުއްވައި. އޭ.ސީ.ސީގެ ފަރާތުގައި ނެތް އިސްތިޢުފާދިނުން މި ގޮތުން ޤާނޫނުވަނީ. ނަމަވެސް އިސްތިޢުފާދިނުން ނޫން އެހެން ދީފައިވަނީ މި ގޮތުން ޤަވާއިދުތަކަށް އޭ.ސީ.ސީގެ ފަރާތުގަ އެއް ނެތް. އެކަން ކަނޑައަޅުއްވާފައި އަޅުގަނޑު މި ހުރީ. ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ވެސް ކަމާބެހޭ ބިލުގަވެސް. އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ޤާނޫނީ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު މިހުރީ ހަމަ ގައިމުވެސް މިއަދު އޭ.ސީ.ސީގައި. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް، އެއީ ބަޔަކު ގެންނަ ހަރަކަތެއްގެން ދައްކާ ވާހަކަ އެއް. އެކަމުގައި ޝުކުރިއްޔާ ރައީސްގެ ވެސް އަޅުގަނޑު ވާ. އަދި ނަމަވެސް ގޮތުގެ ކުރިމަތިން ފެނިގެން ހުރި ފަރާތްތަކުގެ ވެސް އަޅުގަނޑު ވާ. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ ރައީސްގެ އެހެނިހެން ފަރާތް ރަނގަޅު މި ޤާނޫނަށް ކުރިން 2008 ވަނަ އަހަރުގެ އަސާސީ ޤާނޫނު ތަކެތިގެ ދަށުން ދިގު މުއްދަތެއް ހިފެހެއްޓުމަށް ފަށާފައި ގޮތް ގޮތުގެ ބަދަލުގައި ވަނީ ގާނޫނުން. މި ޤާނޫނު މިފަދަ މިއަދު ބަދަލުކުރަން ވެގެން ބަލައި ބިލު އެއްވެސް ޖުމްލަތަ ފިޔަވަޅެއް އަޅުއްވާ ކަމެއް ކަމެއް ނުވާ އަދި މެންބަރުން އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހަށް ނުދެ. ހަމަ ގައިމުވެސް ޖުމްލަތަ ފިޔަވަޅު ބަލައި އިނގޭތޯ ވަކި ބަޔަކު. އެކަމަކު މަޖިލީހުގައި ބަލައިގަނެވޭ އަމިއްލަ މެންބަރުންގެ ގޮތަށް. އެގޮތުގެ މެންބަރަކު މި އިސްތިޢުފާދިނުމާ ހުރި ގޮތުން ޤާނޫނާ އޭ.ސީ.ސީ މި ގޮތް ހުށަހެޅުމަކީ ބަރާބަރު އިންސާފުވެރި ކަމެއް. އޭ.ސީ.ސީ ބަރާބަރު އިންސާފުވެރިކަމަށް ގޮތް ހުށަހެޅުމަކީ ބަރާބަރުގެ. ބަޔަކު

އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ވޯޓުދޭނީ ކޮބައިން. އެ ނޫން ގޮތަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީ އަށް ބަދަލުވުމުންނާއި ވޯޓުދޭނުލީ. ޖީ.އެސް.ޓީ. އަދި ހަރަދުކުރެވޭނެ އުޅުން ޖެހޭ. މިއަދު އެ އޮތީ ހަރަދުކުރެވޭނެ ގޮސް އެނގޭ ވަރުން އިނދަޖެހި، ދަރަނިވެފަ. ހަމަން ގޮތް ހުސްވެ އެނގޭ ވަރުން ވެއްސަށް ވަދިޒަ ވުރީގަ. މިއީ އެ ޖާޒާގެ ހަމަތަ ހުރި ގޮތަތް. އަދި އިރުކަލު ވަރާތަކުގެ އެހެން ވަރާތަކުގެ ވެސް ހަމަތަ ހުރި ގޮތަތް. އެ ވަރާތަކަކަށް މި ދައުލަތުގެ އިޤްތިޞާދު ރަނގަޅުކަމެއް ވެސް ނުފެނޭ. އަދި އިޤްތިޞާދު ރަނގަޅުކުރުމަށް ޢަމަލީ ހިންގާޞާރީ މަސައްކަތްތަކެއް ވެސް އެ ވަރާތަކަކަށް ނުފެނޭ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަޑައެޅޭ ނުފެނޭ. އެކަން ނުފެނޭތަކަށް ތަޖުރިބާވީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އަހަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިންސުތަކުގެ ދިވެހިރާއްޖެ މިހާރު ދަރަނިވެރި ވާ 18 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ދަރަނި އިރާދަކުރެވިފައިވާ ކުރިއަށް އޮތް ދުވަސް އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހަރަދުކުރެވޭނެ ރާސްތާތަކެއް ވަނީ ނެތިގެން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ބޭނުންވާ ކަމެއް. ބޮލަށްގެ ނިޔާމުގެ ހާމިކުރުމަކަށް އެ ނިޔާމުގެ ތެރެއިން ދައުލަތުގެ އާމްދަނީ އާއި ދައުލަތުގެ ހަރަދު އެއްވަރުކުރުމަށް، އަދި ނުވިއްޔާކަށް ސަޕްލިމެންޓް ބަޖެޓެއް 2012 ގެ ވަރުން ހުށަހަޅާފައިވާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދަތިކަމާ ކުރިމަތިވީ. 2012 ވަނަ އަހަރުގައި ދިޔައީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަކީ ބޮޑުކުރި ބަޖެޓެއް. އަދި 2013 ވަނަ އަހަރުގައި ދިޔައީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓަކީ ސަޕްލިމެންޓް ބަޖެޓެއް. އަދި 2014 ވަނަ އަހަރުގައި އޮތޯރިޓީ ސަރުކާރުތަކުގެ ބަޖެޓު އިތުރުކޮށް ފުރާވާ ސަޕްލިމެންޓްވެސް ދެން. މިއީ އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ދައުލަތުގެ އަށް ކުރިމަތިވާން އެނގޭ ބަނޑުވެސް ދުވަސްވަރުތަކުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ތެޔޮނަގާ ކަނޑައަޅުކުރަން. އިޤްތިޞާދީ ރަނގަޅު، އެހެންވީމާ، މިހާރު އޮތް ގޮތަށް ފުރުސަތުގެ ޒާތުން ރިސޯޓުތަ. ހުރިހާ އެއްވެރިގެ މައްސަލަ ހުއްޓުވުމަށް ތަ ގޮތަށް ފުރުސަތުގައި އެއްވެރިން ބައިވެރިވެ އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އަދި އެބަޖެހޭ އެހެން ކަމުގެ ރަނގަޅު ކުރަން. އެ ސަރުކާރު ހުރި ޖާގާފަސޭހަވެގަނެ އެ ސަރުކާރު ހުރި ބޮޑެތި ގޮތްތަކެއް ނުކުރާ ގޮތްތަކުގެ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔަކު ދައުލަތުގެ އިމާރާތް ގޮތެއް ގޮތަކުން އެކަން ފަހުކޮށްފައި. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު ހުރި އެއް ޖަމާއަތްތަކެއް. އެކަމާ މިހާރު އުޅޭނީ އަދި ނޫން. އެކަން ނުވޭ މިހާރު މި ދެއްކީ ދެ ހުރިހަމަކުރުމުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިޔަފާރި ގެނައީ ފަހަރު. އެ ފަހަރަ މި ދައުލަތީ. އެވެ ބަދަލުގައި އެ ޖަމާއަތްތަކުގެ އެ ހުރި، އެ ވަގުތު ޖަމާވެފައިވާ ދިޔައިމަ ދެއް. އެއް ހަމަނުވާ ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރީ. އަޅުގަނޑުމެން އިސްނަގައި ވިޔަފާރީ އަޅުގަނޑުގެ ހަމަ ސިޔާސަތުތަކާ. އިންޑަސްޓްރީތަކުގައި ހަމަ ސިޔާސަތުތަކާ، ނަތީޖާ ސިޔާސަތުތަކުގައި ގެންދާ ސިޔާސަތުތަކާ އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓުގައި އިޤްތިޞާދީ ފުދުންތެރިކަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރިތަކުގެ ޖިނސަ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރިވެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައުލަތާ ވިޔަފާރީގެ ބޮޑުތަކުގައި އިތުރުވެގެން މި އަހަރު 700 މިލިއަން ރުފިޔާ ހޯދިގެން. އެއީ ކުރިގެ ސަރުކާރުން ވަގުތު ޖަމާ ވިޔަފާރީ އަދި ހިންގާދާރީން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ނޫން ކޮންމެހެން ބައްޓަން. އެހެންވީ އެ 700 މިލިއަން ރުފިޔާ އިތުރުވެގެން އުޅެނީ، އެކަން މަސްއަލަކުރަން ފިނޭންސްގެ ހިސާބުތަކާ ވިޔަފާރީ ދަރަޔާ ނިޔާމުގެ ގެނެވުނީ. އެ ނިޔާމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަކުރާ ގޮތުގައި އިޤްތިޞާދީ މިނިވަންކަން ދައުލަތުގެ އަށް ލިބިގެން އުނދަގޫ ނިޔާމު. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ޖަލްސާ ރައީސް.

ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު މުސްޠަފާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު ގަޑި އެރީ ގާތްގަނޑަކަށް 1 މިނެޓަށް ވެޖަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބިލަށް ވާހަކަދައްކަވަމުން ވަރަށް ފުރިހަމަ އަށް ޢަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް ވާހަކަދައްކަވައިދިނީ. އަޅުގަނޑަކަށް ހީއެއްނުވޭ ދެން އަޅުގަނޑު ދައްކަން ހުރި ވާހަކަތަކުން މާ ބޮޑު [illegible] އަންނާނެހެން އެއަކަށް. އެއީ އެހާ ފުރިހަމަ އެހާ މޮޅަށް ވާހަކަދެއްކެވީމަ. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ހިރީ އަޅުގަނޑު ހިޔާލުގައި ހުރި ވާހަކަތަކާއި އަޅުގަނޑު މުޅި [illegible] ވެސް މުޅިން [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] ހުރި މި ބިލަށް ކުޑަކަށް މި ބިލު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް [illegible] [illegible] ބޭނުމުގެ. އެކަމަކު ނަމަވެސް މިހާރު އަޅުގަނޑަކަށް ނެތް ތާއީދުކުރުވާކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވެސް [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސާރަ އިން ފައިސާ ފަހަށް [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ހިނދު، [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. އެއީ އަޅުގަނޑު ވެސް [illegible] [illegible]. ދެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ބިލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކައިގެ [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] ލިބޭ ފުރުޞަތުގައި ކުރިއަށް ގެންދަން. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މިއާ ހިސާބުން މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ ގަޑި މި ވަނީ ހަމަވެފަ. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ، 8 ޖޫން 2011 ވާ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00 ގައި.

والحمد لله رب العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.